

Değerli Okurlarımız,

Yüce Allah'a hamd; O'nun Nebisi/Rasulü Efendimiz Hz. Muhammed'e de salât ve selam olsun. Yeryüzünde bulunma amacı, sadece Yüce Allah'ın rızasını gözetmek, O'nun dini, rızası ve davası için yaşamak, mücadele etmek olan mü'minlere, Müslümanlara da selam olsun.

Miladi 2022, Hicri 1443 senesinin Ramazan ayını soluduk, yaşadık ve bayramı da idrak ettik. Halkı Müslüman olan pek çok belde ve diyarda kan, gözyaşı, hüznün, zulüm, işkence, zindan, ayrılık halleri hâkim iken bir Ramazan ayını, bir bayramı daha geride bıraktık. Rab-bimizden, hakkıyla yaşayacağımız Ramazanlar ve gereğince hareket edeceğimiz bayramlar ni-yaz ediyoruz.

"Hicret, İslam'ın anlaşılması, yaşanılması ve anlatılması noktasında çok açık ve çok anlamlı bir olgunun ifadesidir. Hicret, yalnızca bir tarih olayı değildir. Hicret, İslam tarihinin belli başlı merhalelerinden biri olarak alınmalıdır. Hicret, gerek Peygamber Efendimizin (sav) hayatında, buna bağlı olarak İslam'ın ve Müslümanların hayatında bir büyük dönüm noktası olarak yer tutmaktadır. Hicret, Peygamber Efendimizin hayatında olduğu gibi, hicreti zorunlu kılan şartların ortaya çıktığı dönemlerde ve toplumlarda da bütün Müslümanlar için başvurulması gereken vazgeçilmez bir yöntemdir. Nihai seçimlerini, Allah'ın dini adına yapanlar için hicret, bir kurtuluştur. Bütün dönemler boyunca, dinin anlaşılması ve hayata kazandırılması yolunda hicret, apaçık bir belgedir. Hicret, bir emanettir, bir ibadettir. Hicret, Allah'ın dini uğrunda, onurla katlanması gereken, sonunda sonsuz rahmet ve bereketler bulunan zahmetli

ve meşakkatli bir eylemdir. Hangi yönden bakılırsa bakılsın hicret, dün için de, bugün için de bir büyük ibret tablosudur. Hicret, yalnızca yıldönümlerinde anılması ve üzerinde yorumlar yapılması gereken, yalnızca geçmişte yaşanmış bir olay olmayıp, Müslümanların kıyamete kadar hicret şartlarının ortaya çıktığı her evrede müracaat etmesi gereken bir yükümlülüktür." (Ön Soruşturma, Sor Yay, 1986)

Değerli yazarımız Ali Kaçar, "19 Mayıs ve Mustafa Kemal" ve "Pakistan'da İstikrarsızlık ve ABD" başlıklı iki makalesiyle bu sayımıza önemli katkıda bulundu.

Sayımızın dosya konusu, "Hicret ve Mülteci Farkı". Konuyu; Fatih Pala, İslam Doğubey, Rüveyde Bera Pala, Servan Özbey, Sümeyye Demirci ve Taşkın Önel farklı yönlerden ele alıp değerlendirdi.

Ayrıca yazarlarımızdan; Cefai Demirel'in "Kur'an İle Hemhal Olmak", Emrah Doğru'nun "Kabirden Cehenneme Giden Yolculuk", Yasin Tekin'in "Akla Gelen 9: Vermek II" başlıklı yazılarını ve İsmail Ceylan'ın "Hayır! Bay Zelensky, Bir İsrail'e Daha Tahammülümüz Yok" başlıklı çeviri çalışmasını okuyacaksınız.

Yine, 5 Mart'ta, online yapılan "Helak Edici Üç Sebep" başlıklı panelde, Selma Akıncı'nın "Nefse Uymak" başlıklı sunumunu ve 25 Mart'ta, aynı şekilde online gerçekleşen İdris Tuğrul'un "Yeni Nesle Ulaşmada İfade ve Tavrımız" başlıklı konferans metnini istifadenize sunuyoruz.

"Dünyevileşme" dosya konulu 240. sayımızda buluşmak üzere, Yüce Allah'a emanet olun.

genc BİRİKİM

Yıl: 21 **Sayı:** 239

**Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü**
Ali KAÇAR

Genel Yayın Yön.
Fatih PALA

Yazışma Adresi
Korkutreis Mah.
Yeşilirmak Cad. No:9/1
Çankaya - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri
Korkutreis Mah.
Yeşilirmak Cad. No:9/1
Çankaya - ANKARA

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Strazburg Caddesi No : 31/17
Sihhiye - ANKARA
Telefon: 0 312 229 1881

Baskı Tarihi
10.05.2022

Değerli Okuyucularımız/Yazarlarımız,

Yazılarınızı Times New Roman karakteriyle 12 punto büyüklüğünde yazılmış olarak, sayfanın sağ, sol, üst ve alt boşlukları 2,5 cm, satır aralığı: tek ve iki yana yaslanmış olarak göndermenizi; yazılarınızın en az 2 en çok 4 sayfa olmasını, yazınız 4 sayfadan fazla ise 2 veya daha fazla olarak bölümlenmiş şekilde göndermenizi rica ederiz.

Abonelik Şartları: Yurtiçi abonelik için 1 yıllık abonelik ücreti olan 165 (Yüzaltmışbeş) Türk Lirası'nı (Elden teslim fiyatıdır. Kargo ile teslim alacak abonelerimiz için kargo ücreti abonelere aittir.) "Mustafa SARICA Kuveyt Türk Katılım Bankası TR920020500009457261200001 IBAN No'lu" hesaba yatırmanız yeterlidir.

web : <http://www.gençbirikim.net>

e-mail : gençbirikimdergisi@gmail.com

Bu sayımızda...

- 3 **Pakistan'da İstikrarsızlık ve ABD - I**
Ali KAÇAR
- 9 **Kur'an ile Hemhal Olmak**
Cefai DEMİREL
- 13 **İnsanlığın Kanayan Yarası: "Göç"**
İslam DOĞUBEY
- 16 **Çok Şey mi İstiyorum?**
Fatih PALA
- 18 **Sübülena**
Sümeyye DEMİRCİ
- 21 **Irak Eller**
Servan ÖZBEY
- 22 **Güvercinlerin Göçü**
Rüveyde Bera PALA
- 23 **Hicret**
Taşkın ÖNEL
- 24 **Akla Gelen – 9: Vermek II**
Yasin TEKİN
- 29 **Kabirden Cehenneme Giden Yolculuk**
Emrah DOĞRU
- 34 **Hayır! Bay Zelensky, Bir İsrail'e Daha Tahammülümüz Yok!**
Andrew MITROVICA
- 36 **19 Mayıs ve Mustafa Kemal**
Ali KAÇAR
- 43 **Nefse Uymak - I**
Selma AKINCI
- 46 **Yeni Nesle Ulaşmada İfade ve Tavrımız**
İdris TUĞRUL

Pakistan'da İstikrarsızlık ve ABD - I

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Pakistan İslam Cumhuriyeti, bağımsızlığını kazandığı 1947 yılından bugüne siyasi istikrarsızlığın hüküm sürdüğü bir ülke.¹ Askeri darbeler, suikastlar, yolsuzluklar, toplumsal ve ekonomik krizler neredeyse ülkenin genel karakteristik bir özelliği haline gelmiştir. İç sorunların yanı sıra Hindistan'la sık sık çatışma ve gerilimlere yol açan Keşmir sorunu,² Pakistan'ı dış politikada bağlayan en ciddi mesele. SSCB tarafından Afganistan'ın işgali, akabinde

Pakistan, 75 yıllık tarihinde suikastlar, darbeler birbirini takip ettiği için göreve gelen 21 başbakan, görev süresini maalesef tamamlamadan ayrılmak zorunda kalmıştı. İmran Han da ABD'nin/Bati'nin bu yeni hamlesiyle ülkesinde görevini tamamlayamayan 22'nci başbakan olmuştur.

11 Eylül olayları ve ABD'nin işgali, Afganistan'dan sonra en çok Pakistan'ı sıkıntıya sokmuş ve var olan istikrarsızlığı daha da derinleştirmiştir. Nitekim bu durumu Pakistan'ın devrik Başbakanı İmran Han, Eylül 2021'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada, "Herkesin bilmesini istiyorum ki 11 Eylül saldırılarından sonra Afganistan dışında en çok acı çeken ülke, Pakistan'dır"³ sözleriyle bu duruma dikkat çekmiştir.

İmran Han, ABD'nin Afganistan'ı işgali nedeniyle

ülkesinde terör saldırılarının arttığını, 70 bin insanın yaşamını yitirdiğini ve ekonomik olarak ülkesinin 150 milyar dolar zarar ettiğini⁴ sözlerine ilave etmiştir.

Pakistan, hem SSCB'nin işgali hem de ABD'nin Afganistan'ı işgali esnasında ABD'nin

1 Pakistan'ın 1947 yılında bağımsızlığını kazanmasından sonra, ülkenin doğu eyaleti olan Bangladeş, 1952 yılında bağımsızlık sürecine girmiş ve Aralık 1971 yılında bağımsızlığını ilan etmiştir. 170 milyona yaklaşan nüfusu ile dünyanın en kalabalık sekizinci ülkesi olan Bangladeş, aynı zamanda nüfus yoğunluğu en yüksek altıncı ülkedir.

2 Keşmir'in yüzde 45'i Hindistan'ın, yüzde 35'i Pakistan'ın kontrolünde bulunuyor. Bölgenin yüzde 20'sine ise Çin hâkim durumda. Hindistan'ın kontrolündeki bölgeye "Cammu Keşmir", Pakistan'ın kontrolündeki bölgeye "Azad Keşmir (Bağımsız Keşmir)", 1962'den itibaren Çin'in işgali altındaki bölgeye ise 'Aksa-i Çin' denilmektedir. Keşmir nedeniyle Pakistan ile Hindistan, 1947, 1965 ve 1999'da üç defa savaşmıştır.

3 <https://www.star.com.tr/acik-gorus/pakistanin-stratejik-ozerklik-arayisi-ve-abd-haber-1703907/>

4 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/pakistan-basbakani-hantaliban-uzerindeki-etkilerinin-azaldigini-soyledi/2285778>

yanında yer almış olmasına rağmen ABD tarafından terörle iş birliği yaptığı gerekçesiyle suçlanmış ve ambargolara tabi tutulmuştur. Bu çerçevede Pakistan ile ABD arasındaki ilk kırılma, Ocak 2018'de ABD Başkanı Trump'ın, Pakistan'ı Amerika ile ilişkilerinde "yalancılık ve aldatma" ile suçlayarak Pakistan'a yapılan güvenlik yardımında 1,3 milyar dolarlık kesintiye gitmesiyle ortaya çıkmıştır.⁵ Böylece İslamabad'da ABD'ye yönelik güven krizi zirveye taşınmış oldu.

Pakistan, 75 yıllık tarihinde suikastlar, darbeler birbirini takip ettiği için göreve gelen 21 başbakan, görev süresini maalesef tamamlayamadan ayrılmak zorunda kalmıştı. İmran Han da ABD'nin/Batı'nın bu yeni hamlesiyle ülkesinde görevini tamamlayamayan 22'nci başbakan olmuştur.

İmran Han'ın Devrilme Süreci

25 Temmuz 2018'de düzenlenen genel seçimlerde⁶ Pakistan Adalet Hareketi (Pakistan Tahrir-i İnsaf-PTI), hem İmran Han'ın⁷ başbakanlık koltuğu için en güçlü aday haline getirmiş hem de en güçlü siyasi parti olarak uzun soluklu mücadelenin verdiği siyasi bir başarı elde etmiştir. PTI, 272 koltuklu parlamentoda belli olan 155 sandalyenin 79'unu alarak yarışı önde tamamlamıştır. İmran Han, seçimlerde

5 <https://www.star.com.tr/acik-gorus/pakistanin-stratejik-ozerlik-arayisi-ve-abd-haber-1703907/>

6 Pakistan federal meclisinde 342 sandalyenin 272'si seçimle belirleniyor. Kalan milletvekilleri, kadınlar ve azınlıklara ayrılan kotalardan oluşuyor. Tek başına iktidar için 137 sandalyeye sahip olmak gerekiyor.

7 İmran Han, 5 Ekim 1952'de Pakistan'da doğdu. Pakistan'da bir İngiliz koleji olan Aitchison Kolejinden mezun olduktan sonra eğitimin geri kalanını İngiltere'de tamamladı. Oxford Üniversitesinde felsefe, siyaset bilimi ve iktisat okudu. İmran Han, eski kriket oyuncusu, Bradford Üniversitesi'nin de eski rektörü. Han 20. yüzyılın son yirmi yılında ulusal kriket oyuncusuydu. Spor kariyerinden sonra politikayla ilgilenmeye başladı.

25 Nisan 1996 yılında Pakistan Adalet Hareketini (Pakistan Tahrir-i İnsaf- PTI) kurdu ve ilk başkanı oldu. Girdiği ilk seçimlerde başarılı olamadı. Kasım 2002 yılından Ekim 2007'ye kadar Pakistan Ulusal Meclisinde Mianvali seçim bölgesinden milletvekili seçildi. 2008 seçimini boykot etti, ancak 2013'te 7,5 milyondan fazla oy alarak 35 sandalye kazandı. Bu seçimlerde oy bakımından ikinci ve sandalye bakımından üçüncü oldu.

Pakistan'da 25 Temmuz 2018 tarihinde yapılan genel seçimlerde liderliğini yaptığı Pakistan Adalet Hareketi kazandı. Açıklanan seçim sonuçlarına göre 272 üyeli parlamentoda açıklanan 260 sandalyenin 115'ini aldı. 18 Ağustos 2018 tarihinde Pakistan Başbakanı olarak göreve başladı. Bkz; <https://www.biyografi.info/kisi/imran-han>

elde ettiği bu zafer nedeniyle yaptığı konuşmada, "Bu, tarihi bir seçim. Allah, bana, Pakistan için hayal ettiğimi gerçekleştirme fırsatı verdi. Önümüzde zor bir görev var. Seçimleri kazanmak kadar programınızı uygulamak da zor. Tarihte refah devletinin ilk örneği olan Medine devleti anlayışını" izlemek istediğini ifade etmiştir. Ancak İmran Han, bu hedeflerini gerçekleştirilmeden ABD'nin 'bildik' yöntemleriyle yönetimden uzaklaştırılmıştır.

Seçimlerden sonra oluşan iktidar koalisyonu, mevcut mecliste 176 sandalyeye sahipti.⁸ Muhalefetin ise toplam vekil sayısı 163'tü.⁹ Muhalefetin, İmran Han'ı devirmek için fazladan yalnızca 10 oya ihtiyacı bulunmaktaydı. Muhalefet içerisinde eski başbakanlardan Navaz Şerif'in Pakistan Müslüman Ligi-Navaz (PML-N) ve Benazir Butto'nun Pakistan Halk Partisi (PPP) de bulunuyor. Bu süreçte, özellikle de ABD'nin İmran Han'a karşı takındığı karşı/istenmeyen adam tavrından sonra Han'ın ittifak kurduğu ve mecliste 7 milletvekiline sahip Birleşik Halk Hareketi (MQM-P), 4 vekile sahip Belucistan Avami Partisi (BAP) ve bir parlamentere sahip Cumhuriyetçi Vatan Partisi (JWP) muhalefetin yanında yer alacağını duyurmuştur. Yani koalisyon ortakları olan bu partiler, İmran Han'a karşı oluşan dış destekli ve ne pahasına olursa olsun İmran Han'ın devrilmesini amaçlayan muhalif oluşumla birlikte hareket edeceğini açıklamıştır. Bu açıklamadan sonra Hükümetin ittifak kurduğu partilerin güvensizlik oylamasında muhaliflerin yanında yer alacağını açıklamasıyla meclis üstünlüğü muhalefet bloğuna geçmiş oldu.

Böylece 178 vekille iktidarda olan hükümetin sandalye sayısının meclis çoğunluğu için gerekli olan 172'nin altına düşerek 166'ya gerilemiştir. Öte yandan, iktidardaki PTI'nın (İmran Han'ın Partisi) en az 13 milletvekilinin de Başbakan Han'a karşı muhaliflerin yanında oy kullanaca-

8 İmran Han'ın Tahrir-i İnsaf Partisinin 155, Birleşik Ulusal Hareketin 7, Belucistan Halk Partisinin 5, Pakistan Müslüman Birliği-Q'nun 5, Büyük Demokratik İttifakın 3, Halkın Müslüman Liginin 1 vekili bulunuyordu.

9 Navaz Şerif'in Pakistan Müslüman Ligi-Navaz Partisinin 84, Benazir Butto'nun Pakistan Halk Partisinin 56, Cumhuriyetçi Vatan Partisinin 1, Birleşik Eylem Meclisinin 15, Belucistan Ulusal Partisinin 4, Halkın Ulusal Partisinin 1 vekili, 2 de başımsız vekil bulunuyordu.

ğını açıklaması, İmran Han iktidarının düşürülmesini kesinleştirmişti. Pakistan Ulusal Meclisi, 342 milletvekilinden oluşuyor. Başbakan Han'ın görevden alınması için muhalefetin 172 oya ihtiyacı bulunuyordu.¹⁰ Böylece bu istifalarla bu rakam, gerçekleşmiş oldu.

Bu istifalar ve transferler gerçekleştiğinden sonra da düğmeye basılmıştı.¹¹ Muhalefet partileri, 8 Mart'ta Başbakan Han'a karşı "gü-

10 <https://www.haberler.com/guncel/pakistan-da-basbakan-han-a-karsi-guvenzensizlik-14834444-haberi/>

11 Pakistan'da olan bu olay, Türkiye'de Refah-Yol hükümetinin düşürülme olayına ne kadar da çok benziyor. 28 Şubat cuntası tarafından çanta dolusu dolarlarla ve tehditlerle DYP (Tansu Çiller'in başkanı olduğu Doğru Yol Partisi)'den istifa ettirilen milletvekilleri ile Refah-Yol Hükümeti düşürülmüş yerine ANAP Başkanı Mesut Yılmaz'ın liderliğinde Anavatan Partisi (ANAP), Demokratik Sol Parti, (DSP) ve Demokrat Türkiye Partisi (DTP)'den oluşan (ANASOL-D) koalisyonu hükümeti kurulmuştur. Benzeri bir senaryo ise 2022 yılında bu sefer Pakistan'da sahnelenmiştir. Sadece ülke ve partilerin adı değişti. Bir de Güneş Motel olayı vardı. Karaoğlan Ecevit'in AP'li (Süleyman Demirel'in başkanı olduğu Adalet Partisi) 11 Milletvekiline bakanlık sözü vererek hükümet kurması Türkiye siyasi tarihine düşen kara lekelerdi.

vensizlik oylaması" önergesini Ulusal Meclis Başkanlığına sunmuştu. Başbakan Han'a karşı güvensizlik oylaması önergesi, 28 Mart'ta parlamentoda 161 "evet" oyuyla kabul edilmişti.

3 Nisan'da muhalefet milletvekilleri, oyların çoğunu alacakları umuduyla Başbakan Han'ı iktidardan uzaklaştırmak üzere Meclis'e gensoru önergesi sunmuşlardır. Ancak Meclis Başkan Yardımcısı Kasım Suri,¹² hükümet değişikliği için yabancı bir devletle «net bir bağlantı» olduğunu söyleyerek bu girişimi engellemiştir. Çünkü Suri'ye göre muhalefetin gensoru önergesi, anayasanın devlete ve anayasaya sadakat çağrısı yapan 5. maddesini¹³ ihlal etmekteydi. Oylamadan kısa bir süre önce İmran

12 Kasım Suri, İmran Han'ın başkanı olduğu Pakistan Adalet Hareketinin üyesidir.

13 Anayasa'nın 5'inci maddesinde şu ifadeler yer almaktadır: "Devlete bağlılık her yurttaşın temel görevidir. Anayasa'ya ve yasalara itaat, nerede olursa olsun her vatandaşın ve Pakistan'daki diğer herkesin yükümlülüğüdür."

Han, muhalefeti yabancı güçlerle gizli anlaşma yapmakla suçlamış, Rusya ve Çin'e karşı tavır takınmadığı için kendisini görevden almak üzere ABD liderliğindeki bir komplonun hedefi haline geldiğini söylemiştir. ABD ise bu iddiaları kabul etmeyerek reddetmiştir.

İmran Han, dış destekli komployu boşa çıkarmak için Pakistan Cumhurbaşkanı Arif Alvi'ye¹⁴ meclisi feshetme çağrısında bulunmuş, Cumhurbaşkanı da bu çağrı üzerine Meclisi feshetmiştir. Bu fesih kararından sonra Başbakan Han, parlamentonun feshedildiğini ve 90 gün içinde erken seçime gidileceğini duyurmuştur.¹⁵

Muhalefet, Suri'nin oylamayı engelleme kararı Yüksek Mahkemeye intikal ettirmiş ve Mahkeme, 7 Nisan'da verdiği kararla Han'ın parlamentodaki yasal süreci engelleyerek anayasayı ihlal ettiğine karar vermiş ve oylamanın cumartesi günü yapılmasının önünü açmıştır. Böylece 9 Nisan günü yerel saatle 11.30'da başlayan güvensizlik oylaması oturumu, 01.00'e kadar devam etmiştir. Yapılan oylama sonucunda Başbakan İmran Han'ın hükümeti, 174 "hayır" oyu almış, çoğunluk sınırı olan 172 oyun altında kalarak düşmüştür. Böylece İmran Han, Pakistan'da güvensizlik oylamasıyla görevinden alınan ilk Başbakan olmuştur.

İmran Han hükümetinin düşürülmesinde, ABD, olağanüstü çaba sarf etmiştir. Nitekim İmran Han Hükümetinin düşürülmesi için muhalif davranan ya da muhalefete geçen parti ve milletvekillerine ödenen transfer ücreti olarak

İmran Han hükümetinin düşürülmesinde, ABD, olağanüstü çaba sarf etmiştir. Nitekim İmran Han Hükümetinin düşürülmesi için muhalif davranan ya da muhalefete geçen parti ve milletvekillerine ödenen transfer ücreti olarak 330 milyon dolar olduğu iddia edilmiştir.

330 milyon dolar olduğu iddia edilmiştir.¹⁶ Türkiye'de 1977'de Güneş-Motel ya da Refah-Yol iktidarının devrilmesinde de benzeri iddialar gündeme gelmiş ve Türkiye siyasi tarihine, kara bir leke olarak düşmüştür. Güneş Motel olayında dönemin Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı Bülent Ecevit, Adalet Partisinden 11 kişiyi, bakanlık verme ve ekonomik iyileştirme vaatleriyle kendi tarafına çekerek hükümet kurabilmişti.¹⁷ Benzeri bir başka olay da Refah-Yol döneminde meydana gelmişti.

28 Şubat postmodern darbe sürecinde Tansu Çiller'in başkanı olduğu DYP'den (Doğru Yol Partisi) istifa ettirilen/istifa eden milletvekilleri, Hüsameddin Cindoruk'a kurdurulan Demokrat Türkiye Partisine (DTP) transfer edilmek suretiyle yeni hükümet kurulmuştu.¹⁸ Aslında her emperyal ülkenin ve özellikle de ABD'nin başvurduğu bu yöntem, en 'yumuşak' yöntemdi. Çünkü ABD, bir ülkenin yönetimini değiştirmek istediği zaman, bu isteğini, o ülkede iç karışıklık, iç çatışma ve darbeler çıkarmak suretiyle gerçekleştirmektedir. Bu yöntem başarılı olmazsa, kendi ordusuyla işgale kalkışmaktadır. Bu ve benzeri örnekler, İslam dünyasına göz gezdirenlerin, kolaylıkla bulabileceği türden örneklerdir.

İmran Han, ABD'yi Suçlamıştır

İmran Han, muhalefetin arkasında ABD'nin olduğunu ve ABD tarafından kendilerinin tehdit edildiğini açıkça söylemiştir. İmran Han, 8 Mart'ta Washington'daki Pakistan Büyükelçisi-

14 Cumhurbaşkanı Arif Alvi, 1949 Karaçi doğumlu olup Pakistan Adalet Hareketi (PTI) kurucularındandır. Pakistan'ın 13. cumhurbaşkanı olarak seçilen Arif Alvi, dış hekimidir.

15 Pakistan'da Anayasa'nın 58. maddesine göre, cumhurbaşkanı, başbakanın tavsiyesiyle meclisi feshedebiliyor. Nitekim 1977'de Zülfiqar Ali Butto, 1993'te Navaz Şerif'in tavsiyesiyle dönemin cumhurbaşkanları meclisi feshetmişti.

16 <https://www.independentturkish.com/node/499306/t%C3%BCrki%C3%9C%87yeden-sesler/pakistan-dosyas%C4%B1-son-ya%C5%9Fan%C4%B1anlar-siyasi-bir-darbe-mi-yoksa>

17 Daha geniş bilgi için bkz; https://www.ntv.com.tr/turkiye/gunes-motel-nerede-gunesmotel-olayi-nedir-nasil-yasandi-1977,LsTufZ_mEGvtrS8zA3jDg

18 <https://www.yenisafak.com/yazidizileri/askerin-gazina-gelip-istifa-ettik-369827>

ne, ABD'li yetkililer tarafından Biden'ın "tehdit mektubunun" verildiğini, bu mektubu verenin ise Joe Biden başkanlığında toplanan Ulusal Güvenlik Konseyine katılan Lu olduğunu söylemiştir. Bu tehdit mektubu, İmran Han'a da yazılı olarak iletilmiştir. Mektupta, "İmran Han giderse Pakistan affedilecek, aksi halde sonuçları olacak" denildikten sonra Rusya ziyaretinin de ertelenmemesi ABD açısından bardağı taşıran son damla olduğu ayrıca ifade edilmiştir.

Han, "(Muhalefetin) Beni görevden alma girişimi, ABD'nin iç politikamıza açık müdahalesidir" demiş, "içişlerine müdahale" nedeniyle ABD'ye nota vermiştir. İmran Han ve ekibine yönelik yapılan bu tehdit, ilk olmadığı gibi son da olmayacaktır. Benzeri bir tehdit de George W. Bush tarafından 2001 yılında, Afganistan'ı işgal öncesinde, dönemin Pakistan yönetimine yapılmıştı. Bush, dönemin Başbakanı Perviz Müşerref'e; Afganistan işgalinde ABD'nin yanında olunmazsa "Pakistan'da taş üstünde taş bırakmayacağını" telefonla bildirmişti. Yıl 2022, benzeri bir tehdit de İmran Han'a yapılmıştı. İmran Han ise, bu tehditler karşısında "ABD, bana tehdit mektubu gönderdi. Hayatımın tehlikede olduğuna dair istihbarat bilgileri alıyorum. Pes etmeyeceğim, savaşıcağım. Ne kimsenin önünde eğileceğim ne de milletimin kimseye boyun eğmesini sağlayacağım. Pakistan'da bir Amerikan üssüne veya Pakistan topraklarından Afganistan'a yönelik bir eyleme izin vermemiz mümkün değil. Kesinlikle hayır!" demiştir. İmran Han, boyun eğmemiş ama Hükümeti düşürülmek suretiyle, halkı, içerideki işbirlikçi muhalefet vesilesiyle boyun eğdirilmiştir.

İmran Han'ın Düşürülme Nedenleri

ABD ile Pakistan arasında uzun yıllar -ABD lehine- ilişkiler problemsiz bir şekilde devam etmişti. Nitekim ABD, uzun bir süre Pakistan'ı Sovyetler Birliği'nin sıcak denizlere inmesine karşı bir kalkınma olarak kullanmıştır. Yeşil Kuşak Projesi çerçevesinde, Pakistan da Sovyetler Birliği'ne karşı ABD menfaatlerini korumak için bir cephe ülkesi konumuna getirilmiştir. O dönemlerde Pakistan, ABD'nin isteklerine boyun eğdiği için aralarında bir problem yoktu. Za-

ten biraz direnen ya da biraz isteksiz olanlar ya gerçekleştirilen darbeler ve çıkarılan iç karışıklıklarla ya da faili meçhul -aslında malum-suikastlarla devre dışı bırakılmaktadır. Bunun sayılamayacak kadar çok örneği vardır. İşte ABD'nin İmran Han'la aralarının açılması ve Han'ın istenmeyen adam ilan edilmesinin asıl nedeni, İmran Han'ın ABD isteklerine boyun eğmemesi olmuştur. Bu nedenle muhalefet, başta ABD olmak üzere kimi ırkçı ve emperyal işgalci güçler tarafından oluş(turul)an muhalefeti maddi ve manevi olarak desteklenmiş ve böylece Pakistan'da dolar destekli postmodern darbe gerçekleştirilmiştir. Bu darbeye, kimileri aba altında sopa gösterilerek kimileri de rüşvet ve makamla ikna edilmiştir. Tıpkı Venezuela ve Belarus'ta olduğu gibi Pakistan'da da muhalefeti örgütlemek, ekonomik ve istihbari olarak desteklemek suretiyle mevcut yönetime karşı yönlendirilerek postmodern bir darbe gerçekleştirilmiştir. Peki, bunun sebepleri nelerdir?

1- İmran Han, ABD, Afganistan'dan çekildikten sonra Pakistan'da askeri üs kurma isteğini kabul etmemiştir.

2- Pakistan hükümeti, 2020 yılında Azerbaycan ile Ermenistan arasında yaşanan İkinci Dağlık Karabağ Savaşı'nda Bakü'ye destek vermiştir.

3- Pakistan Başbakanı, Temmuz 2021'de, ülkesinin içinde bulunduğu ekonomi ve güvenlikle ilgili sorunların, Afganistan'a yönelik savaşta ABD'ye destek vermelerinden kaynaklandığını söylemiş ve "Biz, ABD ile barışta ortak olabiliriz ve olmaya devam edeceğiz; ancak bir daha asla çatışmalarda ortak olmayacağız. Çünkü ABD'nin Afganistan savaşı nedeniyle ülkesinde terör saldırılarının arttığını, 70 bin insanın yaşamını yitirdiğini ve ekonomik olarak ülkesinin 150 milyar dolar zarar ettiğini söylemiştir.

4- İmran Han, yönetime geldikten sonra Çin'le ilişkilerini geliştirmiştir. ABD, Taliban hareketi bağlamında terörizmi desteklediği iddiasıyla Pakistan'a yardımı kesip Pakistan'ı tehdit ederken baş düşmanı Hindistan ile stratejik ittifak ilişkileri kurmuştu. Buna karşın Pakistan'ın da Çin ile ilişkileri hem güçlenmiş hem de İm-

ran Han'ın başbakanlığı sırasında, iki ülke arasındaki ilişkiler, büyük yatırımlar yapılmasına dayanan yeni bir stratejik seviyeye taşınmıştır. İmran Han, iktidara geldikten kısa bir süre sonra bu amaçla 2-5 Kasım'da Çin'i ziyaret etmiştir. Bu ziyaret esnasında 15 alanda anlaşmalar imzalanmıştır. Bu anlaşmalar çerçevesinde Çin'i, Ortadoğu ve Orta Asya'yı birbirine bağlayacak Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru (ÇPEK) projesini gerçekleştirme kararı verilmiştir. ÇPEK, Çin'in küresel ölçekte hegemonyası anlamına gelen Kuşak ve Yol Girişimi'nin en önemli ayaklarından birisidir.

Çin ile Pakistan arasında diğer önemli projesi ise, Gwadar Limanının yeniden yapılandırılması olmuştur. Pakistan'ın güneybatı sahilinde Belucistan bölgesinde yer alan ve Arap Denizi kıyısında olan liman, Güney Asya bölgesinin jeo-politik ve jeo-ekonomik sorunsalını ortaya koymaktadır.

"Tek Kuşak Tek Yol Projesi" çerçevesinde karada olduğu gibi denizde de hâkimiyet kurmaya çaba gösteren Çin, Pakistan'ın Gwadar Limanı'na yaptığı yatırım ile bu hedefini gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Çin, bu liman aracılığıyla ABD'nin Körfezdeki çıkarlarını etkileyecek konumdaki Makran sahilini de kontrol etme fırsatı elde etmiştir (Majumbar, 2007: s.45). Gwadar Limanı, aynı zamanda hem Çin'in özel ekonomik bölgesi olan Kaşgar şehri ni denize bağlamakta hem de Çin'i, Orta Doğu ve Afrika'ya bağlayacak "Deniz İpek Yolu" nun önemli ayağını teşkil etmektedir.

Çin'i, Orta Doğu petrollerine ve Afrika'ya ulaştıracak bu liman, Çin-Pakistan Ekonomik Koridorunun (CPEC) ana noktası olmakla birlikte aynı zamanda Çin'in petrol ve gaz ihtiyacının artması ve bu bağlamda enerji güvenliğini sağlaması bakımından önem taşımaktadır.¹⁹

Çin'in, Pakistan'da Gwadar Limanı üzerinden okyanusa çıkışı, özellikle Malakka Boğazına²⁰

19 Daha geniş bilgi için bkz; <http://www.yyusbederigi-si.com/dergi/cinin-deniz-ipek-yolu-projesi-gwadar-limani20220406112013.pdf>

20 Malakka Boğazı, Malezya Yarımadası (Batı Malezya) ve Endonezya'ya bağlı Sumatra adası arasında 805 km uzunluğunda dar bir boğazdır. Bu boğaz, uzak Doğu ile Hint Okya-

olan bağımlılığını azaltması açısından hayati öneme sahip bir limandır.

Çin, Hint-Amerikan ittifakıyla karşı karşıya kalırken Pakistan, Gwadar Limanının Çin'in dış ticaretinde önemli bir odak noktası haline gelmesine izin vererek Çin'in bölgedeki Amerikan hâkimiyetinin altını oyma politikalarına katkı sağlamak zorunda kaldı.

5- İmran Han döneminde Pakistan'ın Rusya Federasyonu ile de ilişkileri gelişmiştir. Pakistan'la Rusya arasındaki ilişkiler gecikmeli de olsa, ABD'nin Hindistan'la kurduğu stratejik ilişkilerden sonra hızlanmıştır. İmran Han'ın Rusya'ya yaptığı ziyaret gün yani 24 Şubat günü, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı başlamıştır. BM Güvenlik Konseyi'nin Rusya'yı kınama gündemiyle olağanüstü düzenlenen oylamada Pakistan'ın çekimser kalması üzerine 22 AB ülkesi, Pakistan'dan, Rusya'ya karşı oy kullanmasını isteyen bir mektup yayınlamıştır. AB'nin bu tutumuna karşı, "Aynı mektubu Hindistan'a da yazdınız mı?" diyerek tepki gösteren Pakistan Başbakanı İmran Han, "Hindistan, işgal altındaki Keşmir'de uluslararası yasaları ihlal ettiğinde, herhangi biriniz Hindistan ile bağlarını kopardı mı veya ticareti durdurdu mu? Pakistan sizin köleniz mi ki dediğiniz her şeyi yapsın?"²¹ diyerek karşı çıkmıştır.

Bir başka yazıda -İnşaallah-, Pakistan'ın bölgedeki önemi, ABD, Rusya-Çin blokuyla çekişmesi üzerinde durmaya çalışacağız. (*Devam edecek...*)

nusu arasındaki en kısa nakliye rotasıdır. 2011 yılında günde üretilen 87 milyon varil petrolün yaklaşık 15,2 milyon varili, Afrika ve Basra Körfezi tedarikçileri ile Asya pazarları arasındaki en kısa deniz yolu olan Malakka Boğazından taşınmıştır. Bu rakam, aynı dönemde Panama Kanalından geçen petrolün yaklaşık 19 ve Süveyş Kanalından geçen petrolün de 4 katına tekabül etmektedir. Dünya deniz taşımacılığının yaklaşık yüzde 60'ı Malakka Boğazından geçmekte olup; boğaz, günde 150'den fazla gemiye ve çoğu Çin ile Japonya'dan gelen tankerlere ev sahipliği yapmaktadır. Bu anlamda Malakka Boğazı, Ortadoğu ile Asya arasında taşınan petrolün yaklaşık yüzde 25'inin taşınma güzergâhında yer almaktadır. Çin ve diğer bölgesel güçlerin nüfusunun ve zenginliğinin artmasıyla, söz konusu oran istikrarlı bir şekilde artmaktadır. Malakka Boğazı, tüm Hint-Pasifik bölgesi için coğrafi olarak kilit bir rol oynamaktadır. Bu nedenle de Çin ve hatta ABD de dâhil olmak üzere bölgedeki birçok ülke, Malakka Boğazına bağımlıdır. Daha geniş bilgi için bkz; <https://www.ankasam.org/malakka-bogazinin-guneydogu-asyadaki-stratejik-onemi/>

21 <https://www.sondakika.com/haber/haber-pakistan-da-yabancı-ülke-misyonlarının-rusya-yi-14777308/>

Kur'an ile Hemhal Olmak

Cefai DEMİREL

Resulullah'ın Eminlik Sıfatı:

Emin kelimesi, sözlükte kendisine güvenilen insan, nezaret eden, hain olmayan, kendisine teslim edilen şeyi koruyan kimse manalarına gelir. Emniyet, emanet, iman ve mü'min kelimeleri de aynı kökten türemişlerdir. Peygamberlerin sıfatlarından birisi de "emanet'tir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de pek çok yerde "Emin" kelimesi peygamberlerin sıfatı olarak geçmektedir. Şuara Suresi'nde Nuh, Hud, Salih, Lut ve Şuayb Peygamberlerin kavimlerine "Ben size gönderilmiş emin (güvenilir) bir elçiyim" dedikleri zikredilmektedir (Şuara Suresi 107, 125, 143, 162 ve 178. ayetler).

Hz. Muhammed'in (sav) sıfatlarından birisi de "el-Emin" idi. O'na "Muhammeduni'l-Emin" denilirdi. O, her şeyden evvel kendisine indirilen ve bir emanet olan vahyi en güzel bir biçimde insanlara ulaştırmıştır. Bunun yanında Hz. Muhammed (sav), insanlar arası ilişkilerde de güvenilir idi. Mekkeliler, henüz peygamber

Bugün kendimizi özeleştiriyeye tabi tutarsak, Ramazan ayında topluca Kur'an okumaya gayret ediyoruz, mukabele yapıyoruz, teravihleri kaçırmıyoruz. Peki, Kur'an yaşantımıza yön veriyor mu? Hayır! Bizler de bazı kesimleri Kur'an'ı okuyorlar ama içeriğinden bihaberler, diye eleştiriyoruz.

olarak gönderilmeden dahi onun güvenilir olduğunu kabul etmişler ve kendisini "el-Emin" diye vasıflandırmışlardı. Hatta 25 yaşına kadar, sadece "el-Emin" diye anılıyordu. Nitekim Hz. Hatice, O'nun güvenilir olduğunu öğrenince ticaret için malını teslim etmiştir.

Aynı zamanda Mekkeliler, kıymetli eşyalarını O'na teslim ederlerdi. Hz. Muhammed (sav), bu emanetlere asla ihanet etmez, onlardan istifade etmez ve sağlam bir şekilde sahiplerine iade ederdi. En zor anlarında bile bu emanetlere ihanet etmemiştir. Bilindiği üzere

Mekke'den Medine'ye hicret edeceği gece, müşrikler, O'nun evini kuşatmışlar ve kendisini öldürmeye karar vermişlerdi. O, evini terk etmeden önce, yanında bulunan emanetleri Hz. Ali'ye teslim etmiş, ertesi gün bu emanetlerin sahiplerine verilmesini söylemiştir. Hz. Ali de kendisine verilen bu görevi yerine getirerek emanetleri sahiplerine iade etmiş ve Medine'ye hareket etmiştir (et-Taberî, Târîhu'l Ümemve ve'l-Mülûk, tah. Muhammed Ebû'l-Fazl İbrahim, Beyrut trz, II, 382).

H. Muhammed'in (sav), H. Ali'ye teslim ettiği bu emanetlerin Mekkeli müşriklere ait olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü o sırada Müslümanlar, Medine'ye hicret etmişlerdi ve Mekke'de kalanlarda birkaç kişiden ibaretti. Buradan şu ortaya çıkıyor ki; H. Peygamber (sav), kendisine emanet edilen şey müşrik malı, düşman malı dahi olsa ihanet etmemiştir. Karşısındaki düşman dahi olsa kendisine duyulan güveni sarsma cihetine asla gitmemiştir ve kendisine duyulan güveni kesinlikle kötüye kullanmamıştır.

Kendisine emanet edilen şey hususunda güvenilir olduğu gibi, H. Peygamber, sözünde ve işinde de güvenilir idi. Asla vefasızlık yapmazdı. O'nun başarısında güvenilir oluşunun payı büyüktür. Şayet O, sözüne güvenilmeyen, insanlara davranışlarıyla güven vermeyen birisi olsaydı, başarıya ulaşması elbette mümkün olamazdı.

H. Peygamber (sav), ashabına, daima güvenilir olmayı telkin eder, emanetin zıddı olan hıyanetin çirkin bir davranış olduğunu söylerdi. Hatta hainliği münafıklık alametlerinden biri olarak kabul etmiştir.

H. Peygamber (sav), bizim için güzel bir örnek olduğuna göre O'nun her vasfını örnek aldığımız ve almamız gerektiği gibi, eminliğini de kendimize rehber edinmemiz gerekmektedir. Dolayısıyla Müslüman, kendisine güvenilen kişidir ve öyle olması gerekir.

H. Peygamber (sav), yine şöyle buyurur: "Mü'min, insanların kendisine güvendiği kimsedir. Müslüman, dilinden ve elinden Müslümanların salim olduğu kişidir. Nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, şerlerinden komşusunun emin olmadığı kimse cennete giremez" (İbn Hanbel, Müsned, III, 154).

Bugün kendimizi özeleştiriye tabi tutarsak, Ramazan ayında topluca Kur'an okumaya gayret ediyoruz, mukabele yapıyoruz, teravihleri kaçırmıyoruz. Peki, Kur'an yaşantımıza yön veriyor mu? Hayır! Bizler de bazı kesimleri Kur'an'ı okuyorlar ama içeriğinden bihaberler, diye eleştiriyoruz. Ticaretle uğraşırken, sakallı, sarıklı birisiyle iş yaparken, ne olur ne olmaz Müslüman alametleri var ama ben yine de işimi sağlama alayım, diyorsak? Müslümanlar, eminlik sıfatını üzerinde taşıyor, demektir.

Bizler, içeriğinden haberdar olarak çevremizde emin sıfatını taşıyabiliyor muyuz? Bir topluluk da ismimiz geçince, bu adam emin kimsedir, gözün asla arkada kalmasın, denebiliyor mu? Eğer ki denmiyorsa bizler de Kur'an'ın içeriğinden bihaberiz demektir.¹

Rabbimle Aramı Bozuyorsun! (Salih Selman İle Söyleşi)

Bu dünyada, gerçekten dert edilecek tek şey, sadece imanla ve nasuh tövbeyle ölebilmek, günahlarımız ve Rabbimizin rızasını kazanıp kazanamadığımız olmalıdır.

23 yaşlarında. Ayakları doğuştan yok, değneklerle yürüyen bir genç geldi. Kıl dönmesinden. Yarasına iğne yaptım, temizliyorum. Bir taraftan da manevi bir şeyler vermek istedim. Çok da neşeli bir genç, hiç depresyon alameti yok. Şikâyet yok. Doğuştan mı böylesin, dedim. Evet, dedi. Demek hiç yürüyemedin, koşamadın oynayamadın, dedim. Genç hiç duymazlıktan geldi. Sonunda dedim ki, "Herkes en ufak şeyde depresyona giriyor, Telefonum bozuldu, diyor, Kocam kızdı, Karım küstü, Altın fiyatları düştü, Uçağım kaçtı, diyor, Olur olmaz her şeyi trip, sıkıntı, problem, dert ediniyor, oysa sen hiçbir şey demiyorsun, deyince; genç "Ben, buradan gitmek istiyorum, aletlerinizi toplayın, burada kalsın her şey" dedi. Şaşırdım.

Dedi ki; "Sen, Rabbimle benim aramı bozuyorsun. Her şeyimi ama her şeyimi bana veren Rabbim ayaklarımı vermemiş, niye abartıyorsunuz. O, benim Rabbimdir, böyle uygun görmüş, O biliyor, ben bilmiyorum, O beni imtihan ediyor olamaz mı? Söz verdim ben Rabbime, O'nu kimseye şikâyet etmeyeceğim, diye."

Dondum kaldım. 5000 ameliyata girdim, hiçbir aletim elimden düşmedi. Ama bunu duyunca elimdeki aletler düştü. Ne zaman darlansam, sıkıntıya düşsem, "Hani doğuştan yürüyemeyen bir genç vardı ya, onu hatırla. Hiçbir şeyi dert etmiyordu, şikâyet etmiyordu" derim. "İman ile para kimdedir bilinmez" derler ya. Nasihat edecektim ama o gençten aldığım nasihati asla unutamam, unutmam. Unutmayalım.

¹ Peygamberimizin "EMİN"lik Sıfatı ve Almamız Gereken Dersler, Doç. Dr. İbrahim SARIÇAM, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Bu dünyada gerçekten dert edilecek tek şey, sadece imanla ve nasuh tövbeyle ölebilmek, günahlarımız ve Rabbimizin rızasını kazanıp kazanamadığımız olmalıdır.²

Rabbim, sevdiğimiz bir yakınımızı aramızdan alsın, biraz para kaybetsek, biraz hasta olsak, birinden olumsuz bir söz duysak, işlerimiz ters gitmeye başladı mı hemen yüzümüz düşer, Rabbim neden bunları bana verdin, biraz rahat etmek benim de hakkım değil mi, der şikâyetleniriz. Rabbimizin bizlere verdiği nimetler karşılığında küçük imtihanlar bizi yıldınlığa düşürür. Hâlbuki Rabbim, bizleri dünyaya gezip eğlenmemiz için göndermemiştir. Peşinen bizleri imtihan edeceğini kitabımız Kur'an-ı Kerim'inde söylemiştir:

"And olsun biz, sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele" (Bakara Suresi, 155. ayet). "And olsun ki, mallarınızla ve canlarınızla imtihan edileceksiniz ve sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve şirk koşturmakta olanlardan elbette çok eziyet verici (sözler) işiteceksiniz. Eğer sabreder ve sakınırsanız bilin ki bu, size yakışan davranışlardır" (Al-i İmran Suresi, 186. ayet).

Kur'an ile diyalogumuz iyi olursa başımıza gelen imtihanlar, musibetler karşısında Rabbimizin imtihanı olduğunu bilir, sabırla karşılarız. Çok şükür, Rabbim bizlerin azalarını yerli yerinde yaratmış, bundan güzel şükür sebebi olabilir mi?

Sahabe-i kiram gelir, beş ayet alır, bunları ezberler, hayatlarına aktarır; gelir tekrar beş ayet daha alırdı. Bugün Müslümanlar olarak bilgiye kolay ulaşıyoruz, okuyoruz, öğreniyoruz ama hayata aktarmıyoruz veya aktaramıyoruz. Kur'an'dan öğrendiklerimizi hayata aktarmada sorunlar yaşıyoruz. Öğrendiklerimizi, bazen sistem uygulamamıza izin vermiyor olabilir bazen de nefsimiz uygulamamızı istemiyor, suçu sisteme atmak kolayımıza geliyor.

Resulullah (sav) da güllük güllüstanlık bir ortamda peygamberlik yapmamıştır. Bizlerden daha zor koşullarda davet görevini yerine getirmiştir ve "Eminlik" vasfını hiç kaybetmemiştir. Belki enerjisinin düştüğü

zamanlar olsa da tebliğ davetinde aksama olmamıştır.

"Senin göğsünü açıp genişletmedik mi? Belini büken yükünü üzerinden kaldırmadık mı? Senin şânını yükseltmedik mi? Şüphesiz güçlükle beraber bir kolaylık vardır. Gerçekten, güçlükle beraber bir kolaylık vardır. Öyleyse, bir işi bitirince diğerine koyul. Ancak Rabbine yönel ve yalvar" (İnşirah suresi). Surede belirtildiği gibi Resulullah (sav) göğsü daraldığında, enerjisi düştüğünde, Rabbi onu teselli ediyor ve "durmak yok, yeni bir işe koyul" diyerek onu motive ediyordu.

Kur'an ile diyalogu olan herkesin bildiği bu sure, özelde Peygamber Efendimize (sav), genelde hepimize hitap etmektedir. Yılgınlık, bezginlik tükenmişlik belirtileri göstermek Müslüman'a yakışmaz. Bizler, eksikliklerimizi gördüğümüzde moralimiz bozulabilir; eğer ki bizler, birbirimize kenetlendiğimizde gayrimüslimlerin bizlerde gördüğü heybeti görebilseydik, yılgınlık belirtilerimiz dağılıp giderdi. Kur'an ile hemhal olan birinin umutsuzluğa, yeise (karamsarlığa) kapılması mümkün değildir.

Endonezya'da Müslümanlığın Yayılması:

Hacca veya umreye gidenler, bilirler. Endonezya veya Malezya bölgesinden gelen hacılar, her kesim tarafından takdirle karşılanır, onların terbiyeleri, efendilikleri, saygılı tavırları herkes tarafından övülür. Peki, nasıl olmuştur da İslamiyet, Endonezya'da böylesi yayılmıştır?

250 milyonluk nüfusa sahip bugünkü Endonezya'nın Müslümanlığı kabul etmesindeki sır, sadece beş akçelik kumaştı ve inancını hayatına geçirmiş bir Müslüman tüccarın örnek davranışydı. Kendi halinde bir tüccardı. Bir gün kumaşları gemiye yükledi. Ver elini Endonezya. Aylarca deniz aşırı yol aldıktan sonra bir adacığın sahiline yanaştı gemi. Kumaşları indirdi. Gitti, çarşıdan bir dükkân kiraladı, satışa başladı. Dil sorununu çözmek ve müşteriye kolayca ulaşmak için de yerli halktan bir işçi tuttu. Kumaşları kaliteliydi. Tam da halkın aradığı cinstendi. Kendisi de kanaat sahibi bir insandı. Bereketle inanmıştı bir kere. Kazancı az olsun, temiz olsun düşüncesindeydi. Kısa zamanda tanındı ve sevildi. Dükkân Müşteri kaynıyordu. Tutunmuştu bir kere yabancı bir ülkede.

O gün biraz geç geldi iş yerine. Eleman, iyi bir

2 <https://www.istiklal.com.tr/haber/rabbimle-arami-bozma/661438> Salih Selman, Dr. Genel Cerrah, Hafız.

satış yapmıştı. Bir hayli de kâr bırakmıştı satılan mallar. Merak etti, sordu: "Hangi kumaştan sattın?" "Şu kumaştan efendim?" dedi elemanı. "Metresini kaçta verdin?" "On akçeye" dedi elemanı. "Nasıl olur?" diye hayret etti. "Beş akçelik kumaşı on akçeye nasıl satarsın? Çok fahiş fiyata vermişsin, kandırmışsın müşteriyi. Bize hakkı geçmiş adamcağızın. Görersen, tanırmısın onu?" "Evet efendim, tanıdığım birisi" dedi elemanı. "Öyleyse hemen git, adamı bul ve buraya getir."

Eleman gitti, müşteriyi buldu getirdi. Dükkân sahibi müşteriyi karşısında görmez görmez, özür diledi, helâllik istedi ve dedi ki: "Kusura bakmayın, bizim eleman yanlışlıkla beş akçelik kumaşı size on akçeye satmış, bize hakkın geçmiş." Arkasından da fazla parayı müşteriye doğru uzattı: "Şu da fazla verdiğin para, hakkını helâl et." Müşteri şaşırılmıştı. Böyle bir durumla ilk defa karşılaşılıyordu. Hiç duymamıştı daha önce bu çeşit bir olayı ve böyle sözleri. Ne demek hakkını helâl et? Nasıl olurdu? Gönül rızasıyla pazarlık yaparak satın almıştı. Memnun oldu, teşekkür etti, merak ve hayretler içinde çıktı dükkândan.

Olay kısa sürede şehirde duyuldu. Dilden dile dolaştı. Herkes birbirine anlatıyordu. Çok geçmeden kralın kulağına kadar vardı mesele. Sonunda Kral, kumaş tüccarını saraya çağırdı. Meselenin aslını öğrenmek istiyordu. Böyle bir durum, ilk defa yaşanıyor memlekette. Kendi halkı arasında bu tarz bir şey olmazdı. Herkes istediği fiyattan satar, müşteri de alır giderdi. Bu yabancı tüccarı, böyle şaşkınlık meydana getiren bir muameleye sevk eden olayın sırrı ne olabilirdi?

Kral sordu: "Sizin yaptığınız bu davranışı daha önce biz ne duyduk ne de gördük. Bunun aslı nedir? Sizi böyle güzel bir harekete iten sebep nedir?" Tüccar: "Ben, tüccar, bir Müslüman'ım, inanan bir insanım. İslâm dini böyle emreder. O kumaşı dört akçeye almıştım, beş akçeye satıyordum. Ama eleman on akçeye satmış. Müşterinin bana hakkı geçmiş. Dolayısıyla kazancıma haram girmiş. Ben sadece bir yanlış düzelttim" dedi.

Kral, "İslâm nedir, Müslümanlık nedir, İslâm ahlâkı nedir?" gibi peş peşe sorular sordu. Tüccar, birer birer sorularını cevapladı. Kral, ilk defa duyuyordu böyle bir dinin varlığını. Fazla zaman geçirmeden İslâm'ı kabul etti. Kısa süre

içinde de halk, Müslüman oldu.

250 milyonluk nüfusa sahip olan bugünkü Endonezya'nın Müslümanlığı kabul etmesindeki sır, sadece beş akçelik kumaştı ve inancını hayatına geçirmiş bir Müslüman tüccarın örnek davranıştıydı.³

Endonezya'ya İslâm'ı götüren tüccar, çok iyi bir hatip değildi. Endonezya'ya İslâm'ı yaymak için de çalışmamıştı; sadece imanı ve ameli birbirine uygundu. İnandığı gibi davranmıştı, kâr hırsını inancının önüne geçirmemişti. Bunun sonucu olarak da ülkeler İslâm'ı kabul etmişlerdi.

"Birisinin Müslüman olmasına vesile olan kimseye cennet vâcib olur" (Taberânî, Mu'cemu's-Sağir Tercümesi, C.1, Sh.405, Hds. 304). İslâm ahlâkının üstünlüklerini ve imanın güzelliklerini davranışlarımızla gösterirsek diğer inanç mensupları gruplar halinde İslâm'ı benimseyeceklerdir; belki yerkürenin bazı kıtaları ve devletleri İslâm'a girecektir, barışın ve sevginin sırlarına ulaşacaklar.

Yapılması gereken tek şey, Müslümanların İnandığı gibi yaşamaları, sahip olduğu güzellikleri çevresiyle paylaşmasıdır. Çok bilgi sahibi olmaya, çok zengin olmaya, çok meşhur olmaya, çok iyi hatip olmaya da gerek yok.

Bugün Müslümanlar olarak, iman-amel ilişkimizi kurarsak, Kur'an ile diyalogumuzu koparmaz isek, bugün toplumumuz da İslâm'a yönelecektir. Avrupa veya başka kıtalar da İslâm'a yönelecektir. İslâm'ın önündeki en büyük engel, inandığı gibi yaşamayan biz Müslümanlarız. Ahlakımızla, dürüstlüğümüzle, çalışkanlığımızla, teknolojiğimizle başka kavimlere örnek davranış sergileyemiyoruz.

"Allah'a yemin ederim ki, senin vesilenle tek bir kişinin hidayete kavuşturulması, senin için kırmızı develerin olmasından hayırlıdır!" (Sahih-i Buhârî, Kitabu'l-Cihad ve's-Siyer, B.101, Hds.152).

Müslüman tüccarın Endonezya'da kazandığı hayrı, sevabı bir düşünün. Rabbim bizleri de okumuş olduğu Kur'an'ı hayatına aktaran ve birilerinin hidayetine vesile olan kullarından eylesin.

3 <https://forum.memurlar.net/konu/390764/>

İnsanlığın Kanayan Yarası: “Göç”

İslam DOĞUBEY

Bismillahirrahmanirrahim...

Neredeyse tüm insanlık tarihi boyunca zaman zaman yaşanan göç olgusu, insanlık için utanılacak bir dramdan başka bir şey değildir. Göç; kavram olarak hicret ile karıştırılmaması gereken, daha çok zorbalara ve zalimler tarafından mazlumların, cebren/zorla, yaşadıkları vatandan, yurttan, yerden sürgün edilme durumudur. Kur'an'ın belirttiği gibi yeryüzünde güç sahibi olanların fitne, fesat ve bozgunculuk yapması neticesinde insanlık için bir utanç kaynağı olan zorunlu göç, geçmişten günümüze hala devam etmektedir. Tarihte bazı kavimlerin ihtiyaçtan ötürü yeni ve daha yaşanılır topraklar bulmak için yapmış olduğu göçleri bir tarafa bırakacak olursak, zorbalığa dayalı göç, insanlığın utanç kaynağı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çok yakın zamanda savaşın zalimce etkisiyle komşu ülkelerimizden akın akın göç dalgası, bizleri de derinden sarsmış ve göç edenlerin acısına, trajedisine ortak olmak gibi durumlarla karşı karşıya kaldığımız, yadsınamaz bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Müslüman

Her yıl dünyada on binlerce insan çeşitli sebeplerden ötürü zorunlu olarak göç olgusunu yaşamaktadır. Göç, salt bir yer değiştirme değildir. Farklı sebep ve unsurlardan ötürü yaşanan bir zorluk, daha doğrusu bir zorunluluktur,

coğrafyanın mustazaf evlatları, sudan bahanelerle işgale uğrayarak, çok ciddi zulüm ve acılara maruz bırakılmışlardır. Yaklaşık beş milyonu aşkın Suriyeli Müslüman kardeşlerimiz, göç ederek ülkemize misafir olarak gelmişlerdir. Bizler, bu kardeşlerimizin yaşadığı ağır drama tanıklık etmiş ve ayrıca onlarla İslam'ın kardeşlik hususunda bir imtihan geçirmek durumunda kalmışız. Ancak bu konuda

imtihanı alnımızın akıyla geçirip, geçirmediğimiz bizler için önemli bir soru işaretidir.

Her yıl dünyada on binlerce insan çeşitli sebeplerden ötürü zorunlu olarak göç olgusunu yaşamaktadır. Göç, daha önce de ifade ettiğimiz gibi salt bir yer değiştirme değildir. Farklı sebep ve unsurlardan ötürü yaşanan bir zorluk, daha doğrusu bir zorunluluktur, diyebiliriz. Genellikle göç sözcüğünün tarifinde, aslında bir mecburiyetin olduğunu açıkça görmekteyiz. Bu konuyu daha iyi anlayabilmek için göçün türlerine birtakım örnekler vermek, sanırım faydalı olacaktır. Örneğin; kırsaldan kent merkezlerine doğru süregelen bir göç vardır. Bunun temel sebebi; işsizlik, daha sağlıklı

ve daha konforlu bir yaşama ulaşabilmektir. Nerdeyse dünyanın tüm ülkelerinde istinasız kent merkezlerine göç olayı sürekli olarak yaşanmaktadır. Bu durum, elbette ülkelerin geleceği açısından çok ciddi sorunlar barındıran, su götürmeyen bir realitedir. Ancak zorbalığa dayalı göç, çok daha farklı enstrümantal içeriğe sahip yıkıcı bir göç türüdür. Düşünsenize doğup-büyüdüğünüz, içerisinde kök saldığınız kültürden, topraktan, yaşamdan; bir anda sizin iradeniz dışında yaşanan sömürgeci zulmün sonucunda ayrılmak zorunda kalıyorsunuz. Herhangi bir planınız yok, herhangi bir hedefiniz yok. Sizi bekleyen zorunlu yolculuğun sonucunun ne şekilde neticeleneceğine dair en ufak bir fikriniz dahi yok. İşiniz, eviniz, kurulu düzeniniz ve sahip olduğunuz her şeyi geride bırakarak, bir bilinmezliğe doğru sürgüne çıkarılmışsınız. En kötüsü de alışageldiğiniz hayat, bir anda alt üst olmuştur. Ne kadar da kötü ve kabul edilemez bir durumdur. Maalesef bu durum, özellikle de Müslüman coğrafyada yaşadığımız yüzyılda daha çok ve daha sık olarak yaşanmaktadır. Küfrün sahip olduğu güç merkezlerinin, demokrasi vaadi yalanlarıyla, kimyasal silahların yok edileceği hikâyeleriyle insanlığın aldatılıp, oysa sadece küfür dünyasının çıkarlarına ulaşma adına işgal ettiği Müslüman topraklarda kan, zulüm ve gözyaşından başka hiçbir mantıklı ve tutarlı bir gerekçe olmadığını da üzülerek görebilmekteyiz. Rabbim, zalimlere

fırsat vermesin (Âmin).

Nitekim Hz. Peygamber (aleyhisselatuves-salam), davetinin ilk yıllarında Mekke oligarşik müşrikleri tarafından sistematik olarak büyük zulme maruz kalmış ve giderek artan zorbalığın neticesinde bazı müslümanlara hicret izni vermiştir. Özellikle o günkü ismiyle Habeşistan olarak bilinen bu beldeye, iki defa hicret edilmiş ve İslam'ın ilk yıllarında yaşanan büyük zorluklara karşı bir çıkış yolu olarak böyle bir stratejik vakıa vuku bulmuştur. Burada, hicret kavramının anlamını iyi ve doğru okumak gerekmektedir. Çünkü daha önce de ifade edildiği gibi hicret, salt bir göç demek değildir. Genellikle bu kavramlar birbirlerinin yerine kullanılıyor olsa da esasında hicret, göç kavramından daha geniş bir mahiyete sahiptir.

Göç; daha çok plansız, programsız ve ani gelişen zorluklar neticesinde yapılan bir yer değişikliği anlamını taşıırken, hicret; planlı, programlı ve stratejik bir amaca dönük bir yer değiştirme anlamına gelmektedir. Dolayısıyla Habeşistan'a yapılan iki hicretin de amacı budur. Yani Hz. Peygamber, Mekke'de artan zulüm ve işkenceler karşısında İslam'ın yayılışının önünde engel olan zulme karşı bir çözüm yöntemi olarak davetin ve daveti taşıyacak olan müslümanlar için yeni bir hareket merkezi (Habeşistan) belirlemiş. Ve henüz daha yeni filizlenip, büyüyen İslam'ın, tüm insanlığa

ulaşma gayesinin sekteye uğramaması amacı taşıyan bu son derece mühim stratejik yaklaşıma da böylece izin vermiştir, diye yorumlayabilmekteyiz. Şüphesiz Kur'an'da bu konuya atfen şöyle buyrulmaktadır: "Melekler, dininin emirlerini yerine getirmeyerek kendilerine yazık ederken canlarını aldıkları kimselere: 'Sizler, ne işle meşguldünüz?' diye sorarlar. Onlar: 'Biz, düşman yurdunda dinimizi yaşamaktan âciz bırakılmış, gerçekten zayıf kimselerdik' derler. Melekler de onlara: 'Allah'ın arzı geniş değil miydi? Orada uygun bir yere hicret etseydiniz ya!' derler. Onların varacağı yer, cehennemdir. Orası, son durak olarak ne fenâ bir yerdir" (Nisa-97). Daha bunun gibi birçok ayet-i kerimede hicret kavramının aslında ne anlama geldiğine dair birçok bilgiye de rastlamış olmaktadır. Dolayısıyla hicret; zorbalığa, zulme karşı sadece bir boyun eğişin ifadesi olan zorunlu göç olayı değil, aksine davanın devamının sağlanması için, güç toplanan ve yeni çıkış yolları üretmek adına yapılan ilahi bir hedeftir. Zaten Hz. Peygamber (aleyhisselatuvessem), dünya tarihinin akışını değiştirecek olan bu büyük hareketin baş mimarı olarak, bizlere önderlik ve örneklik sunmuştur. Tarihte asla eşi benzeri bulunmayan Mekke'den Medine'ye yapılan hicreti de bu şekilde okumak durumundayız...

Yine Kur'an'da Hz. Musa'nın (as) kıssasında, hicret ve göç olayına rastlamaktayız. Mısır halkının en büyük zorba Kralı olan Firavun'un, İsrailoğullarına yapmakta olduğu büyük zulmün karşısında tüm yollar denendikten sonra Hz. Musa, Rabbinden aldığı emirle büyük göç olayını başlatmıştır. Buradaki yer değiştirme olayı, hicretten daha çok zorunlu bir göçe benzemektedir. Çünkü buradaki durum, daha çok büyük zulümden kaçış olarak karşımıza çıkmakta; nitekim göç eden binlerce yersiz, yurtsuz büyük bir kalabalığın salt zulümden kaçışı burada anlatılmaktadır (Allahuâlem). Hz. Musa (as), bu büyük göç ile beraber bu kalabalık insanlara kalabilecekları bir yer, bir yurt belirlemek ve inançlarını pekiştirmek amacıyla uzun yıllar boyunca adeta çöl gibi kurak topraklarda büyük bir mücadeleye girişmiştir..

Günümüze geldiğimizde; yakın coğrafyamızdan milyonlarca Müslümanın

acıdan, gözyaşından, kandan ve zulümden kaçışı, her ne kadar içimizi parçalasa da inkâr edemeyeceğimiz acı bir tablo olarak karşımızda durmaktadır. İçinde bulunduğumuz durum, gerçekten de içler acısıdır. Çünkü bir taraftan göç edenler, bir taraftan bu zorunlu göçe tanıklık edenler, bir taraftan bu göç için ufak dahi olsa bir şeyler yapmaya çalışanların ve öte taraftan bu göç için kılını dahi kıpırdatmayanların bir arada bulunduğu acınası bir manzaranın içerisinde bulunmaktayız. İkiyüzlü Batı dünyasına gelince; gerçekte bu zulmün yaşanmasına cellâtlık yapan müsteşrikler, kendilerinin neden olduğu bu probleme, sadece timsah gözyaşları dökerek durumu daha da trajikomik bir hale getirmektedir. Hayret doğrusu! Ellerinde masumların kanı olanlar, tüm dünyanın gözlerinin içine bakarak yalan söylemektedir. Ancak bundan daha kötüsü, bu zulme sadece tanıklık etmekten başka bir şey yapmayan insanlık da yine Batı'nın bin bir gece masallarıyla uyutulmaktadır. Adeta bir akıl tutulması yaşayan insanlık, kendisine zorbalık yapan cellâdına âşık olmuşçasına bu zulme verdiği tepkisizlikle de yine bu zulme bir nevi destek vermekte ve ortak olmaktadır. Yazık gerçekten! Yeryüzüne adaleti hükümran kılma gibi büyük bir amacı olan Müslümanların; duyarsız, korkak ve acziyet içeren bu yaklaşımı, büyük bir çelişkidir başka bir şey değildir. Doğrusu, cesur bir adamın söylediği şu sözler gibi "Korkaklar, her gün ölür; ancak cesur olanlar, sadece bir defa ölür" fikrini benimsemiş olması gerekirken, tepkisizlikleri sayesinde aheste aheste kendi sonlarını da hazırladıklarının farkında değiller. Oysa Müslüman bir şahsiyet, yalnızca Allah'tan korkar ve yalnızca O'nun yolunda can vermesi gerektiğini çok iyi bilir.

Bugün yaşanan zulme sessiz kalanlar, yarın o zulmü bizzat yaşayacak olanlardır. Bu din, bize iyiliği emretmeyi, kötülükten alıkoymayı emretmiştir. Hicret eden, zorunlu göçe maruz kalan kardeşlerimizi ötekileştirmek, amacımız olamaz. Bilakis onlara sahip çıkmak, yaşadıkları zulümden kurtarmaktır, amacımız... Rabbim, bu dinde sebat etmeyi, ayaklarımız üzerinde sırat-ı müstakim üzere kalabilmeyi ve zulme meydan okuyan, cesur bir mümin olarak yaşamayı bizlere nasip eylesin. Âmin...

Çok Şey mi İstiyorum?

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

*"Mazlum, muhacir, şehid çocuğuyum
Asırlık çileden ben vücut buldum
Beşikten şimdiye kadar kahır soludum
Artık yetmez mi, gül gibi soldum"¹*

Sizi, benden, bizden nefret ettirecek kadar ne yaptık size? Ne türlü bir zarar verdik, veriyoruz? Nasıl bir sıkıntıdır size çektiğimiz? Bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbiniz olan Allahu Teâlâ, hiçbir Müslümana savaş imtihanı, doğduğu topraklardan uzaklarda yaşamak zorunda kalma imtihanı vermesin.

On yıldan fazla olmuş gözlerimi açtığım topraklarda savaş çıkmalı. Kimileri iç savaş diyor, kimileri başka şekilde değerlendiriyor ama benim aklım ermiyor bu söylenilenlere. Annemi ve babamı almış savaş, ben ne yapayım içten mi, dıştan mı olduğunu! Benim içimde büyüyenleri, eriyenleri, bazen çoğalan, bazen yok olup çürüyenleri biliyor mu acaba o çok konuşanlar, o hep konuşanlar? Umurlarında mıyım? Sözlerinin hangisinde benim için kurulan iyi bir cümle, düşüncelerinin hangisinde benim için kıpırdayan güzel bir fikir, hayallerinin hangisinde benim için yanan bir düşünce var acaba?

İl'im farklı, dil'im farklı ama zaman dilimimiz aynı. Aynı güneşin ısıttığı, aynı günün ısıtıp serinlettiği vakitlerdeyiz. Yüce Allah'ın arzında yaşıyoruz hepimiz. Bu imtihan, bugün bizi buldu, bizi vurdu; belki yarınlarda sizi bulur, sizi de vurur -Allah korusun-. Nedendir bu hor

görüşümüz? Nedendir itilip kakılmamız? Nedendir yalnız ve itibarsız bırakılışımız?

Hani biz iman kardeşleriydik? Böyle öğrenmiştik, böyle öğretilmişti bize. Böyle okumuştuk Kur'an-ı Kerim'de, Sünnet-i Seniyye'de. Bilad-i Şam, yüzyıllar boyunca nice insanı, Müslümanı misafir etti, hem maddi hem de manevi olarak besledi. İlimin merkezi olarak sayısız Müslümanı yetiştirdi. Başta Türkiyeli Müslümanlar olmak üzere dünyanın dört bir yanından gelen Müslüman kardeşlerini ağırladı, ağırladık. Ama hiçbirine kötü gözle bakmadık biz. Hiç kimseye kötü olmadık, olmak istemedik. Evimizi, barkımızı, bağrımızı cümle Müslümana kayıtsız şartsız açtık.

Peki, şimdi neden aynı kardeşlik, aynı misafirperverlik bize gösterilmiyor? Çok mu hoşumuza gidiyor sanki dili farklı, kültürü farklı, iklimi farklı memleketlerde hayat sürmek? Çok mu istiyoruz sanki daima yan gözle bakılmayı, "nereden geldiler de huzurumuzu kaçırdılar" sözlerine maruz kalmayı? Alışverişimiz, yolculuğumuz, komşuluğumuz, hastanelerde muayene oluşumuz neden hep gözlere batıyor? Bizler de insan ve dahi Müslüman değil miyiz? Bizim de ihtiyacımız yok mu bunlara? Peygamber Efendimiz (sav), Mekkeli Müslümanlarla hicret ettiği, yurt ve mesken edindiği Medine'de böyle mi karşılandı? Medineliler, Mekkeli kardeşlerine bu gözle mi baktılar, yüreklerini mi yaktılar? Üflense yıkılacak metruk, mezbele mekânları mı sunmuşlardı, teklif etmişlerdi onlara? Onlara da "Ebu Cehillerin, Ümeyyelerin, Ebu Leheblerin zulümlerine katlanmayıp da gelip bizi rahatsız ettiler, düzenimizi bozdular" denilmiş miydi? Tıpkı silahsız, savunmasız, güçsüz, tecrübesiz

olan bizlere; dev ordusu, devasa silahları, tankları, bombaları ve süper destekçi dostları olan zalim Baas rejimine karşı neden savaşmadığımız, neden orada durup da ölmediğimiz sorulduğu gibi... Ölseydik de gelmeseydik, kimseyi rahatsız(!) etmeseydik! İstenen buydu bizden.

Siyasete –veya “politika”ya mı demeliydimallet olmak ne kadar acı verici biliyor musunuz? Her siyasi, durduğu nokta, savunduğu ideoloji ve tabi menfaatinin gerektirdiği üzere ya bizi sahipleniyor ya da bizi tecrit ediyor. Ama hep siyaset gereğince, hep politikanın gerektirdiğince. Gitmemiz mi menfaat sağlıyor yoksa kalmamız mı? Onlar için önemli olan bu! Yeryüzü Yüce Allah’ın değil mi? Bütün Müslümanlar, ümmet ailesinin fertleri değil mi? Ümmet olmak, sadece aynı topraklarda doğup büyümek ve yaşamak mıdır? Neden Filistin’e, Kudüs’e, Mescid-i Aksa’ya verilen değer, Şam diyarının çocuklarına verilmiyor?

Siyasilerden çok şey istemiyor, çok şey beklemiyorum. Her gün Müslümanlığının uyarınca kibleye dönen, namaz vb. ibadetini yerine getiren, Kur’an okuyan, hadis-i şerifleri dillerinden düşürmeyen, birbirini Allah için uyarın, Allah için sevenlerden sevgi, ilgi, değer ve kardeşlik bekliyorum, bekliyoruz, bekliyorduk. Bizim, yalnızca “karnımızın doyması” diye bir ihtiyacımız yok! Gönlümüzün besini ne olacak? Ya birlikteliğimiz? Ya her şeyimizi paylaşmamızın icabı olarak dertlerimiz, hüznlerimiz, kederlerimiz?

Dün olduğu gibi bugün de ilmimizi, anlayışımızı, kültür ve medeniyet mirasımızı tanı-

maya, algılamaya ihtiyacımız var bizim. Bizi düşünen, bize değer veren Müslümanlara hep duacıyız. Bizi yalnız bırakmayanların hakkını teslim etmeliyim. Ama tıpkı adım başı ilim, tarih, medeniyet kokan; ilim, tarih, medeniyet öğretene, üreten Bilad-i Şam günlerine dönmek istiyorum. Dünyaya, bunlarla bakmak, bunlarla büyümek, bunları taşımak istiyorum. Ben ilme, ben düşünceye, ben tarihe, ben medeniyete, ben erdeme, ben ahlaka muhtacım. Beni ayakta tutan, bunlar olacak.

Yüce Allah, rızıkımıza kefil. Midemizin açlığını gidermek kolay. Ya aklımızın, fikrimizin, zikrimizin açlığı? Farkında mı acaba ümmet-i Muhammed bu açlığımızın, bu açıklığımızın? Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed’in (sav), Mekke’yi terk edip Medine’yi yurt edinmedeki amacı ne idiye beni de o amaca taşımalsınız ey Müslümanlar, beni de o amaca taşıyın! Beni, cahil kimselere bırakmayın. Anlayış kıtlığında olanlara yem yapmayın. Düştüğüm yerden kaldırın beni. Artık düşen değil, düşünen, ibret alan, büyüyen, yürüyen, değer ve anlam üreten olmak istiyorum. Hep istiyordum zaten. Ah bu mecbur kalmak! Ah bu mecbur bırakılmak! Ah bu mazlum düşmek!

Mülteciye, müjdecı olun lütfen! Tıpkı muhacire ensar olunduğu gibi. Biz iltica etmedik; edildik, ettirildik. Merhamet ve adaletle yoğrulmuş Müslüman yüreklerin sahipsiz, düşüncesiz, kimsesiz bırakmayacağı bir dünya için gözlerimiz, yüreklerimiz, dileklerimiz hep yeni bir şafakta, hep yeni bir günde, hep yeni bir seherde...

Sübülena

Sümeyye DEMİRCİ

Bismillahirrahmanirrahim.
Hamd Âlemlerin Rabb'ına, Salat ve Selam O'nun Resul'üne olsun.

Nice yolculuklar vardır ki sevdasıyla yürür insanlar, bu yolculukların bazıları rahatı için, bazıları korunmak için, bazıları da kaçmak, sığınmak içindir. Tabi ki bunların en değerlisi, değer verdiği, değerini Rabbin'den almış olan insanın onun için yaptığı çilelere katlanarak her şeyi göze alarak ölümüne çıkılan yolculuktur. Bunun adına Kur'an, "**Hicret**" diyor.

Nedir Hicret?

Hicret, Arapça (h-c-r) kökünden türemiş bir kelimedir. Sözlükte; terk etmek, ayrılmak, ilgisini kesmek anlamına gelir.

Hicret, kişinin herhangi bir şeyden bedenlen, lisanen veya kalben ayrılıp uzaklaşması demektir; ancak kelime, daha çok "bir yerin terk edilerek başka bir yere göç edilmesi" anlamında kullanılır (İslam Ansiklopedisi).

Nice yolculuklar vardır ki sevdasıyla yürür insanlar, bu yolculukların bazıları rahatı için, bazıları korunmak için, bazıları da kaçmak, sığınmak içindir. Tabi ki bunların en değerlisi, değer verdiği, değerini Rabbin'den almış olan insanın onun için yaptığı çilelere katlanarak her şeyi göze alarak ölümüne çıkılan yolculuktur. Bunun adına Kur'an, "Hicret" diyor.

Istılahtaki manası: Genelde gayrimüslim ülkeden (darul-harp) İslam ülkesine göç etmeyi, özelde ise Hz. Peygamber'in ve Mekkeli Müslümanların Medine'ye göçünü ifade eder. Medine'ye göç eden Müslümanlara **Muhacir, Resulullah** ve muhacirlere yardım eden Medineli Müslümanlara da **Ensar** unvanı verilmiştir.

Hicret kelimesi, Kur'an-ı Kerim'de otuz bir yerde çeşitli şekillerde kullanılmıştır. Bazı yerlerde; haktan ayrılmak anlamındadır. Kur'an-ı Kerim'de Furkan Suresi 30. ayette Rabbimiz buyuruyor ki: "**Peygamber, 'Ey**

Rabbim!' diyecek, kavmim bu Kur'an'dan 'hicret' etti (büsbütün ilgisiz kaldılar, onu terk etiler)." Onu, tozlu raflar içine hapsederek terk ettiler. Kimileri, onu anlamak ve uygulamak niyeti taşımaksızın okudu; ölümlerini ruhlarına üfledi; kimileri, onun yerine, başka eserleri başucu kitabı haline getirdi; kimileri

onu, üzerinde çalışmalar yapmaya yarayan bir malzemeden ibaret gördü; kimileri de onun bu çağda geçerliliğini yitirmiş bir kitap olduğunu ileri sürerek hayatın dışına itti; bunların yaptıklarından şikâyetçiyim ya Rab!” diyecek Resul (Mahmut Kısa Meali).

Bu ayeti okuyunca hemen günümüze bakiyorum, sanki içinde bulunduğumuz asırdan bahsediyor. Zaten Kur’an, çağlar üstü değil miydi? O zaman ve bu zaman Kur’an’dan ayrılan, hicret edenlerin yolu aynıdır. Çağlarının farklı olması önemli değildir. Kur’an’dan hicret etmek, ne ağır bir hicrettir, terktir. Allah muhafaza, dikkatle ona sarılmamız, onu bırakmamalıyız; Kur’an eksenli bir hayatımız olmalı ki yerilen hicretin içinde yer alanlardan olmayalım. Aslında mevzu o kadar açık ki Muhammed Ümmeti, bir nevi yaşantısıyla ondan hicret etmiş durumdadır. Rabbim, bizleri batıldan Hakk’a hicret edenlerden eylesin.

Hicret, Allah için ise makbul ve değerlidir. Ve o yolda çekilen bütün sıkıntılar sahibine ecir olarak yazılır.

Bakara Suresi 218. ayette de Rabbimiz buyuruyor ki: “İman edenler, hicret eden ve Allah yolunda savaşanlar; şüphesiz işte bunlar, **Allah’ın rahmetini umarlar. Allah, çok yarlıgayıcıdır, sonsuz rahmet sahibidir.**”

Asr-ı Saadet dönemine baktığımız da hicretin tüm uygulamasını açıkça görürüz. İslam dini, Rabbanî olduğu gibi onun metodu da Rabbanîdir. Resulullah, en güzel örnektir; ondan sonra onun yolunu takip eden yeryüzü yıldızları dediğimiz sahabiler de öyle hayatlarımızı onların hayatına benzetirsek hakka isabet etmiş o yolda kalmış oluruz, biiznillah.

Evet, kardeşlerim! Hicret, Allah için, onun dinini korumak ve o yolda sabit kalmak için yapılan yer değiştirmenin adıdır. Bu, bazen evladını, eşini, evini, malını, yurdunu terk olsa da bütün kıymetlilerin **aşkın** olana feda edilmesinin adıdır. En güzel örneklerini Habeşistan’a hicrette ve Mekke’den Medine’ye hicrette görüyoruz. Elhamdülillah, sağlam yüzlerce Siyretue’n-Nebi kitaplarımız var.

Hicretin ne anlama geldiğini, bütün

imkânsızlıkların mazeretini kesecek olan bir örnekle tamamlamak istiyorum: Zül Bicaideyn (İki çul sahibi), İslam’a girmeden önceki ismi Abduluzza idi, Hz. Peygamber Efendimiz (aley-hisselam), bu ismi Abdullah olarak değiştirdi. Küçük yaşta iken babası hiçbir şey bırakmadan ölünce varlıklı bir kişi olan amcasının himayesinde büyüdü; onun sayesinde deve, koyun ve köle sahibi oldu.

Meskûn bölgeden uzakta yaşayan Zülbicaideyn, Rasulullah’ın Medine’ye hicret etmesi üzerine İslam’a ilgi duydu, fakat amcası buna karşı çıktığından Müslümanlığı benimsemeye cesaret edemedi. Nihayet bir gün amcasından Müslüman olmak için izin istedi. Bu isteğine de şiddetle muhalefet eden amcası, böyle bir şey yaptığı takdirde sırtındaki elbiseye varıncaya kadar her şeyini elinden alacağını söyledi. Buna rağmen Zülbicaideyn: “Taşa tapmayı bırakacağını ve Hz. Muhammed’e tabi olacağını” söyleyerek amcasının verdiği her şeyi iade etti.

Resul-i Ekrem’in yanına gitmek için giyeceği bir elbisesi kalmadığından annesi ona “bicad” denilen bir kumaşı (bir kilimi) ikiye bölerek bir tür elbise yaptı. Çullara sarınarak yola çıktı, bineği de yoktu, yaya Medine’ye yürüdü (453 km), ayakları kanlar içinde kalmıştı. Medine’ye varınca geceyi Mescid-i Nebevî’de geçirdi ve sabah namazında kıyafetiyle Resul-i Ekrem’in dikkatini çekti. Resulullah, ona kim olduğunu sorunca, “Benim adım Abdul Uzza” diye cevap verdi. Hz. Peygamber de, “Hayır, sen Abdullah Zülbicaideyn’sin” dedi. Ardından o günden itibaren sahabe arasında bu lakapla tanındı. Resulullah, ona, “Hep yakınımda dur” derdi, dava sevdasıyla yüklü, Allah’ı çok zikreden bir gençti (Müsned, 4,337).

Tebuk Gazvesi sırasında hummaya yakalandı ve bir gece vefat etti. Cenaze namazını Resulullah kıldırdı. Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer’in yardımıyla kabre konuldu. Defin işlemi tamamlandıktan sonra Resulullah, kibleye yönelip ellerini kaldırarak, “Allah’ım! Ben ondan razıyım, sen de razı ol!” diye dua etti ve onun, gözü yaşlı ve çok Kur’an okuyan bir kimse olduğunu söyledi.

Olayı izleyen Abdullah b. Mes'ud'un (Radiyallâhu anhu), "Ben, ondan on beş yıl önce Müslüman oldum" dediği, Zülbicadeyn'in Resul-u Ekrem tarafından kabre konulup met-hedilmesine çok imrendiğini ve onun yerinde olmayı çok istediği rivayet edilir (Vakıdi, el Mağazi,3,1013./İbnül Cevzi Şifatuş- safve 1,677-679/ Köksal, İslam Tarihi (Medine) 4, 145-148, 211,212. vs).

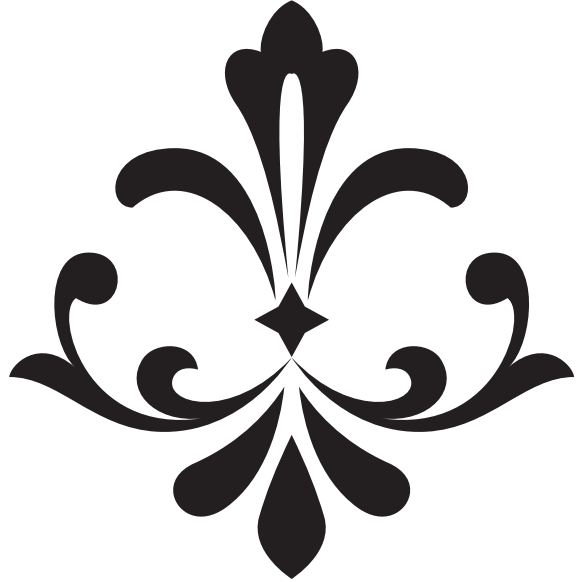
İşte buydu yürekle yürümek; maldan, candan, vatandan, anadan ve yardan; bir dava, bir sevda uğruna ölümü göze almak, böyle olunca da Allah ve Resulünün gözdesi oluyor insan. Bu ve buna benzer binlerce hayat örneği var temiz tarihimizde. (Allah'ın rahmeti üzerlerine olsun) Âmin. Muhacir ismi, hicretin sahibine Allah'ın verdiği bir unvandır.

Mülteci'ye gelince;

İkisinin arasında dağlar kadar fark var. İltica (sığınma) sahibine de "Mülteci" denir. Mülteci, çeşitli sebepler ve zulüm yüzünden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönmeyen insanlar için kullanılan bir tanımdır. Kişinin sığınma talebi, talep ettiği devlet tarafından kabul edilirse mülteci sayılır. Mültecinin bu hicreti, Allah rızası için değildir; onun yolunda kat ettiği bir savaş değildir. Onun hedefi; kurtulmak, selamette kalmak, rahat ve sorunsuz yaşayabileceği bir yere ulaşmaktır. Bunun için Rabbimiz Kitab-ı Mübin'de kendi yolunda yapılan çileli yolculuğu övmüş ve sevmiştir.

Sahabilerin hayatına baktığımızda şunu görüyoruz: Resulullah'ın örneğinde yurtlarında olan savaştan kaçıp hiçbir devlete sığınmamışlardır. Kadınlarını ve çocuklarını korumaya alarak mallarını feda etmişler ve kanlarının son damlasına kadar iki güzellikten birisi için yiğitçe kadın-erkek savaşmışlardır. Hicret, davanın ve dinin korunması, iltica ise rahatın ve hayatın korunmasıdır.

En Emin'e emanet olunuz.

Irak Eller

Servan ÖZBEY

Uzak diyarlardan çaresizce gelen bir toplumun, toplum tarafından benimsenmemiş olması ve mecburiyet kavramını hayatlarına geçirmelerine rağmen, dışlanma yaklaşımı ile ağır lanmaları, bu keyfi bir etken değildi onlar için. Zulümden kaçıp bir umut ile sığınırldı Müslüman beldelerine ve kardeşlerine umutlu bir şekilde yaklaşırlardı. Ama sonuçları, genelde hüsrana olurdu. Yarı yolda bırakırlardı onları. Çaresiz bir şekilde sırt dönerlerdi. Sonuçları, ümit-var toplumlar için genelde ağır olurdu.

Bir umut ile çıktıkları bu hicrette, tek başına kalırlardı. Çünkü her topluluk, kendi yuvasına yönelmiş, kardeşlerini görmezden gelmeyi tercih etmiştir. Böylesi daha kolaydı. İnfak, destek kavramları hak getire. Irak ellerden gelen bu kardeşlerini, benimsemeyi bile bırakır hale gelmişiz. Topluma kazandırmaya çalışmak yerine, gitmelerini ister olmuşuz. Ne koşullarda geldikleri, ne halde oldukları önemini yitirmiştir. Artık tek bir doğru vardı bizler için, kendi hanelerimiz, kendi ailelerimiz, yuvamızdan ötesi önem taşımaz konuma gelmişti.

Ne olacaktı bu gidişatın sonu? Ne zaman idrak edecektik? Onları ne zaman görmezden gelmeyi terk edecektik? Hesabı sorulmaz mıydı? Bu çaresiz Müslümanların aileleri ile tek başına kalmalarının hesabını öğrenecek miydik artık? Onlara sahip çıkmamız gerektiğini...

Ne olacaktı bu gidişatın sonu? Ne zaman idrak edecektik? Onları ne zaman görmezden gelmeyi terk edecektik? Hesabı sorulmaz mıydı? Bu çaresiz Müslümanların aileleri ile tek başına kalmalarının hesabını öğrenecek miydik artık? Onlara sahip çıkmamız gerektiğini... Hesabı sorulur elbet bir gün bizlerden, sorulur; kardeşlerimizin, ümmetin kan ağlayan halini görmeyişimizin. Gün gelir, Allah, elbet bizi bununla imtihan eder. Sahi neydi kardeşlik kavramı, öğrenecek miyiz?

Hesabı sorulur elbet bir gün bizlerden, sorulur; kardeşlerimizin, ümmetin kan ağlayan halini görmeyişimizin. Gün gelir, Allah, elbet bizi bununla imtihan eder. Sahi neydi kardeşlik kavramı, öğrenecek miyiz?

Anlam taşır mı bizim için, önyargılarımızı bir yana bırakıp veda hutbesinde Rasulullah'ın bize verdiği mesajı idrak edecek miyiz? Onların; rengini, dilini, kültürünü olduğu gibi kabul etmemiz gerektiğini artık anlamamız gerekiyor. Çünkü en büyük erdem, kabullenmektir. İnsanları her haliyle kabul edip kardeşlik kavramını zirvede yaşamamız gerekiyordu. Bizden beklenen, istenen

buydu. Çok beklentileri yoktu bizden. Nasıl bir "karındaş"a zor gününde, dar zamanında sahip çıkılıyor ise onlar için de aynı şekilde duygularımızı hayata geçirmemiz isteniyordu. Gerçek ahlak buydu. Sırt çevirmek değildi.

Neden aramadan, nedensizce onları kabul lenmemiz gerekiyordu. Gerçek kardeşlik buydu; nedensizce sevmek... Rıza-i ilahi'nin yeterli olacağını dahi bilerek sevmek... Bizden istenen de buydu. Çok uzun bir zaman alacaktı belki de idrak etmemiz. Ama iş işten geçecekti belki de. Kötü günlerinde bizleri beklerlerken, iyi günde sahiplenmek, bizi onlardan uzaklaştırıcaktı. Ve taviz, tavizi doğuracaktı. Zamanla kardeşlik, anlamını yitirecek ve kardeşlerimiz bizden uzaklaşacaktı.

Sahi neden Irak Eller'e bu denli uzaktık?

Güvercinlerin Göçü

Rüveyde Bera PALA

*Geceye kor düştüğünde başlamıştı sonu bilinmez sefer...
Gönüllere kazınan iman zerreleriyle tutunmuşlardı çöllerin soğuk topraklarına...
Zaman değildi akan, dillerindeki umuda eklenmiş 'Allah' sâdâlarıydı...
Çile değildi bedenlerindeki; umuttu, sevdaydı, rıza ümidiydi...
Vuslat muştusuyla coşan ruhlarının sevinciydi yaşadıkları...
Gül'ün kokusu sinmişti yüreklerine, aşktı onları yakıp kavuran; güneş hiçti...
Yüzlerinde her an beliren tebessüm, gözlerinde o hiç sönmeyen ışıklar, vücutlarından boşalan terler, bir bir sayıklıyordu O'nun adını...
Bir yakarıştı ellerinden yükselen sözcükler...
Ona kavuşmanın, ona sarılmanın, kokusunu doymamacasına hissetmenin yakarışıydı...*

*Kartalların ürküttüğü güvercinlerin göçü...
Hürce O'nu yaşamanın arzusuyla uçan kuşlar...
Aç mideleri ayaklarını geri iteklese de, durmaksızın ona kanat çırpın kuşlar...
Bastıkları kum tanelerine nurekler yayan, çöle vaha getiren kuşlar...
Resul'ün (sav) peşinde, izinde giden yıldızlar...
Güllerin Efendisi'nin tomurcukları, çöle inen sevda yakamozları, kurtuluş sevincinin barındığı yüreklerin hicreti...
Ekber Olan'ın yolundan, Elçisi'nin yolundan sapmayan, ümmetin liderleri...
Kozasından, Rahman'a çağrı için şevkle çıkan renkli kelebeklerin özgürlük heyecanı...
Kur'an muhafızları, Resul hizmetçileri...
Öz yurtlarında mülteci yaşayan garibu'l-İnsanlar...*

*Şimdi Medinelerine varmak üzereler.
Asıl vatanlarına ayak basmak üzereler.
Özlemlerin en zoruydu yaşadıkları...
Daimî vuslata erdiler, unutacaklar dünü ve ardını...
Biricik dinlerini şimdi haykıracaklar göğe...
Haykıracaklar; "O, birdir!" diye...*

Hicret

Taşkın ÖNEL

*Göklerin sultanı, arşın sahibi
Sanadır ilticam, sensin tek çarem
Kâinat gark olmuş sırra, esrara
Sanadır hicretim, sensin tek gayem*

*Dünyaya bir zindan dense yeridir
Hayatlar üç günlük oyun gibidir
İnsanın, başı boş, gamsız delidir
Asılsız dünyada sensin tek payem*

*Bedenim, benim, bütün nefesim
Sevginle doludur göğüs kafesim
Seni bilmeyince çıkmıyor sesim
Gölgesiz mahşerde sensin tek sayem*

*Bulutlar, yıldızlar, cümle semavat
Emrine amade bütün kâinat
Gönlümde imanun, küffara inat
Sanadır hicretim, sensin tek gayem*

Akla Gelen – 9: Vermek II

Yasin TEKİN

Nifak fiili ve mü-nafık failinin derecelerinin varlığı da bilinmelidir (bkz. ilgili kaynaklar). Bizim için 'güven vermek' eyleminin karşısındaki fiil ve failin bir miktar izahı, inanıyoruz ki 'mü'min' failine ciddi açıklık getirmiştir. 'Güven', 'mü'min' mefhumunun sade bir şekilde tanımlanması, ayrıca inanç ve pratikte 'mü'min' olmaya talip muhatapların istidatları, geçirdiği evreleri, bu evrelerdeki etmenleri asla göz ardı etmemek gerekir. Gerekir ki mü'min'in inşa süreci ve âlem için değeri anlaşılabilir (gerçi altının kıymetini sarraf bilir ya!).

Mahlûklar, fitratlarına göre hayatlarını idame ettirecek her yönüyle güvenli bir ortam ararlar; nemli bir toprak arayan, bulduğunda içerisine sokularak kaybolan, tüm yaşam parametrelerine kavuşan bir solucan örneğinde olduğu gibi. İnsan da yapı itibarı ile canını, malını, aklını, neslini ve değer-

Beşeri inanç ve ideolojiler; vaat, söylem ve kurgularını pratiklerinde hiçbir zaman gerçekleştirememiş (ya da bizzat gerçekleştirmek istememiş), insanlık için hüsranlı sonuçlanan ütopyaların (gerçekleşmesi imkansız hayallerin) varlığından başka bir şeye dönüşmemişlerdir. Gerçek şu ki kökleri ve kalkış noktası beşeri tandansa (akıma) sahip yapılar, kesinlikle insanoğluna huzur ve mutluluk getirmemiş ve asla getiremeyecekler de!

lerini (inancını) güvence altına almak ister. İnsan, sıraladığımız bu şartlara, en azından bir kısmına yaklaştığında, kendisini o alana bir şekilde ulaştırmaya gayret eder. Esasen insanın bu arayışı, fitri (yaratılıştan gelen) bir unsur olmakla beraber, fitratın bu eğiliminden de (ilminin derecesine göre) büyük oranda farkında değildir.

"İslam, fitrat dinidir" (Hz. Muhammed -a.v.s.-).

Dünyaya gönderilen insan, dünyaya veda edeceği güne kadar eğer fitratını tamamlayan, itminan bulacağı (güveneceği, inancağı, sakinleşeceği, ikna

olacağı, her türlü vehimden kurtulacağı v.s.) bir bağ bulur (bkz. Ra'd-25); bu bağla kuşanırsa ne âlâ. Lakin gerçek şudur ki; insanın, dünyevi nihayetine kadar bilsin veya bilmesin bütün çabası, hesapları, kurguları, mücadelesi (v.s.) bu bağ arayışa endekslidir!

An itibari ile insanoğlunun geldiği noktayı dikkatle tahlil edersek, insanlığın dünyevi başlangıcından itibaren bu kadar hercümerç (kargaşa/allak bullak/darmadağınıklık) içerisinde olduğu ihtimaldir ki görülmemiştir. Özgürlükler adına fitratın deforme edildiği, fuhşun, kumarın, hilenin yaygınlaştığı cana-mala-ırza-dine-nesle ve akla kast edildiği, intiharların-cinnet vakalarının arttığı, arsızlığın, hırsızlığın, hainliğin, dalkavukluğun yaşamın her alanında hissedilip itibar gördüğü, katlin-katliamların naklen yayınlandığı, günahın aşikâr edildiği, günahkârlığın alenileştiği, medeniyetleşme adına toplu katliamların yapıldığı, masumun- masumiyetin kadre (zulme, haksızlığa) uğradığı, ailenin yapısı hedef alınarak tahrip edildiği, kadın hak ve özgürlüğü-erkek egemenliğine karşı duruş adına; kadının, dolayısıyla erkeğin tabiatına verilen zararın getirdiği içtimai enkaz... Dilimiz döndüğünce saydıklarımız yanında, günümüz dünyasına dair sayamadığımız trajedilerin hüznün verici, izi hiçbir zaman silinmeyecektir.

İnsanlık, İlahi yönlendirmeye teslimiyetin dışında; ne bu dünyada ne de istikbalde (ahirette) güven içerisinde olacaktır. Çünkü beşeri inanç ve ideolojiler; vaat, söylem ve kurgularını pratiklerinde hiçbir zaman gerçekleştirememiş (ya da bizzat gerçekleştirmek istememiş), insanlık için hüsrarla sonuçlanan ütopyaların (gerçekleşmesi imkansız hayallerin) varlığından başka bir şeye dönüşmemişlerdir. Gerçek şu ki kökleri ve kalkış noktası beşeri tandansa (akıma) sahip yapılar, kesinlikle insanoğluna huzur ve mutluluk getirmemiş ve asla getiremeyecekler de!

Ancak şüphesiz, cümle kâinatın olduğu gibi insanın da sahibi olan el-Ekber'den (Allah'tan c.c.) başkası iki cihan saadet ve güvenini veremez. Vicdan sahibi her insan, kafasını çevirip maziye baktığında İslam aydınlığının inşa ettiği dünyayı, insanlığı ve insanlığa kattığı saadeti, güveni temaşa edecek, bu bakışla İslam'ın kitap, söylem ve pratikte ortaya koyduğu simetrisinin varlığının asla inkar edilemez, ütöpik bir inanç sistemi olmadığı düşüncesi bünyelerine hakim olacaktır. Asr-ı Saadet gerçeği, dipdiri durmaktadır!

"Allah, iman edenlerin velisidir; onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İnkâr edenlerin velileri de tağuttur; onları aydınlıktan karan-

lıklara çıkarırlar. İşte onlar, cehennemliklerdir. Orada ebedi olarak kalırlar" (Bakara-257).

Tarihin ve yaşanan çağın şahitliği insanoğluna; şahsını ve değerlerini koruyacak, güvence altına alacak, kim ve nasıl bir gücün güven ve receği konusunda, bunca tecrübesine rağmen hâlâ yön bulamamış ve karar verememişse ki öyle gözüküyor (müstesna bir zümre hariç), insanlığın dünyevi ve uhrevi akıbeti perişan demektir.

Hakikat şudur ki insanoğlunu; can, mal, akıl, nesil ve din emniyetine kavuşturacak, koruyacak, insanlığın bu hassasiyetlerinin yıkımına teşne (çok istekli) olacak her türlü musibete karşı mukavemet gösterecek unsurlar; ancak İslam'ın bünyesinde. İslam, aşağıda belirtilen gücüyle her türlü musibete karşı koyar, dünyada korunma talebinde bulunan mazlumları kendi güvenli alanına çekerek sözünü yerine getirir. Lakin Allah'ın (c.c.) izni ve keremiyle, İslam'ın bu gücünün tezahür etmesi, mü'min şahsiyetlerin oluşturduğu kavi toplumla gerçekleşebilecektir!

A. El-Mü'min:

Allah (c.c), güven verendir (bkz. Haşr-23). Asla sözünden (ahdinden) dönmez. İnanşın ya da inkar etsin yarattığı kuluna rızık verir, kullunun ihtiyaçlarını giderir, bu dünyada tüm kullarını kuşatır ve sürekli yaratma halindedir, asla kullarını başı boş bırakmamıştır, iyiliği emreder, kötülükten nehyeder. En önemli ahdi ise mü'minler için ahirette hazırladığı, hiçbir havsalanın (zihin ve kavrayışın) alamayacağı, kapsamda nadide hayretler barındıran cennetlerde sirlidir (bkz. İlgili ayetler).

B. İslam:

"Kuşkusuz Allah katında din, İslâm'dır.." (Âl-i İmrân- 19).

İslam; Allah'ın (c.c.) ,Hz. Âdem (a.s.) ile Hatemü'l-Enbiya (son Nebi/son Peygamber) Hz. Muhammed (a.s.v.) dâhil, arası tüm peygamberlere gönderilen, tüm insanlığı muhatap alan, kendine davet eden; ancak insanlığın güvenlik ve huzuru için şartsız Allah'a (c.c.) teslimiyetin kesin gerekliliğini kendine has usul, üslup ve vesileler ile haykıran hak dinin adıdır. Müslüman olduğunu iddia edenlerce(!) unutulmamalı ve akılda tutulmalıdır ki; Allah'ın (c.c.)

dini İslam, "kelime-i şهادet getirdim (tamam oldu bu iş!)" söyleminin ötesinde; inanç esasları, pratikler barındıran, hayatın her alanına müdahale eden (bkz. En'am-162), imanın farklı zaman ve şartlara göre test edilmesiyle (bkz. Bakara-214) mü'min ve diğerlerinin ortaya çıkarılarak neticelenecek, netice karnesi ile de azap veya mükâfatın verileceği (bkz. Zilzâl 7-8) değişmez/değiştirilemez gerçekliktir!

İslam; barış, selamet, esenlik, teslimiyet, emniyet, saygı duyarak boyun eğme, bağlanmak, içtenlik, ticari alışveriş, ahit... gibi anlamlar içerir. İslam'a iman eden şahsa, Müslüman; Müslümanların oluşturduğu topluma, İslam toplumu denir. Maalesef acıdır ki; ihtimal dâhilidir (tözsel bağları iğdiş edildiğinden) son birkaç jenerasyonun bilmediği, hatırlamadığı veya utandığı(!) mazisi, bir asır öncesine kadar üzerinde bu coğrafya ve civarı, İslam'ın ve Müslümanların oluşturduğu İslam toplumunun son demlerini (son anlarını) yaşadığı sahneler tanıklık etmiştir. Bir asır öncesi ve daha öncesi Asr-ı Saadet'le karşılaştırıldığında (kıyaslamak muhal); şimdi söylemleri İslam(!), pratikleri ile farklı manzara arz eden bu coğrafya ve civarındaki insanlığın ekseriyetinin, hangi nitelikte bir toplum tanımlamasının yapılacağı konusyla ilgili vicdan sahibi ilim ehlinin (İslam, tarih, siyaset, toplum bilim... üzerine liyakat sahibi zevatın) izahatı ile temayüz edecektir.

İslam; kozmostaki (keveni âlemdeki) zerresinden küresine kadar tüm yaratılmışların teslim olarak uyduğu şaşmaz ölçülere sahip İlahi düzendir. Kozmostaki kusursuz bu ölçü ve intizam, evrenin güvenliğini sağlar (bkz. Yunus 5-6).

"Dahası O, duman halinde olan semaya iradesini yöneltti; ardından ona ve arza, 'isteyerek veya istemeyerek (varlık sahnesine) gelin!' buyurdu. İsteyerek geldik, dediler" (Fussilet-11).

C. el-Emin:

21. y.y.da emperyalizm, küresel bir güce ulaşmıştır. Bu gücüyle insanlığı her yönden kuşatarak, kendisine entegre etmeye çalışmaktadır. İnsanlık, hızlı bir şekilde; düşünceleri, inançları, kültürleri, alışkanlıkları, dilleri, örfleri... kısacası insanlığın köklerine ve insan olmaya dair ne varsa; artık tek tip anlayış, alışkanlık, sistemin ürettiği yeni mankurtlar

sürüsüne dönüştürülmeye doğru gitmektedir. Bu değişim ve dönüşümde en çok insanlığın etkilendiği nokta; çok çeşitli kültürel-tarihsel köklerin ve alışkanlıkların yok edilmesidir. Bu yok oluştan etkilenen kültürlerden birisi de insanlığın isimlendirilme merasimleridir. Tarihte toplumların yeni doğan çocuklarına, farklı tarz ve ritüellerle de olsa isim koyma birikim ve yöntemlerinin dünya ölçeğinde mozaik oluşturduğu gerçektir. Lakin küresel sömürü, kaydettiği aşama itibari ile kendine has bu mozaığı de dönüştürmeye başlamış, form ve boyasıyla tek tipleştirilmiştir!

İnsanlara isimler verilirken, insanlığın toplamda kültürel birikimine; detaya dalmadan ve isim koyma ritüellerini konu etmeden tarihe baktığımızda; başta inanç, örf, aşiretin veya ailenin (günümüzde dayatılan/resmedilen dört kişilik topluluktan daha büyük, asgari seksen-doksan kişilik kapasiteye sahip yapının) en büyük-itibarlı ve hürmete layık olanı karar verirdi. Ayrıca bazı toplumlarda çocuk, belli bir yaşa gelene kadar isim konmaz, gösterdiği; akıl, cesaret, olgunluk, ahlaki davranışlar, kişiliğindeki ilmi göstergeler... ile topluma kendini kanıtlamışsa ya da toplumun, çocuğun bu temayüllerine aşinalık kazanımıyla isim verilir.

O günkü toplumlar, sanıldığı aksine sadece müspet isim vermez; atalarının toplumdaki namı veya isim konulacak kişinin namı, akli ve ahlaki yönüyle de toplumda bir karşılık bulur; ona, öyle hitap edilerek isimlendirme (lakap) yapıldığı olurdu...

Rasulullah (a.v.s.) döneminde isim koyma yöntemlerinden birisi; şahsın ilk doğan erkek çocuğu ile ünlenmesi ve isimlendirilmesidir. Arapların bu örfü ile o günkü toplum, Rasulullah'a (a.s.v.) Ebul Kasım/Kasım'ın Babası diye hitap etmişlerdir (Kasım, Rasulullah'ın -a.s.v.- ilk erkek çocuğudur).

Peygamber Efendimiz doğduğunda, dedesi Abdülmuttalip/Şeybe (aşiret reisi ve ailenin büyüğü olarak) o günkü toplumda hiç konulmamış bir isim verdi O'na: "Muhammed (a.s.v.)" (medh edilmiş/övülmüş/övlümeye layık) dedi/dediler/dedik! Elbette ki Efendimizin (a.s.v.) isimleri, isim verenler, kullanıldıkları mekânlar ve yerler bu kadarla sınırlı değildir (Mahmud, Ahmed, Yasin, Taha... gibi. İlgili kaynaklara bkz.).

Konu itibari ile önem arz eden 'el-Emin' isminin üzerinde bir miktar durulmalıdır. Rasulullah'ın (a.v.s.) fitri istidadı ve Yüce Mevla'nın (c.c.) muhafazası altında karakteri çok özel şekillenmiş, yakınları ve Mekke toplumu tarafından O'na (s.a.v.) 'el-Emin' ismi verilmiştir. Ahdine sadakatiyle, akrabasını-mazlumu-masumu, öksüzü-yetimi gözetmesiyle, yalan-riya-aldatma-hile... gibi davranışların kendisinden asla sadır olmamasıyla, İbrahimi (a.s.) geleneğin özünü devam ettirmesiyle, putlara asla herhangi bir iltifat ve tevessülde bulunmamasıyla, zekasıyla ve bilgeliyle (Hacerü'l-Esved'in yerine konmasında), cesaretiyle (Hilfu'l-Fudûl'da), ticaretteki ahlak ve güvenilirliğiyle... Risaletten evvel Mekke halkının kalbini fethetmiş, Mekkeliler de O'na (a.v.s.) 'el-Emin' (işte en güvenilir kişi) ismini koymuşlardır.

"Yiğit, namıyla anılır" (Atasözü).

Rasulullah (a.v.s.), 'el-Emin' vasfından hiçbir zaman ödün/taviz vermemiştir. Risalet yıllarında Efendimiz (a.v.s.) ve Müslümanlar, bu vasfın ciddi boyutlarda semeresini almışlardır. Yukarıdaki göstergelerin işaret ettiği noktayı okuduğumuzda; Müslüman'ın ait olduğu toplumda yapması gereken ilk ve en önemli unsur; eminlik vasfını kuşanması olacaktır (eğer Efendimiz'in -a.v.s.- örnekliliğini gerekli görüyor ve buna iman ediyorsa!). İlginç ve ibretliktir ki; risaletin Mekke yıllarında, müşrikler, birbirlerine emanet edemedikleri değerli eşyalarını hasım/kanlı bıçaklı oldukları Efendimiz'e (a.v.s.) emanet ediyorlardı.

D. Şeriat-ı Garrâ (parlak, nurlu şeriat):

Şeriat lügatte; yasa, kanun, düz yol, insanı su kaynağına götüren yol, manası taşımasının yanında, İslam dininin diğer adıdır da. O halde şöyle diyebiliriz; insanı, kendi hakikatine götürecektir ve kavuşturacak, susuzluğunu giderecek, huzur-mutluluk ve itminan bulacağı, nezih-berak-halis kaynağına götürecektir, ona (insana) güvenlik, esenlik sağlayacak düzlükte, fitratına en uygun dosdoğru yol (Sırat-ı Müstakim) İslam Şeriatı'dır.

"Kuşkusuz Allah katında din, İslâm'dır. Kitap verilenler, ancak kendilerine ilim geldikten sonradır ki, aralarındaki hak tanımazlık yüzünden ayrılığa düştüler. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler bilmelidir ki Allah'ın hesabı, çabuktur" (Âl-i

İmrân-19).

Ne hazindir ki kendilerini Müslüman adde-den birtakım zümrenin(!), özellikle İslam coğrafyasında birtakım fırsatları ve konjonktürel (dalgalanma/şartların oluşturduğu hali) havayı fırsat bilerek, şeriata küfür kelim ve kindar pratiklerle zulmün her türlüşünü sergiledikleri, bir vakıadır. İslam ulemasına göre; şeriata küfür, İslam'a dolayısı ile İslam şeriatının Şari'ine (kanun koyucusuna) yani Allah'a (c.c.) karşı küfür olduğundan, İslam dairesinden çıkarlar. Bu zavallı gürhün korkularının, panikle dışa vurduğu cahilane kelim ve eylemler, İslam'ın bina edeceği İslam Toplumu'ndan başka bir yapı değildir.

"Onların içlerinde size karşı duydukları korku, Allah'a olan korkularından daha şiddetlidir. Böyledir; çünkü onlar, anlamayan bir topluluktur" (Haşr-13).

İslam Şeriatı'ndan kimler korkar, durum ve şartlara göre kimler karşı bir duruş sergilerler, bellidir! Müstekbirler, beşeri ideoloji düşüncü-kurucu ve müntesipleri, arsızlar, hırsızlar, zaniler (zina edenler), yalancılar, sahtekârlar, dalkavuklar, paraya-kadına ve dünyaya kul olanlar, tefeciler, sapkınlar, putperestler, münafiklar, müfsitler, mülhitler..

Beşeri sistemler, bir alanda hâkimiyetlerini ilan ettikten sonra; önce hukuklarını, daha sonra ahlaki yapılarını devreye koyar, tebaaları üzerinde pratize ederek hayatlarını sürdürmeye çalışırlar. İslam Şeriatı, bunun aksine usul izleyerek; insan tabiatını (yaratılış ve fitratını) baz (temel/esas) aldığı için, insan fitratının en derin, ücra noktalarını dahi gözden kaçırmaz, değer verir. Bu değeri, söylem ve pratiğinde de en ince detayına kadar gösterir. İslam Şeriatı'nın hedefi, insanın iki dünyada da saadete ulaşmasını sağlamaktır.

İslam Şeriatı'nın insanı ve İslam Toplumu'nu inşa aşamaları (bir kısmı);

- Öncelikle ona, insan olduğunu, yaratılış evrelerini hatırlatır.

- Yaşadığı beşeri sistemi, sistemin içerisindeki yerini (entegrasyonunu) ve sistemin ona verdiği değeri gösterir.

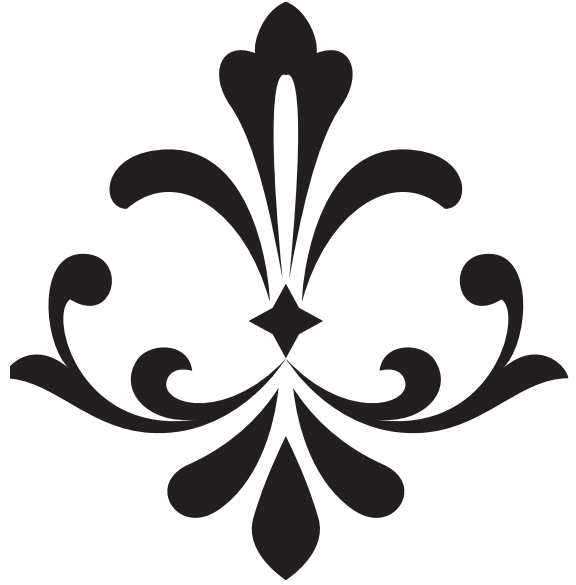
- Peygamberlerin örneği eşliğinde, kendisinin (yani İslam'ın) tek güvenli liman olduğunu belirterek insanı kendisine davet eder, kendisinin tahkik edilmesine müsaade eder.

- Peygamberler vasıtasıyla İslam ahlakının bünyelere oturmasının önemine güçlü vurgular yapar (bkz. Ahzâb-21). "... O'nun (Hz. Muhammed'in -a.v.s.-) ahlakı, Kur'an'dır" (Hz. Aişe -r.a.-). "Ben, güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim" (Hz. Muhammed -a.v.s.-).

- İslam toplumunun her aşamasında insana, insan olduğu hatırlatılır ve İslam toplumu güçlendikçe onu (insanı) suça itecek unsurları birer birer ortadan kaldırır. Daha sonra onun (insanın) onurlu yaşaması için aşama aşama imkânlar sunar (vaatlerini yerine getirir).

- İslam toplumu niteliği artıkça ibadetler, emir ve yasaklar tedricen topluma vaaz edilir.

- İslam davetini kabul etmiş; insanca, ahlaklı, güvenilir, izzetli... kendisine yetebilir İslam toplumu oluştuktan sonra, aşama aşama hukukunu ve hukukun gereği müeyyideleri devreye koyar. İslam; Asr-ı Saadet gibi bir toplumun inşası, inkar edilemez varlığı ile dünya tarihinde beşeri sistemler gibi gerçekleşmesi imkansız ütopyik bir sistem olmadığını göstermiştir. (Devam edecek...)

Kabirden Cehenneme Giden Yolculuk

Emrah DOĞRU

"Allah ile birlikte başka bir ilah çağırma, O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. O'nun zatının dışında her şey helak olacaktır. Hüküm, sadece O'nundur ve siz O'na döndürüleceksiniz" (Kasas suresi, 88).

Bütün peygamberler, kavimlerinin cehenneme gitmemeleri için mücadele etmişlerdir.

Hz. Nuh (a.s) da bu peygamberlerden bir tanesidir. Kavmine, "Ben Allah'ın elçisiyim, Allah'ın kurallarına uyun yoksa sizi helak edecektir" diye uyarılmış ama yapan olmamıştır. 950 yıl mücadele etmiş, oğlu dahi iman etmemiştir. Azmış ve kudurmuş kavim, haddi aşmayı bırakmamış ve neticede Rabbimiz de bu azgın kavmi helak etmiştir. Hz. İbrahim (a.s) da babasına, kavmine ve Nemrut'a ikazda bulundu

Efendimiz Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi vessellem) de açık bir şekilde anlattı hak belli, batıl belli, kitap belli, peygamber belli ve görüyoruz günümüzde insanlar hiç kitap inmemiş veya hiç peygamber gelmemiş gibi yaşamaktalar. Maalesef yasakların üstüne üstüne giden bir toplum türedi. Faiz, zina, içki, kumar, şirk, tesettürsüzlük, yalan, gıybet almış başını gidiyor. Nereye bu gidiş?

ama fayda vermedi, onlar da helak yolunu seçtiler. Lut (a.s) da her türlü mücadeleyi verdi ama sapıtmış topluma anlatamadı ve onlar da helak yolunu seçtiler. Salih (a.s) da kavmine anlattı ama yasaklanan deveyi kestiler ve onlar da helak yolunu seçtiler. Hz. Musa peygamber de çok mücadele etti, Firavun'a gidip anlattı ama Firavun kibrinden anlamak istemedi ve kavmiyle birlikte helak yolunu seçtiler. Hz. Hud, Hz. Şuayb, Hz. İsa da hakkı anlattılar ama kavimleri, nafiye anlamadılar. Efendimiz Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi vessellem)

de açık bir şekilde anlattı hak belli, batıl belli, kitap belli, peygamber belli ve görüyoruz günümüzde insanlar hiç kitap inmemiş veya hiç peygamber gelmemiş gibi yaşamaktalar. Maalesef yasakların üstüne üstüne giden bir

toplum türedi. Faiz, zina, içki, kumar, şirk, tesettürlük, yalan, gıybet almış başını gidiyor. Nereye bu gidiş? Cehenneme bilet almak için yarışır halde insanlar maalesef. Efendimiz, bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır: "Her peygamberin kabul edilecek bir duası vardır, her nebinin Allah katında kabul edilecek bir duası vardır; her nebi o dua hakkını dünyada kullandı, harcadı fakat ben, o dua hakkımı kullanmadım ve ahirete sakladım" (Ebu Davud, Müslim).

Evet, bütün peygamberler dua haklarını kullandılar; fakat Efendimiz, dua hakkını kullanmadı, bizlere şefaate etmek için. Bizim de şefaate lâıyk bir ümmet olmamız gerekmez mi? Efendimiz, bizim için o kadar sıkıntıya maruz kalmış, bizler de ona lâıyk bir ümmet olmalıyız.

Rabbimiz, bizlere şu şekilde uyarı vermektedir: "Onlar ki dünya hayatında yaptıkları boşa gitmektedir de kendilerini zannederler ki cidden güzel iş yapıyorlar" (Kehf, 104).

Yapılan işlerimiz, Rabbimizin razı olacağı şekilde olmalıdır. Rabbimizin razı olmadığı bir iş, boş iştir ve boş işler, bizleri cehenneme götürür. Rabbimize imanımız tam olmalı ve emirlerine boyun eğmeliyiz ki cehennemden kurtulabilelim. Hayatının son anından endişe eden bir kimse, kelime-i şehadeti son nefesinde söyleyip kurtulmayı ümit ediyor. Hâlbuki böyle bir şey mümkün değil. Kelime-i şehadet'i ağzının ucundan söylemiş, Kelime-i Tevhid'i ağzının ucundan söylemiş; fakat gırtlığından aşağıya indirmemiş kimselerin namazsız, oruçsuz İslam'ın hiçbir kuralına aldırış etmeden yaşamış kimselerin halleri iyi olmayacaktır.

Rabbimiz bir ayetinde şöyle buyurmaktadır: "Ölüm sarhoşluğu ve şiddetleri içinde meleklerin de ellerini uzatarak kendilerine (zalimlere), 'Haydi, canlarınızı kurtarın! Allah'a karşı hak olmayanı söylemiş olduğunuz ve Allah'ın ayetlerinden büyüklenerak uzaklaşmış bulunduğunuz içindir bu ki, bugün hakaret azabıyla cezalandırılacaksınız.' dediklerinde sen, o zalimleri bir görsen" (En'âm, 6/93).

Ebu Said el-Hudri (radiyallahu anh), Resulullah'ın (sallallahu aleyhi vesselem) şöyle buyurduğunu belirtmiştir: "Cenaze yıkandıktan ve kefenlendikten sonra insanların omzunda tabutla birlikte kabre doğru götürülürken cenaze feryat eder. Eğer ki ruh kâfirse veya mümin olup Allah'ın emirlerini yapmamışsa şu şekilde bağırır, 'Eyvah! Beni nereye götürüyorsunuz?' der. Onun sesini insanlar dışında her şey işitir. İnsan, bunu işitseydi bayılırdı" (Buhari 1380).

Evet, bizi iki saat evlerimizde bekletmeyecekler. O kadar güzel evler yapalım, o kadar çok malımız, mülkümüz olsun; fakat bunların hiçbir faydası olmayacaktır. En sevdiğimiz, bir an önce defnetmek için birbirleriyle yarışacaklar. Götürüp toprağın içine atıverecekler. Toprağın içine konduktan sonra... Enes İbn Mâlik (radiyallahu anh), Resulullah'ın (sallallahu aleyhi vesselem) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: "Kul kabre konulup da arkadaş ve yakını geri dönüp gittiklerinde ölü, onlar yürürken ayaklarının seslerini işitir ve ona iki melek (Münker ve Nekir) gelerek onu oturturlar. Melekler, 'Şu Muhammed -sallallahu aleyhi vesselem- denilen kimse hakkında ne dersin?' derler. Adam, 'Ben, onun Allah'ın kulu ve Resulü olduğuna şahitlik ederim' der. Melekler, 'Ateşteki, cehennemdeki yerine bak, Allah onun yerine sana cennetten bir makam verdi' derler. Kişi, her iki makamını da görür. Kâfire yahut münafığa gelince o, 'Bilmiyorum, ben insanların dediği gibi dedim' der. Ona, 'Anlamaz ol! Okuduğun veya dinlediğinden yararlanmayasın!' derler."

Dünya hayatında her türlü şeye aklını çalıştıran insanoğlu ve günümüz Müslümanları, Peygamber Efendimizin getirdiği mesajdan bihaber yaşamaktadır. Ticaretinde bir ürün alımında dünyalık makam ve mevkie ulaşmak için aklını çalıştıran Müslümanlar, maalesef Efendimizin getirmiş olduğu mesaja, Kur'an-ı Kerim'e gereken değeri ve alakayı göstermemektedir. İçinde ne yazdığını bile merak etmemektedirler.

Kâfire, münafığa, günahkâr Müslümana,

Efendimiz hakkında sorulan soruya cevap veremeyince, "Cehennemden bir yer döşeyin ve ona cehennemden bir kapı açın" der. "Ona, bu kapıdan cehennemden harareti ve zehirli rüzgârları gelir ve kabri üzerine o kadar sıkıştırır ki kaburgaları birbirine geçer.." (Ahmed b. Hanbel, 287-288; Ebu Davud, Sünnet 27, No: 4753).

Günahkâr Müslümanın dövülmesi hakkında Esmâ binti Ebi Bekir (ra) diyor ki, Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Günahkâr veya kâfire, kabrinde öyle bir canlı musallat edilir ki onun elinde kamçı vardır. O kamçının hurması, közdür. Bu kamçı, sıgır derisinden yapılmış bir kovaya benzer. Melek, o kamçıyla o günahkâr veya kâfiri Allah'ın dilediği kadar döver. O melek, sağırdır; işkence ettiği ölünün sesini duymaz ki ona merhamet etsin" (Ahmed b. Hanbel, 352, 353).

Adeta sonbahar mevsiminde sararmaya yüz tutmuş yapraklara ölüm ıslığı çalarak üstlerine doğru yürüyen rüzgârların onları düşürdüğü gibi veyahut da saat gibi çalışan kalplerimizin bir gün küt diye duracağı ve Rabbimizin huzuruna gidip, alıp verdiğimiz tonlarca havanın hesabını vereceğimizin farkında olalım veya olmayalım bizler, her gün tonlarca hava alıp veriyoruz. Rabbimizin oksijeninden istifade ediyoruz, tepemize attığı güneşinden istifade ediyoruz, yıldızlarından istifade ediyoruz, atmosferinden istifade ediyoruz, semadan yağmurlar indiren Rabbimiz, her şeyi bizim emrimize sunmuş, gırtlığımızdan aşağıya inen her lokmanın, her cümlenin, her kelimenin hesabını vermek için bir gün yalın ayak, başı çıplak Rabbimizin huzuruna çıkacağız. Rabbim, bizlere güzel hesaplar vermeyi nasip etsin.

Rabbimiz bir ayetinde şöyle buyurmaktadır: "Bir kısım insanlar da grup grup cehenneme sevk edilecek. Cehennemden kapısının ağzına geldikleri zaman kâfirler veya günahkâr Müslümanlar, cehennem zebanilerinin emiri Malik, cehennemden kapısını açar, dışarıya bir bakar ki kâinat, dümdüz bir ova haline gelmiş. Sanki Hz. Âdem'den bu tarafa hiçbir insan

kalmamış, hepsi cehennemden kapısının ağzına gelmiş. O kadar çok insan ki sayılmayacak kadar. Cehennem zebanilerinin emiri Malik de şöyle der, 'Aranızda hiç peygamber gelmedi mi? Rabbimizin ayetlerini okuyan, Allah'ın cehenneminden bahseden, cennetinden bahseden, sizi bugünün endişesinden korkutan, bugünün karanlığından korkutan aranıza bir nebi gelmedi mi? Hak size anlatılmadı mı? Şu gireceğiniz cehennemden ateşinden sizi korkutan birisi çıkmadı mı?' 'Evet,' diyecekler 'Başımıza bir Nebi geldi. Pırlanta gibi Allah'ın peygamberleri geldi. Sesleri, solukları kalmadı, yemediler, içmediler, sırtları yatak görmedi, mideleri doymadı, bize cehennemi anlatacağız, diye bize cenneti anlatacağız' diye vallahi Ya Rabbi bizim bir kulağımızdan girdi ve öbür kulağımızdan çıktı; inanmadık bu işe, "Acaba mı?" diye içimizden tereddüt geçirdik, inanmadık ve Allah'ın azabı bize vacip oldu. Biz, kendi kendimizi cehennemden içine attık. Onlara denecek ki, siz hor hakir mahlûklar olarak cehenneme dolun, şimdi ve onlar da cehenneme atılacaklar" (Zümer, 71 açıklamalı meal).

Evet, artık orada torpil, tanıdık veya rüşvet geçmeyecektir. Her kim ne yaptıysa karşılığı tastamam verilecektir. Rabbimizin adaleti kusursuzdur. Elleri, dilleri, ayakları, derileri, tüm organları aleyhlerinde şahitlik edecektir, hiçbir çıkış yolu bulunamayacaktır. Rabbim, bizleri cehennemden ateşinden korusun. Emirlerine itaat edenlerden eylesin. Âmin.

Evet, bazı kişiler de cehennemle alay edercesine konuşuyorlar, "Yahu biraz cehennemde yanar, ısınırız; sonrada çıkarız, cennete gideriz" diye eğlenmektedirler. Allah'ın azabını hafife aldıkları için, eğlendikleri için imanlarının bozulacağını farkında bile değiller. İşin ciddiyetini akledemeyecek kadar kör olmuşlar maalesef dünyalığa dalmışlar.

Rabbimiz başka bir ayetinde de şu şekilde buyurmaktadır: "Kimilerinin de tartıları hafif gelirse, işte onlar, kendilerini ziyana uğratanların ta kendileridir. Onlar, cehennemde

ebedi kalacaklardır. Ateş yüzlerini yalar ve onlar, orada sırtır kalırlar. Allah, 'Ayetlerim size okunuyordu da siz onları yalanlıyordunuz, değil mi?' der. Onlar da şöyle derler, 'Ey Rabbimiz! Biz azgınlığımıza yenik düştük ve sapık bir toplum olduk. Ey Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. Eğer (tekrar günaha) dönersek şüphesiz kendimize zulmetmiş oluruz.' Allah, buyurur ki, alçaldıkça alçalın orada! Bana karşı konuşmayın artık!" (Mü'minin, 103-108). Cehennem azabından Rabbimize sığınalım. Rabbimiz bize merhamet et, bizi bağışla. Âmin.

Başka bir ayette de Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: O gün cehenneme «Doldun mu?» diyeceğiz. O da «Daha var mı?» diyecek! (Kaf, 30).

Rabbimiz, bir başka ayetinde de şöyle buyurmaktadır: "Başlarının üzerine kaynar su dökülecek", hani yüz derece madenin eriğini görmüşsünüzdür su haline gelmiş, demirin erimiş hali, işte ona 'hamim' denir. Hamim, kaynar maden eriği bunların başına dökülecek karınlarının içinde ne varsa hepsi eriyiverecek, bir de derileri bir anda yok oluverecek, onların üzerine maden eriği döküldüğü zaman karınlarının içinde ne varsa hepsi aşağıya inecek, derileri öldükten sonra kurtuluş yoktur; bir daha dirilteceğiz, bir daha deri giydireceğiz, bir daha can vereceğiz, her ne zaman o cehennemden çıkmayı murat ettikleri zaman tekrar cehenneme iade edilecekler. 'Tadın bu yangın azabını' denecek. Azapları hiç bitmeyecek. Küfreden kâfirlere gelince, onlar için ateşten gömlekler biçilmiştir. Onların

Derdimiz, Allah'ın emir ve yasaklarını insanları bıktırmadan anlatmak olmalıdır. İslam davetçileri de örnek şahsiyet olmalı ki karşıdaki ona imrenmeli ve doğru yolu bulmakta zorlanmadan hayatına geçirebilsin. Anlatıklarımızı, okuduklarımızı, dinlediklerimizi hayatımıza geçirenlerden olmalıyız ki örnek şahsiyet olabilelim. Birileri beğensin diye, birilerinin gözüne girmek için çalışma yapmamalıyız. Tek hedefimiz, Rabbimizi razı edip cehennemden kurtulup cennete gitmek olsun.

gömlekleri ateştir, ateşten gömlek giydirilecektir" (Hac, 19-20-21-22).

Oradakilerin yemekleri de Zakkum'dur, dari dikenidir. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "Bir de Zakkum ağacı vardır. Günaha düşkün, c e h e n n e m l i k l e r i n y i y e c e ğ i d i r . B u s ı c a k s u y u n k a y n a d ı ğ ı g i b i k a r ı n l a r ı i ç i n d e k a y n a y a c a k e r i m i ŝ b i r m a d e n g i b i d i r . B u d a o n l a r ı n i ç e c e ğ i s u d u r " (Duhan, 43,46).

Efendimiz (sallallahu aleyhi vessellem), bu konuyla ilgili hadislerinde şöyle buyurmaktadır: "Zakkum ağacından dünyaya bir parça

düşseydi, dünyadaki bütün yemeklerin tadını bozardı" (Tirmizi, Sıfat-ü Cehennem 4; Hakim, el- Müstedrek 2/294).

Subhanallah! Ne kadar iğrenç bir tadı varsa bir damlasının dahi tüm yiyeceklerin tadını bozacağını söylüyor Efendimiz. Ebu Hureyre'nin naklettiğine göre Efendimiz (sav) şöyle buyurmaktadır: "Kâfirin dişi, Uhud dağı kadar büyük olacaktır. Azabı, biraz daha fazla tatsın diye. Cildinin kalınlığı ise 3 günlük yol mesafesi kadar kalın olacaktır. Allah-u Teâlâ hazretleri, onun vücudunu büyük yaratacak, her noktada azabı fazla tatsın diye. Akrep, yılan ve değişik hayvanların onları sokacağını, her bir sokmanın acısının 1-2 sene geçmeyeceğini bildirmektedir" (Müslim).

Evet, işte hadiste hem kâfirlerin suçlarının büyüklüğüne hem de cezalarının ağırlığına işaret etmek için benzetmeler yapılmıştır.

Abdullah b. Ömer (radiyallahu anh) diyor ki, Rasulullah (sallallahu aleyhi vessellem) şöyle buyurdu: "Cennet ehli cennete, cehennem ehli

de cehenneme ayrılıp gidince ölüm getirilir, cennetle cehennem arasında yatırılır. Sonra kesilir. Ardından bir nidacı, 'Ey cennet ehli, artık ölüm yoktur! Ey cehennem ehli, ölüm yoktur!' diye nida eder. Bunun üzerine cennet ehlinin sevinci daha da artar, cehennemliklerin de üzüntülerine üzüntü eklenir ve üzüntüleri daha da artar" (Buhari, Rikak, 51).

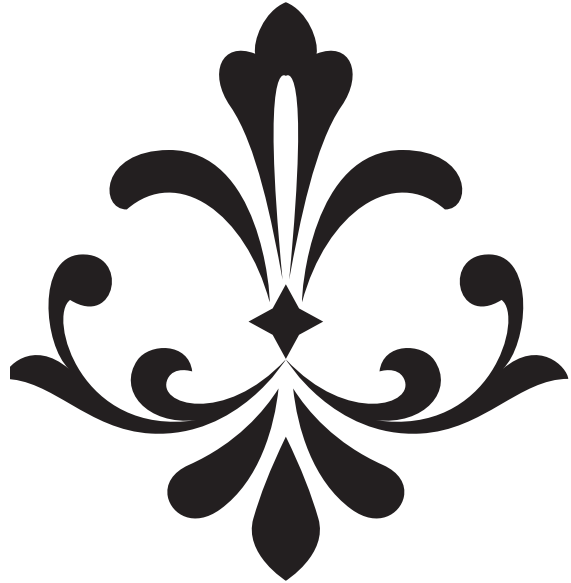
Evet, artık ölüm yoktur. Herkes, nereye gittiye orada kalıcıdır. Rabbim, bizleri cehennemden ateşinden korusun, cennete girenlerden eylesin. Âmin.

"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında, acımasız, güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildiklerini yapan melekler vardır" (Tahrir, 6).

Evet, ailemizi ve çevremizi cehennemden kurtarma mücadelesinde olmamız gerekir. Derdimiz, Allah'ın emir ve yasaklarını insanları bıktırmadan anlatmak olmalıdır. İslam davetçileri de örnek şahsiyet olmalı ki karşıdaki ona imrenmeli ve doğru yolu bulmakta zorlanmadan hayatına geçirebilsin. Anlattıklarımızı, okuduklarımızı, dinlediklerimizi hayatımıza geçirenlerden olmalıyız ki örnek şahsiyet olabilelim. Birileri beğensin diye, birilerinin gözüne girmek için çalışma yapmamalıyız. Tek hedefimiz, Rabbimizi razı edip cehennemden kurtulup cennete gitmek olsun. Rabbim, bizleri ve tüm iman edenleri cehennem ateşinden korusun. Âmin.

Faydalanılan Eserler:

- İbn Hacer el-Askalânî, Fetbu'l-Bâri
- Besâir'ul-Ehadis, Ali Küçük
- Ahiret Hayatı, Hasan Karakaya

Hayır! Bay Zelensky, Bir İsrail'e Daha Tahammülümüz Yok!

Andrew MITROVICA
Al Jazeera, 19.04.2022
Çeviren: İsmail CEYLAN

El Cezire'nin genişliğine ve etkisine sahip bir haber kuruluşu için yazmanın avantajlarından biri, önemli görevlerde olan önemli kişilerin yazılarınızı okuyabilmesidir. Kim ve ne hakkında yazdığımı bilen herkes bilir ki, bu sütunu; cumhurbaşkanları, başbakanlar, krallar veya kraliçeler gibi önemli kişilere hitap etmek için kullanmıyorum. Genel bir kural olarak, diğer yazarların unuttuğu insanlar hakkında yazdığımı düşünmek hoşuma gidiyor. Sessiz, büyük ölçüde anonim hayatlar yaşayan insanlar hakkında yazıyorum. Başlarına bir şey geldiğinde, –genellikle kötü– sizin dikkatinizi o insan üzerine çekmeye çalışıyorum. El Cezire için bir köşe yazısı yazma ayrıcalığı, bunu yapmanıza yardımcı oluyor. Bununla birlikte koşullar, beni mecbur bıraktığında, önemli bir görevde olan önemli bir kişiye hitaben bir köşe yazısı yazmamı gerektiren zamanlar da vardır. Bunu yaparken de yine gündemimde, unutulmuş ve anonim hayatlar yaşayan insanlar var.

Ukrayna liderinin, ülkesinin savaştan sonra “kendine has büyük bir İsrail” olacağına dair son açıklaması, açık bir eleştiriyi hak ediyor.

göğüs germek zorunda kaldıkları dehşeti, ben de sizin gibi izledim. Belki sizin gibi ben de Başkan Volodymyr Zelensky'nin bir ulusun haklı direnişini anlatışındaki belagat ve cesaretinden etkilendim.

Fakat bir cumhurbaşkanına veya başbakana ne kadar hayran olursak olalım, Başkan Zelensky de dâhil olmak üzere herhangi bir lidere bir aziz gibi davranmanın, duygusal cazibesine kapılmamak gerekir. Bir komedyen olarak önceki kariyeri göz önüne alındığında, Başkan Zelensky'nin bu durumu, çoğundan daha iyi anladığına ve kendini kutsayanlara karşı çıkacağına inanıyorum. Bu nedenle, Başkan Zelensky'nin bizde soğuk duş etkisi yapan ve açık eleştiriyi hak eden son sözlerine dikkat çekmem gerekiyor.

Yirmi Mart'ta Cumhurbaşkanı Zelensky, Kiev'den video konferans yoluyla İsrail Knesset ve İsraililere bir konuşma yaptı. Konuşmasına, Ukrayna ve İsrail'in kaderlerinin ve tarihlerinin “iç içe geçmiş” olduğu konusuna vurgu yaparak başladı. Zelensky, konuşmasına şöyle devam etti: “Hikâyelerimizin ne kadar iç içe olduğu

Sanırım bu da o zamanlardan biri.

Ukraynalıların 55 korkunç gün boyunca

konusunda size ekstra açıklama yapma gereği duymuyorum. Geçmişte ve şimdi, bu korkunç zamanda Ukraynalılar ve Yahudiler farklı ülkelerde ve tamamen farklı koşullardayız. Ama hem bizim hem de sizin için tehdit aynı; halkın, devletin, kültürün tamamen yok edilmesi” dedi.

Middle East Eye’da yazan Filistinli akademisyen ve yazar Asad Ghanem, Başkan Zelensky’nin bahsettiği tarihsel paralelliğe, hak ettiği açık ve net yanıtı verdi. Profesör Ghanem, yazısında Zelensky’e hitaben, “İsrail Knesset’i önündeki son konuşmanız, özellikle Filistin halkının özgürlük ve kurtuluşu için küresel mücadeleler düşünülürse, tam bir rezaletti. İşgalci ve işgal edilen rollerini tersine çevirdiniz, davanızın haklı olduğunu ispatlamak için büyük bir fırsatı kaçırdınız” dedi.

Daha sonra Profesör Ghanem, Başkan Zelensky’e kulak vermesinin iyi olacağı keskin bir tarih dersi verdi: «Filistin’in işgale, baskıya, cinayetlere, ırk ayrımcılığına ve yerinden edilmeye karşı meşru mücadelesine yönelik bariz çifte standartlarınızdan da endişeliyim. İsrail’in yetmiş yıldan fazla bir süredir halkıma karşı uyguladığı suçları görmezden gelecek en son kişi siz olmalıydınız.»

Başkan Zelensky’nin evrensel insan haklarına yönelik şeffaf «çifte standart» açıklamaları, Profesör Ghanem’in de işaret ettiği gibi, onun «İsrail işgalini desteklemek için kamusal pozisyon almasına» evrildi.

Ukrayna 2020’de, İsrail işgali altında hapsedilen Filistinlilerin haklarını korumaya çalışan küçük bir kuruluş olan Filistin Halkının Evrensel Haklarının Kullanılması kuruluşuna ait Birleşmiş Milletler Komitesinden ayrıldı. Bu ayrılık girişimi, İsrail dışişleri bakanlığının baş döndürücü onayını kazandı. Bildirildiğine göre Başkan Zelensky, Ukrayna’nın Birleşmiş Milletler Komitesinden aniden ayrılmasına «yetki verdi». Böylece hümanist kimliğine açık bir tezat teşkil eden Başkan Zelensky, İsrail defalarca kuşatılmış ve silahsız Filistinlilere -karadan, denizden ve havadan- ölümcül istilalar ve savaşlar yürütürken, ezilenlerden çok zalimin yanında yer aldı.

Tüm bunlara rağmen İsrail, Ukrayna’ya silah yardımı yapmadı ve Rusya ile de ilişkilerini devam ettirdi. İsrail, “jeopolitik çıkarlarını” Ukrayna halkının kurtulması için feda edemedi. Zelensky ise geç de olsa politikanın ve emperyalizmin yazılı olmayan kurallarını öğrendi. Ayrıca Başkan Zelensky, şimdiye kadar, Ukrayna ve İsrail’i bağladığı iddia edilen atalardan kalma bağların, tarihsel revizyonizmi kadar zayıf olduğunu öğrendi.

İsrail’in Rusya’ya karşı yaptırım uygulamayı reddetmesine gelince, Başkan Zelensky, İsrail’in ve Londra, Washington DC, Paris ve Ottawa’daki konfederasyonlarının, kimi çarmıha germek için çok fazla zaman, enerji ve para harcadığını unutmuş görünüyor.

İsrail yaptırım yapmayacak Başkan Zelensky; çünkü bu, İsrail’in aynı zamanda A ülkesi B ülkesini işgal ettiğinde “uluslararası toplum” tarafından yaptırımların uygulanması gerektiğini kabul etmesi anlamına gelir. Dolayısıyla birileri çıkıp “ama sen de Filistin’i işgal ediyorsun” diyebilir.

İsrail’in Kiev’e olan hayali bağlılıklarına dair aptalca fikirlere inatla bağlı olan Cumhurbaşkanı Zelensky, Nisan ayı başlarında gazetecilere verdiği demeçte, savaş sonrası Ukrayna’nın «büyük bir İsrail»e benzeyeceğini söyledi. Zelensky, “Kendine has bir <Büyük İsrail’ olacağız. Sinemalarda, süpermarketlerde elinde silahla gezen Silahlı Kuvvetler veya Ulusal Muhafız temsilcilerimiz olursa şaşırmanın. Güvenlik sorununun önümüzdeki 10 yıl için bir numaralı sorun olacağından eminim» dedi.

Avrupa Birliği’nin ne tasavvur ettiğini bilmiyorum; ancak İsrail’den sonra Avrupa’nın doğu ucunda modellenen başka bir vahşi güvenlik devleti olasılığı, şimdiye kadar Zelensky’i öven, sayısız Avrupalı için hoş bir haber değil.

Tekrar söylüyorum Başkan Zelensky, bir İsrail’e daha tahammülümüz yok!

19 Mayıs ve Mustafa Kemal

Ali KAÇAR

Türkiye’de, her sene 19 Mayıs günü Mustafa Kemal’in Samsun’a gittiği gün olması dolayısıyla ‘Gençlik ve Spor Bayramı’ olarak kutlanmaktadır.¹ Bu kutlamalarda, cumhuriyeti kuran azınlık ekibin kahramanlığı yere göğe sığdırılmazken, Osmanlı İmparatorluğu ve Osmanlı yönetimi ise gericilikle, çağdışılıkla ve bütün kötülüklerin kaynağı olmakla itham edilmektedir.²

1 19 Mayıs’ın bayram oluşu, Nuriye Akman’ın Cemal Kutay ve İsmet Bozdağ ile 1995’te yaptığı röportajlar olmasaydı 19 Mayıs’ın ne zamandan beri bayram olarak kutlandığı çok fazla bilinmeyecekti. 19 Mayıs tarihinin, ‘Spor ve Gençlik Bayramı ve Atatürk’ü Anma Günü’ olarak kutlanması, 1937 yılı itibarıyla olmuştur. Daha geniş bilgi için bkz; <https://www.timeturk.com/tr/makale/mehmet-altan/19-mayis-ne-zaman-bayram-oldu.html>; <https://www.haksozhaber.net/okul/19-mayis-bayraminin-hikayesi-ve-bitmeyen-fasizm-6814yy.htm>

2 Süleyman Demirel, 13’üncü Türk Tarih Kongresi’nin kapanışında yaptığı konuşmada; “Osmanlı İmparatorluğu’nun dağılmasıyla ortaya çıkan devletlerin, kendi rejimlerini ayakta tutabilmek için önceki yönetimleri kötülediğini belirtmiş ve kendilerinin de Osmanlı’yı bu nedenle kötülediklerini şöyle itiraf etmiştir: “Osmanlı’yı biz de kötüledik...” Bkz; 9 Ekim 1999 tarihli Türkiye Gazetesindeki, “Baba’dan tarih dersi”

19 Mayıs olayında, gerçek nedir? Gerçekten Mustafa Kemal, Anadolu’ya yani Samsun’a Vahdeddin’e rağmen mi gitmiştir? Bu olayda işgalci İngiliz güçlerinin etkisi var mıdır? Bu ve benzeri sorulara ya doğru ve gerçek cevaplar bulunmalı ya da gerçek olmayan ve sadece yalandan ibaret olan resmi tarih söylemi kabul edilmelidir. Zaten ülkede oluşturulan korku cumhuriyeti, gerçekleri öğrenmeyi, şu kadar yıl geçmiş olmasına rağmen engellemektedir.

Mustafa Kemal olmasa idi, bugün ülke işgal edilmiş ve halk ise esaret altına alınmış olacaktı. Ülke, bugün kurtulmuşsa sadece ve sadece Mustafa Kemal’in eşsiz dehası ve yeteneği sayesinde kurtulmuştur.³ **Samsun’a da kendi zekâsı sayesinde Padişah Vahdeddin’i ve İngilizleri atlatarak** ülkeyi kurtarmak için gitmiştir. Resmi tarih ve resmî ideoloji, bu ve benzeri yalanları söylemeye ve aradan şu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen bu

başlıklı haber.

3 Fikret Başkaya, yedi düvel efanesi üzerine son noktayı da şu sözler ile koyuyor: “Yani İngiliz ve diğer İtilaf devletlerine karşı bir kurtuluş savaşı verildiği bir uydurmadır.

Yanında (Almanya gibi güçlü bir devlet başta olmak üzere) ittifak devletleri varken yenik düşen imparatorluğun bir başına bunların tamamıyla başa çıkması o günün koşullarında mümkün değildi. ‘Yedi düvelle savaş’ bir masaldır. Zaten emperyalistler Anadolu’ya yerleşmek niyetiyle girmediler ve savaşmadan da çekildiler. Çekilirken de Fransızlar Türklere, Yunanlılara karşı kullanacakları silahları sattılar. Bazı Fransız subayların kurtuluş savaşı ordusu saflarında savaştığı rivayet edilir. İtalyanlar da kendi bölgelerindeki silah depolarını açarak, Kuvay-i Milliye’ye yardım ediyorlardı.” Bkz; <https://pen6.info/19-mayis-tarihini-biz-degil-m-kemal-ve-arkadaslaridir-yannis-vasilis-yaylali/>

yalanları, zorba ve baskıcı yöntemlerle topluma dayatmaya devam etmektedirler. Ama güneş balçıkla sıvanmaz, gerçeklerin er ya da geç ortaya çıkma gibi bir huyu vardır. Çünkü bütün bu yazılanlar, çizilenler ve konuşulanlar, doğruyu yansıtmayan hamasetten öte hiçbir anlamı olmayan içi boş yalan ve itham edici sözlerden ibarettir. Peki, bu 19 Mayıs olayında, gerçek nedir? Gerçekten Mustafa Kemal, Anadolu'ya yani Samsun'a Vahdeddin'e rağmen mi gitmiştir? Bu olayda işgalci İngiliz güçlerinin etkisi var mıdır? Bu ve benzeri sorulara ya doğru ve gerçek cevaplar bulunmalı ya da gerçek olmayan ve sadece yalandan ibaret olan resmi tarih söylemi kabul edilmelidir. Zaten ülkede oluşturulan korku cumhuriyeti, gerçekleri öğrenmeyi, şu kadar yıl geçmiş olmasına rağmen engellemektedir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasının başlangıcı, Abdülhamid'in tahttan indirilerek İttihat ve Terakki'nin yönetimi devralmasıyla başlamışsa da Mondros Mütarekesi ile bu parçalanma gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle de Mondros Mütarekesi, Osmanlı için tam anlamıyla bir felaketti. Çünkü bu mütarekenin 7. Maddesine göre İtilaf devletleri güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa, -aslında çıkmasa da- istedikleri yeri işgal edebileceklerdi. Bu maddenin sunduğu fırsatla, Mondros mütarekesinden kısa bir süre sonra işgalci ülkeler tarafından, ülkenin birçok bölgesi işgal edilmeye başlanmıştır. Nitekim İngilizler, 3 Kasım 1918'de Musul'u işgal etmiş ve bu işgallerini kısa zamanda Urfa, Maraş ve Ayıntap havalisine teşmil etmişlerdi. Fransızlar ise Adana dolaylarında idiler. Onlardan geri kalmak istemeyen İtalyanlar ise Antalya'ya çıkarma yaparak Kon-ya dolaylarına doğru yayılmışlardı.

Mondros Mütarekesini, Mustafa Kemal'in Bahçe/Adana (şimdi Osmaniye'ye bağlı) telgrafındaki⁴ teklifi üzerine kurulan hükümet tarafından imzalanmıştı. Hükümet adına imza atan ise Mustafa Kemal'in hükümette yer almasını istediği Rauf Bey'dir. Rauf Bey, kendi başına imzalamamış, İzzet Paşa kabinesi tam bir ittifakla 'İmza ediniz!' dedikten sonra imzalamıştı. As-

linda Halife Vahdeddin, bu görüşmeleri yürütme görevine Ferid Paşa'yı memur etmek istiyordu. Ancak bu tayine İzzet Paşa, kat'iyetle itiraz etmiş ve böylece Mondros Mütarekenamesi'nin imzası -Saray'a rağmen ve Sultan'ın tesirleri dışında- ortaya çıkmıştır. Bu yüzdendir ki; Sultan Vahdeddin, tasvip etmediği bu hareketi ele alarak kabineyi istifaya zorlamış ve neticede İzzet Paşa kabinesi iş başından çekilmiştir.⁵

Mondros Mütarekesi'nin 7'nci maddesi gereğince işgal devam ediyordu. İşgalci devletler, stratejik gördükleri her yeri bahaneler uydu-rarak işgale devam ediyorlardı. Zaten Halife Vahdeddin'i en çok ürküten de bu madde idi. Rauf Bey, imzadan sonra İstanbul'a gelmiş ve Padişah'a bilgi vermek istemiş ancak yorgun olduğunu bahane ederek görüşmek istememişti. Rauf Bey, ancak Padişah'la günler sonra görüşmüştü. Bu görüşme sırasında Padişah öyle hiddetlenmişti ki elleri titremeye başlamış ve parmaklarının arasındaki sigarayı yere düşürmüştü. Mabeyncilerinden biri izmariti alıp bir kül tablasına koyduğu sırada meşhur sözünü etmişti Vahdeddin: "Beyefendi" demişti, "Ortada bir millet var, koyun sürüsü! İdaresi için bir çoban lazım, o da benim!"

Rauf Bey, 7. madde konusunda kamuoyunu yatıştırmak için bu maddenin bir formalite olduğunu söyleyecek hatta İstanbul'un işgalinde bile "Ama Amiral Calthrope bana söz vermişti" diyecek, daha sonra "Namussuz İngilizler beni aldattılar. Söz verdilerdi, tutmadılar" diye konuşacak, Amiral Calthrope hakkında "Yalancı, namussuz!" ifadelerini kullanacaktır. Vahdeddin, Mekke'de yayınladığı bildiride ise:

"(...) İşgallere dayanak olan Mondros Mütarekenamesi'ni akde bilfiil iştirak eden Rauf, Fethi ve askeri vaziyetiyle devleti böyle bir elim mecburiyete düşürmekte cidden zimmedhal (müdahalesi-AK) bulunan Mustafa Kemal gibi milletin bugünkü reislerinin sorumlu ve müttehem olması lazım gelir" demiştir.⁶

İngiliz Notası

21 Nisan 1919'da İstanbul'daki İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Arthur Calthorpe, Babıali'ye bir nota vermiş ve Karadeniz bölgesindeki Türk çetelerinin Rumlar'a saldırdıklarını iddia edip

4 Mustafa Kemal, bu telgrafta, Ahmet İzzet Paşa'nın sadrazamlığa (başbakanlığa) kendisinin de Harbiye Nazırlığı'na (Millî Savunma Bakanlığı) getirilmesini istemiştir. Ayrıca kurulacak bu hükümette Fethi, Tahsin, Rauf, İsmail Canbulat, Azmi, Şeyhül İslam Hayri'nin yer almasını teklif etmiştir. Kendisi hariç, teklif ettiği diğer isimlerden oluşan yeni bir hükümet kurulmuştur. Daha geniş bilgi için bkz; F. Rifki Atay, Çankaya, Doğan Matbaacılık, 1969, İstanbul, s.114 vd; Kadir Mısıroğlu, Lozan Zafer mi Hezimet mi? C.1, 3. bsk. Sebül yarınları, İstanbul, s.178

5 Falih Rifki Atay, 19 Mayıs, Ankara 1944'ten nakleden, Mısıroğlu, age. s.179-180

6 Murat Bardakçı, Şahbaba, Pan Yayıncılık, 5. bsk. Şubat 1999, İstanbul, s.120121

dağıtımlarını istemiştir. Ayrıca Anadolu'nun bazı bölgelerindeki birliklerin terhisi ile silahlarının teslimi işlerinin yavaş yürüdüğünü, şuralar teşkil edildiğini ve bu hadiselerin Müttefikler'in Ermenistan konusunda verecekleri karara karşı çıkmak maksadıyla İttihatçılar tarafından düzenlendiğini iddia eden bu Amiral, gereken tedbirlerin alınmaması halinde mes'elenin ciddiyet kesbedeceğini belirtiyordu. İngiliz Komiser'in notası şöyleydi:

"Ekselans,

1- Erzurum, Erzincan, Bayburt ve Sivas bölgelerindeki askeri durumun memnuniyeti mucip olmadığını zat-ı asilanenize saygılarımla bildiririm.

2- Dokuzuncu Türk Ordusu, hududun gerisine çekildiği zaman bu ordunun bir kısmı hudut ile Erzurum ve Erzincan idari bölgeleri arasında yol boyunca bulunan köylerde yerleştirilmişler, geri kalanı ise hudut ile Samsun arasındaki sahil yolunda kalmışlardır. Bu orduya kumanda eden General Şevki'nin siyasi faaliyeti ilkbaharda müteaddit raporlarda tekrar tekrar bildirilmiştir. Bu münasebetle Britanya Selanik Kuvvetleri Başkumandanlığı tarafından Osmanlı Harbiye Nezareti'ne General Şevki'nin azli hakkında talimat verilmiştir.

Lord Kınross, işgalci ülkelerin güçlerinin Osmanlı'yı bütünüyle işgal etmeye yetmeyeceğini şöyle belirtiyor; "Türkler, müttefiklerin memleketin tümünü işgal altına almalarından çekiniyorlardı. Oysaki onların bunu yapmaya ne istekleri ne de imkânları vardı ve durumu düzeltmek için Türk makamlarının iş birliğine güvenmek zorundaydılar. (...)"⁷

13 Kasım 1918 tarihi itibarıyla İstanbul'a gelen Mustafa Kemal, bütün uğraşlarına rağmen Harbiye Nazırı olamayınca darbe ile hükümeti devirip yeni bir hükümet için gizli bir komite kurmuştur. Mustafa Kemal diyor ki: 'Bunlar, beni Harbiye Nazırı yapmayacaklar.' "Sadece o değil; yanında Rauf Orbay var, Fethi Okyar var, İsmet İnönü var, Refet Bele var. Mustafa Kemal, bütün arkadaşlarıyla devamlı toplantı halinde. Şişli'deki evde, Ay-yıldız Cemiyeti diye bir Cemiyet kuruyorlar. Bu cemiyette kimler var? 4 kişi: Mustafa Kemal, Rauf Orbay, Fethi Okyar, İsmail Canbulat.⁸ Fakat bir gün İsmail Canbu-

lat, İttihatçı Kara Kemal ile Mustafa Kemal'in baş başa görüştüklerini görünce, 'Ben, böyle işlerde yokum, komitacılık işlerinde yokum' diyor.

Atatürk, 'Beyefendinin olmadığı işlerde biz, zaten olamayız' diyor. Orada da politik davranıyor.

'İsmail Canbulat, oradan ayrıldı, biz yine işimize devam ettik... Darbe planı şu şekilde idi: Sadrazam arabasındaki şoförü değiştirecekler, Şoför kendileri olacak ve sadrazamı kaçıracaklar. Sadrazamı geri vermek için padişahla bir müzakereye girecekler. 'Mustafa Kemal'i Harbiye Nazırı yaparsan verimiz' diyecekler. Ama bunların netice alamayacağını anlıyorlar; çünkü İngilizler, İstanbul'u işgal etmişler."⁹

Mustafa Kemal'i Anadolu'ya Vahdeddin gönderdi

Mütareke sonrası İstanbul'unda henüz resmi bir işgal yoktu ama şehir, müttefik askerleriyle kaynıyordu. Hele Fransız Doğu Orduları Başkumandanı General Franchet d'Esperey'in 8 Şubat 1919'da şehre beyaz bir atın üzerinde fatihâne bir edayla girmesi, ümitsizliği daha da arttırmıştı.¹⁰

Herkes, çıkış yolu aramaktaydı. Saraydan hükümete, paşalardan sokaktaki vatandaşa kadar herkes. İlk akla gelen silahlı mücadeleydi. Ama nasıl yapılacak, nerede başlayacak ve en önemlisi başına kim gelecekti?

Padişah, hiçbir şekilde düşünülemezdi; zira İstanbul'u terk etmesi gerekecekti ve böyle bir teşebbüs, başkentin bir daha geri dönmeyecek şekilde elden çıkmasıyla neticelenebilirdi. Şehzadelerden biri de olamazdı; çünkü düvel-i muazzamanın hiddetlenmesi halinde aynı neticenin yaşanması yani İstanbul'un gitmesi ihtimali vardı. Dolayısıyla iş, askere düşmekteydi. Geçmiş mesleki başarılarla dolu, güçlü bir generale...

mesinde yargılanmış ve 13 Temmuz 1926'da idam edilmiştir. Bkz; M. Bardakçı, Bir Devlet Operasyonu 19 Mayıs, Turkuvaz Kitap Yayınları, 1. bsk. Eylül 2019, İstanbul, s.49

9 Taha Akyol'un Alev Coşkun ile Röportajı, Kayıp Tarihimiz, Yakın Plan Yayınları, 1. bsk. Aralık 2011, İstanbul, s.77-78; Darbe komitesinin kuruluşu ve konuyla ilgili Rauf Orbay'ın söyledikleri için bkz; M. Bardakçı, Bir Devlet Operasyonu 19 Mayıs, Turkuvaz Kitap Yayınları, 1. bsk. Eylül 2019, İstanbul, s.47-49

10 Fransız generalin tantanalı karşılama töreni ile gelişi için bkz; Taha Akyol, 1919-1920 Mondros, Sevr ve Kuvay-ı Milliye, Doğan Kitap Yayınları, 1. bsk. Kasım 2016, İstanbul, s.118-119

7 Lord Kınross, Atatürk Bir Milletten Yeniden Doğuşu, Sander Kitabevi, İstanbul, 1966, s.241

8 İsmail Canbulat, İzmir suikastı dolayısıyla İstiklal Mahke-

1919 yılı başlarına gelindiğinde Yunanlıların da İzmir'e bir çıkarma yapacakları şayiaları ortalıkta dolaşmaya başlıyordu... Bu sırada Sultan Vahdeddin, zihnindeki planı yavaş yavaş kuvveden fiile çıkarmak için harekete geçmişti. Harbiye Nazırı Şakir Paşa'dan, Anadolu'ya gönderilmesini uygun görecekları askeri şahısların bir listesini istemiştir. Bu listede Mustafa Kemal Paşa yoktu. Padişah, Harbiye Nazırının şiddetli ve hatta çirkin ithamlarına rağmen O'nu bu listeye ilave ettirmiştir.¹¹

Halife Vahdeddin, Anadolu'da bir mücadele başlatılması noktasında çabalarını yoğunlaştırırken bir taraftan da ordunun önde gelenleri bir arayışın içinde idiler. Nitekim ordunun önde gelenleri, "O günleri sarayın yakınında yaşamış olanların anlattıklarına göre, 1919 Mart'ında bir gece, Erenköy'de bir köşkte toplandılar ve mücadelenin mahiyetiyle lideri üzerinde saatlerce tartıştılar.

Liderliğin Nuri Paşa'ya verilmesine karar kılınmıştı. Her şey tartışılmış, karara bağlanmış ve toplantıya katılanlar ayrılmak üzere köşkün kapısına çıkmışlardı ki, bir otomobilin yanaştığını gördüler. Otomobilden genç bir albay çıktı: Sonraki senelerin meşhur Refet Paşa'sı, o günlerin Miralay Refet Bey'i...

Davetli olduğu toplantıya zamanında yetişemediği için özürlerini beyan etti ve bir neticeye varılıp varılmadığını sordu Refet Bey. Nuri Paşa'nın ismini işittiğinde de "Kanaatimce pek makul bir karar değil" dedi... "İşin, mazisinde daha büyük muvaffakiyetleri olan ve daha meşhur bir askere verilmesi lazım... Mesela Mustafa Kemal Paşa'ya... Arkasında Çanakkale işi var. Çanakkale'deki müdafaası hala hatırlarda."

Evlerine gitmek üzere köşkün kapısına çıkmış olan askerler bir anlık duraksamadan sonra birkaç dakika evvel terk ettikleri salona döndüler. Her şey baştan tartışıldı ve Refet Bey haklı bulundu.

Silahlı mukavemetin lideri Erenköy'deki köşkte o gece işte böyle belirlendi ve karar Babıali'ye, Sadrazam Ferid Paşa'ya gönderildi. Üzerinde tartışılan adayların bir listesi de yapılmış, en başta Mustafa Kemal Paşa'nın ismi yazılmış, ona ve diğer adaylara muhalefet edenle-

11 Kadir Mısıroğlu, Bir Mazlum Padişah Sultan Vahdeddin, Sebil Yayınları, İstanbul, 2005, s.205; ayrıca bkz; D. Mehmet Doğan, Türkiye Cumhuriyeti Tarihine Giriş, Yazar Yayınları, 3. bsk. Mayıs 2014, Ankara, s.104

rin gerekçeleri, isimlerin yanına kaydedilmişti.

Sadrazam, kararı, son sözü söyleyecek olan Padişaha bizzat kendisi götürdü ve "Askerler Mustafa Kemal Paşa'yı istiyorlar" dedi.

Mustafa Kemal'in ordu müfettişi olarak Anadolu'ya gönderilmesine, toplantıya katılanların yalnızca biri karşı çıkmıştı: Harbiye Nazırı Şakir Paşa. Paşa'nın isminin altına kırmızı mürekkeple çizmiş, yanına gene kırmızı mürekkeple "En iyi askerimizdir, ama bazı sebeplerden dolayı bence muvafık değildir" diye yazmıştı. "Üstelik cumhuriyetçi olduğu söylenir. (...)" Kararı imzaladı ve tek bir cümle etti: "Bu adam bir iş yapacak!" Tarih, Sultan Vahdeddin'in iradenin altına imzasını koyduğu işte o anda değişti.

Resmi muamelenin birkaç günde tamamlanmasından önce, padişahın tasdikini Mustafa Kemal'e, Sami Bey, gayri resmi şekilde tebliğ etti. Sami Bey, sonraları bir başka iddiada bulunacak ve sadece bu tebliğin değil, Paşa'yı Anadolu'ya geçmeye ikna etmenin de kendisine düştüğünü söyleyecek, "Gitmeyi değil kalıp Harbiye Nazırı olmayı istiyordu. Ama Anadolu'ya geçtiği takdirde vaziyeti kurtarıp çok daha faydalı işler yapabileceği hususunda ikna ettik" diye anlatacaktı. (...)

Bahriye Nazırı Avni Paşa ve Dahiliye Nazırı Mehmet Ali Bey...¹² İlk hazırlıkları Erenköy'deki bir köşkte yapılan ve Samsun limanında sona eren yolculuğun hazırlık aşamasının iki önemli simasıydılar... Ama hep perde arkasında kaldılar, isimlerinden çok az bahsedildi...¹³

Mustafa Kemal'in Samsun'a gönderilmesinin tercih edilmesinin nedeni olarak çeşitli görüşler ortaya atılmıştır. Bu görüşlerden birincisi, "Türk askerleri arasında çok sevilen ve sayılan, adı efsaneleşmiş bir kişiydi; dolayısıyla sözünü dinletebilecekti. İkincisi, Mustafa Kemal'in; Harbiye Bakanı Enver Paşa'nın Alman taraftarlığına karşı olduğu biliniyordu. Bu nedenle siyasal yönden de İngiltere ve Müttefikleri için kabul edilebilir bir kişiydi... Bir başka görüş ise Vahdeddin'in, Türkiye'nin kurtuluşu için Mustafa Kemal'in son umut olduğunu görerek, onun

12 Mustafa Kemal güçlendikten sonra bu iki bakanı da vatan haini diye suçlayarak "Yüzellilikler" listesine almıştır. Mehmed Ali Bey, Paris'e yerleşerek orada Mustafa Kemal Paşa hakkında pek çok ifşaat ve tenkidlerde bulunan "La Republique Enchaînée" (Zincire Vurulmuş Cumhuriyet) adında bir dergi çıkarmıştır.

13 Murat Bardakçı, Şahbaba, Pan Yayıncılık, İstanbul, 5. baskım, Şubat 1999, s.125-127

Anadolu'ya geçmesini ve bir direnme hareketini başlatmasını bizzat istediği şeklindedir.¹⁴ Kürkçüoğlu'nun verdiği bir başka bir bilgi ise olayı daha da ilginç hale getirmiştir: "Bir İngiliz Dışişleri Bakanlığı görevlisi, Mustafa Kemal'i İngiltere'nin Anadolu'ya gönderdiğini yazıyor" diye nakletmektedir.¹⁵

Dr. Rıza Nur ise Tefik Paşa'yı aynı durumda yani muteriz göstermektedir:

"Mustafa Kemal'in Anadolu'ya geçmesinin sebebi hakkında ortada dönen şöyle bir rivayet de var: Ferid Paşa, işgal kuvvetlerine karşı bir kuvvet elde etmek ihtiyacını hissetmiş. Bu rivayete göre de bu ihtiyacı hisseden Vahdeddin imiş. Bu kuvvet, Anadolu'da ordular ve halktan askeri bir kuvvet yapıp, bunu işgal kuvvetlerine ve Padişah'a muarız gösterip bunlara istiklal talep ettirmek imiş. Bu projeyi fiile çıkarmak için Mustafa Kemal'i münasip görmüşler. Padişah, Mustafa Kemal'e para vermiş. Keza hükümet bütçesinden de ona birkaç bin lira vermişler ki, bunun ilmühaberinin fotoğrafını Paris'te "Peuplique Enchance" gazetesi neşretti. Padişah ve Ferid, Mustafa Kemal'i çağırılmışlar, işi söylemişler. Kendisini memur edip eline bir de ferman vermişler. Aynı zamanda bu işi yapacağına ve kendisine verilen emirleri dinleyeceğine, bir gün emir verilince vazgeçeceğine dair namusu üzerine de yemin ettirmişler.

Mustafa Kemal'in tayinini haber alan bütün vatanperverler telaş edip onun gönderilmesini men'e çalışmışlardır. Bunlardan biri de Sadrazam Tefik Paşa'dır. Hazine-i Hassa Müdürü Refik Bey ile padişaha:

"Mustafa Kemal, ...'dur. Yollamasın, başka birini yollasın" diye haber göndermiştir. Bunu, bizzat Refik Bey söylüyor. İşte Mustafa Kemal'in bu namuslu ve millete hizmetler etmiş, ihtiyar aleyhindeki büyük buğz ve adaveti -ki nutkunda görülür- bundan ileri gelmektedir.¹⁶

Samsun için Hazırlıklara Başlanması

Anadolu'ya gitmeye ikna edilen Mustafa Kemal, olağanüstü yetkiyle padişah vekili olarak görevlendirmiştir. Kadir Mısıroğlu, "Lozan Zafer mi, Hezimet mi" adlı eserinde bu konuyu şöyle anlatmaktaydı: Mustafa Kemal, "Padişah'ın

14 Doç. Dr. Ömer Kürkçüoğlu, Türk-İngiliz İlişkileri Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1978. s.59-60

15 Kürkçüoğlu, age. s.60

16 Dr. Rıza Nur, age. s.476-477

kendi salâhiyetlerini devralan ve bir nevi 'Padişah vekili' gibi hareket etmesini sağlayan bir 'Ferman-ı Hümayun'la teçhiz edildi. Bütün bunlara ek olarak yanına istediği kimseleri almasına müsaade edildi. Tahsisât-ı Mestûre ve Hazine-i Hâssa'dan külliyetli paralar verildi."¹⁷ Falih Rifkî Atay, "Çankaya" adlı eserinde konuyla ilgili olarak şu ifadelerle yer vermektedir: "Mustafa Kemal, mühürlü talimatnameyi cebine koydu, yetkisi büyüktü. Karargâhına alacaklarını kendi seçti. 9. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal: <Ne âlâ şey, talih bana öyle elverişli şartlar hazırlamış ki, kendimi onların kucağında hissettiğim zaman ne kadar bahtiyarlık duyduğumu anlattamam. Harbiye nezaretinden çıkarken heyecandan dudaklarımı ısırığımı hatırlıyorum. Kafes açılmış, önümde geniş bir âlem, kanatlarını çırparak uçmaya hazırlanmış bir kuş gibi idim' diyordu."¹⁸

Samsun yolculuğu öncesinin, bugüne kadar yayınlanmamış belgelere göre gün gün seyri ise şöyledir:

Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliğine resmen tayini hakkındaki irade, 30 Nisan günü o zamanın resmî gazetesi olan Takvim-i Vekayi'de yayınlanmıştır.¹⁹

Harbiye Nezareti o gün Sadaret'e bir yazı göndermiş; 3. ve 15. kolordular bölgesinde bulunan Sivas, Van, Trabzon, Erzurum ve Samsun'daki mülki memurların Mustafa Kemal tarafından yapılacak tebligata uymaları konusunda bir tamim çıkarılmasını istemiştir.

Mustafa Kemal, aynı gün Harbiye Nezareti'ne Samsun'a götüreceği karargâh mensuplarının listesini vermiştir. Bu listede bazı görevlerin karşısındaki isimler henüz belirlenmemiştir. Bu listede, Samsun'a beraberce çıkacağı askeri erkânın ilk tasarlanmış biçimiydi ve sonraki günlerde değişikliğe uğrayacaktı. Hemen başlangıç kısmında geçen "Emr-i şifahi-i Nezaretpenahi'ye

17 Kadir Mısıroğlu, Lozan Zafer mi, Hezimet mi, Sebil Yay. c.1, s.188-189; Verilen paralar için bkz: Sanklı Mücahitler, Sebil Yay. 4. bsk. İst. 1976, s.57-60

18 Falih Rifkî Atay, Çankaya, s.171; ayrıca bkz: Ş. Süreyya Aydemir, Tek Adam Mustafa Kemal, 1. C. Remzi Kitabevi, 12. bsk. 1991, İstanbul, s.402

19 Padişah Vahdeddin'in Mustafa Kemal'i 9'uncu Ordu Müfettişliği ile ilgili irade-i seniyesi şöyleydi; "Mülga Yıldırım Grubu Kumandanı Mustafa Kemal Paşa, Dokuzuncu Ordu Kitaâtı Müfettişliği'ne tayin edilmiştir.

İşbu irade-i seniyyenin icrasına Harbiye Nazırı memurdur. 29 Recep 1337, 30 Nisan 1335. Bkz; M. Bardakçı, Bir Devlet Operasyonu 19 Mayıs, Turkuvaz Kitap Yayınları, 1.bsk. Eylül 2019, İstanbul, s.145

tevfikan" yani "Bakanlığın şifahi emrine dayanarak" sözünden de anlaşılacağı gibi, işin yazılı aşamaya gelmesinden önce, belki de o günün sabahı yapılmıştı. (...) Talimatname, Osmanlı Tarihi'nde bir Paşa'ya verilmiş en geniş yetki belgelerinden biriydi. Bu talimatnameyle Mustafa Kemal'e benzeri belki de 17. asrın vezir ailesi Köprülüler'e verilmiş olan yetkilerinin aynısı tanınıyor; Paşa sadece askeri değil mülki erkâna da emir verme hakkına sahip oluyor. Mesela müfettişlik bölgesindeki tayinler ve görev değişiklikleri bile onun yetkisine giriyordu...²⁰

Mustafa Kemal, 13 Mayıs'ta bu defa Matbuat Umum Müdürlüğü'ne bir yazı göndermiş: Ertesi gün öğleden önce Genelkurmay'da bir toplantı planladığını ve karargâh görevlilerinin bu toplantıdan haberdar olabilmesi için haberin günlük gazetelerin vasıtasıyla duyurulmasını istemiştir. Harbiye Nezareti'nden de karargâhının sabit değil, seferi olması dolayısıyla üç aylık tahsisatının peşin verilmesini, beklenmeyen masraflara harcanmak üzere bir miktar ödeme yapılmasını ve iki binek otomobili tahsisini talep etti, bu işlemlerin bir haftadan bu yana neticeye bağlanmamış olmasından yakındı.

Artık işin ikinci aşamasına gelinmişti: Müfettişlik heyeti görev yerine deniz yoluyla, Karadeniz'den gidecekti ama Karadeniz resmen olmasa bile fiilen İngiliz donanmasının işgalindeydi. Boğazlar'dan çıkışlar ancak vizeyle mümkündü. Paşa, 14 Mayıs'ta maiyetindekilerin listesini Harbiye Nezareti'ne göndermiş ve İngilizlerden vize alınmasını istemiştir.

Listeler bir gün önce, 13 Mayıs'ta hazırlanmış ve ertesi gün Müfettişliğin Erkan-ı Harp Reisi Albay Kazım Bey (sonraların generali Kazım Dirik'i) tarafından imzalanıp mühürlenmişti. En başta Dokuzuncu Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşa'nın ismi vardı.

İngiliz İrtibat Bürosu Kumandanı Binbaşı Millingen; 23 subay, 25 erle erbaş ve altı adet (d)eğerli attan ibaret listeyi 15 Mayıs'ta tasdik etmiştir. Ertesi gün isimlerin yazılı olduğu kâğıtların arka tarafına vize basılmıştır. Vizede "Müttefik Pasaport Kontrol Bürosu, İngiliz Bölümü, Samsun'a gidiş için geçerlidir. İstanbul, 16 Mayıs 1919" yazılıydı ve o zaman irtibat zabıt-

lığında bulunan sonraları istihbarat subaylığına getirilecek olan Yüzbaşı John Godolphin Bennett tarafından imzalanmıştı.²¹

Görüleceği gibi Mustafa Kemal ve maiyetindekilerin İngilizlerden habersiz, onları atlatarak Samsun'a gittikleri iddiası esastan yoksundur. Vizeyi veren İngiliz irtibat subayı Yüzbaşı Bennett'le konuşma Nezih Uzel'in "Atatürk'e Nasıl Vize Verdim" isimli kitabında yer alıyor. Bennett, 34 kişilik bir heyet için vize istendiğini görünce, İngiliz baş komiserliğini haberdar ediyor. Cevap: "Mustafa Kemal, gitsin ve ne lazımsa yapsın." Bennett, bunun üzerine vizeleri imzalıyor.²²

Mustafa Kemal, Anadolu'ya Gitmek İstemiyordu

Mustafa Kemal'in Vahdeddin'e rağmen Samsun'a çıktığı yalanı; resmi tarihin, resmî ideolojinin ilk ve de son yalanı değildi. Dolayısıyla yakın tarih incelendiği zaman Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkması, hiç de iddia edildiği gibi kendi inisiyatifi ile ve ülkeyi kurtarmak için olmadığı açıkça görülecektir. Zira resmi tarihin söylediklerinin aksine Mustafa Kemal, Samsun'a yani Anadolu'ya Vahdeddin tarafından gönderilmiştir. Aslında Mustafa Kemal, Anadolu'ya gitmek yerine Harbiye Nazırı olmak istiyordu ve bunun için çalışıyordu. İzzet Paşa'nın sadrazam, kendisinin de Harbiye Nazırı olmasını temin için harekete geçmiş bulunuyordu. Bu durum da onu Anadolu'ya gitmeye razı etmek için Sultan Vahdeddin'in güçlük çektiğini yaverlerinden Ali Nuri Bey, bize sarahaten ifade ettiği gibi, N. Fazıl Kısakürek Bey'e de tekrarlamış ve onun "Vahidüddin" adıyla yayınlanan eserinde şu şekilde yer almıştır:

"(...) Mustafa Kemal Paşa'nın huzuruna kabul edilmişinden bir iki saat sonra Başyaver Naci Paşa (Naci El-Deniz) yaverler odasına geldi ve haykırdı: 'Hünkâr, Mustafa Kemal Paşa'yı ikna edebildi!' Bu haykırış, kelimesi kelimesine kulaklarımdadır. 'İknâ' tabiri yerindedir."

Sultan Vahdeddin'in Mustafa Kemal Paşa'yı Anadolu'ya göndermek için çok uğraştığını ve "ısrarla ikna edebildiğini" o zaman kabinede bulunan Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi de

20 Murat Bardakçı, Şahbaba, s.129; Son sadrazamlardan A. İzzet Paşa, Mustafa Kemal'e verilen yetkilerin "şimdiye kadar hiçbir faniye nasip olmamış genişlikte" olduğunu ifade etmiştir. Bkz; D. M. Doğan, Cumhuriyet Tarihine Giriş, s.101

21 Bardakçı, age. s.130

22 D. M. Doğan, Cumhuriyet Tarihine Giriş, s.106-107; Ayrıca bkz; Gotthard Jaeschke, İngiliz Belgeleri, TTK Yayınları, Ankara, s.111-112

sarahaten teyid ve ifade etmektedir.²³

Mustafa Kemal, Millî Mücadele devam ederken 10 Ocak 1922'de gazeteci Ahmet Emin'e (Yalman) verdiği mülakatta, Anadolu'ya gönderilme teklifinin hükümetten geldiğini, kendisinin de kabul ettiğini ifade etmektedir.²⁴

Mustafa Kemal ise bunların olup bittiği bu sırada Anadolu'ya gitmeyi değil, kabineye girmeyi düşünüyor ve bunun için çaba sarf ediyordu.²⁵ İzzet Paşa'nın sadrazam, kendisinin de Harbiye Nazırı olmasını temin için harekete geçmiş bulunuyordu.²⁶ Bu amaçla Sultan Vahdeddin'i 1918 yılında Almanya'ya yaptığı gezi esnasında tanımış olmasını bir fırsat bilerek "Vahdeddin padişah olunca, (...) hükümette Harbiye Bakanı olarak görev almak ve ülkenin içinde bulunduğu duruma müdahale etmek amacıyla, birkaç defa Vahdeddin'le görüşmüştür."²⁷

Mustafa Kemal'in Harbiye Nazırlığı (Savaş Bakanlığı) görevini istediğini, gerekçesini ise Mustafa Kemal'in kendi söylemiyle Alev Coşkun şöyle değerlendirmektedir; "Ben, barışın çabuk gelmeyeceğini biliyordum. Barışa kadar çok bunalımlı durumlar karşısında kalacaktık. İşte bu sıralarda vatana ciddi hizmetlerde bulunabileceğim düşüncesindeyim."

Bu düşünceyi şöyle geliştirebiliriz: O günkü koşullarda Mustafa Kemal'in siyasal iktidarda güç elde etmesinin tek yolu, savaş bakanlığına gelmesiydi mümkündür.²⁸

Mondros mütarekesine göre Osmanlı Devleti'nin silahsızlanması gerekmektedir. Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin silah kullanması, anlaşmayı ihlal etmek anlamına gelmekteydi. Bu yüzden Sultan Vahdeddin, işgal kuvvetlerini aldatmak için Mustafa Kemal'i suni bir memuriyetle yani resmi olarak "müfettiş", fakat gerçekte Anadolu'daki kıyımı örgütlemek için Samsun'a göndermiştir. Mehmed Akif'in başyazarı olduğu Sebilürreşad Mecmuası'nın sahibi ve Akif'in yakın dostu Eşref Edib de Millî Mücadele yıllarını anlattığı hatıralarında, Mustafa

23 Kadir Mısıroğlu, Kurtuluş Savaşında Sarıklı Mücahidler, Sebil Yayınları, 4. bsk. İstanbul 1976, s. 56-58

24 D. M. Doğan, Cumhuriyet Tarihine Giriş, s. 102

25 Kazım Karabekir, İstiklal Harbimiz, İst. 1960, s.18

26 N. Fazıl Kısakürek, Vahidüddin, İst. 1968, s. 154; Sarıklı Mücahitler, s.56-57; Şahbaba...

27 Kürkçüoğlu, age, 1 nolu dipnot. s.59

28 Alev Coşkun, Samsun'dan Önce Bilinmeyen 6 Ay, Cumhuriyet Kitapları, 7. bsk. Aralık 2008, İstanbul, s.122

fa Kemal'in müfettiş vazifesiyle, fakat hakikatte Anadolu'da harekete geçen Milli Kuvvetleri derleyip toplamak üzere Anadolu'ya gönderildiğini belirtmektedir.²⁹

Mustafa Kemal'in 14 Haziran 1919 günü Sultan Vahdeddin'e Samsun'dan çektiği telgraf da yazdıklarımızı destekler mahiyettedir:

Mustafa Kemal, [16] nolu dipnotta sözü edilen telgrafı Meclis kürsüsünde de okumuştur...

Telgrafın bir kısmını sadeleştirerek aktaralım:

Mustafa Kemal: "Huzurdayken İzmir'in işgali karşısında 'pek mahzun olan' kalbinizin 'bu nokta-i necâta ait ilhamatı'nı, (yani ülkenin sizin öncülüğünüzde millî mukaddes bir kudretle kurtulacağına dair verdiğiniz ilhamları) şu an gibi hatırlıyorum. Sizin 'ilkâ'nızdan, (yani Şemseddin Sami'nin 'Kamus-i Türkî'sine bakılırsa, 'benim fikrimi çelmenizden') aldığım imanın azmiyle görevime devam ediyorum."

"Bu sırada yüce şahsınız Boğaziçi'nde bulunan İngiliz donanmasının saraya yönelik toplarını göstererek:

'Görüyorsun' dediniz.

'Ben, artık memleket ve milletin nasıl kurtarılması gerekeceği hususunda kararsızlığa düşüyorum.'

Ve ellerinizi kaldırarak 'İnşallah, millet akıllanır ve uyanır, bu üzücü durumdan hem kendini hem de beni kurtarır' buyurdunuz."³⁰

Mustafa Kemal, daha sonra bu tayini, bir siyaset merkezi olan İstanbul'dan sürgün ve uzaklaştırılmak olarak anlıyordu. Nitekim bunu, daha sonra yayınladığı "Nutuk"ta:

"Beni nefy (sürgün) ve teb'id (uzaklaştırma) maksadıyla Anadolu'ya gönderenlerin..." tavsiyesiyle bu düşünce ve hissiyatı ifade edecektir.³¹ (*Devam edecek...*)

29 Eşref Edib, Milli Mücadele Yılları'ndan nakleden; <https://belgelerlegercektarih.com/2012/11/24/ataturku-samsuna-vahdettin-gonderdi-belgelerle/>

30 Atatürk'ün Tamim Telgraf ve Beyannameleri, cild 1'den nakleden; <https://belgelerlegercektarih.com/2012/11/24/ataturku-samsuna-vahdettin-gonderdi-belgelerle/>

31 Kadir Mısıroğlu, Bir Mazlum Padişah Sultan Vahideddin, Sebil Yayınları, İstanbul, 2005, s. 205

Nefse Uymak - I*

Selma AKINCI

Nefs', sözlükte, kendi, öz, can, ruh, benlik, kötü istek, kötülüğe meyil, insanın kötülüğe meyilli tarafı, insandaki maddi, beşeri ve hayvani şeylere meyil olarak tarif edilmektedir. Nefis veya nefis, öncelikli olarak bir kimsenin kendisi veya özü anlamına gelir. Açık ve gizli, dünyaya ve ahirete bakan duyuları, maddi ve manevi becerileri, arzu, heves ve ihtiyaçları, canı, ruhu, hayatı ve istekleriyle kişinin bizzat kendisi demektir. İslâm ıstılahında ise şehvet, her türlü aşırı istek ve kızgınlığın başlangıcı olan içteki, insanın içindeki manevi güce nefis denilmektedir.

Nefis, tek tek her varlığa işaret ettiği gibi, bu varlıklara yön kazandıran manevi güce de verilen addır. Bu anlamda nefis, maddi hayatın kaynağı, isteklerin merkezidir. Kur'an

İnsan, şekil yani cisim ve manevi cephe sayılan ruhtan meydana gelir. "İnsanın ruhu onun nefsidir" de denmiştir. Hayatın devamı için beden bazı şeylere ihtiyacı vardır. Nefis, bu ihtiyaçların şekillendiği ve çıktığı yerdir. Nefsin istekleri, hayatın devamı için gereklidir. Ancak nefis başıboş bırakıldığı zaman, aşırı istekler gündeme gelir ve insan o noktada hataya düşer.

kavramları içerisinde anlaşılması en karmaşık kavramdır Nefis. Bu önemli kelime, çeşitli türevleriyle birlikte Kur'an'da 296 yerde geçmektedir.

İnsan, şekil yani cisim ve manevi cephe sayılan ruhtan meydana gelir. "İnsanın ruhu onun nefsidir" de denmiştir. Hayatın devamı için beden bazı şeylere ihtiyacı vardır. Nefis, bu ihtiyaçların şekillendiği ve çıktığı yerdir. Nefsin istekleri, hayatın devamı için gereklidir. Ancak nefis başıboş bırakıldığı zaman, aşırı istekler gündeme gelir

ve insan o noktada hataya düşer. Kişinin yeme içme, soluk alıp verme, barınma, uyuma, sahip olma arzuları nefsin normal istekleridir. Ancak bu istekler başıboş bırakıldığında, kişi cahil, cimri, kısıncı, açgözlü, azgın, sapıtılmış, gurura kapılmış bir varlık haline gelebilir. Çünkü nefsin yapısı, buna uygun bir şekilde yaratılmıştır. Allah-u Teâlâ, insanı fitrat üzere yaratmıştır. Onu, en güzel şekilde düzenlemiştir. Ona, hem

* 5 Mart tarihinde gerçekleşen "Helak Edici Üç Sebep" başlıklı çevrimiçi panelde sunulan tebliğin özet metnidir.

kötülüğü hem de takvayı ilham etmiştir. Yani insan, iradeli bir varlık olarak yaratılmıştır. İnsan nefsi, hem güzel özellikler hem de kötü özellikler ile yaratılmış ama güzel olan özelliğe de dönebilme isteği ile yaratılmıştır.

Şems sûresi 7, 8, 9, 10. ayetlerde Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Nefse ve onu (insanın özü olarak) şekillendirip düzenleyene yemin olsun ki; Ona kötü ve iyi olma kabiliyetlerini verene! Nefsini arındıran elbette kurtuluşa ermiştir. Onu arzularıyla baş başa bırakan da ziyan etmiştir." Nefse yemin ederek başlayan ayet. Biliyorsunuz Kur'an'daki yeminler önemli. Her yeminin bir mesajı var. Rabbimiz, nefis üzerine yemin etmişse o şey değer kazanır, o şeyin önemine ispat olur.

Nefis, hem fücuru hem takvayı donanabilecek özelliktedir. Hepimiz de sevme, hoşgörü, yardım etme, beğenme, tevazu gösterme ya da kızma, öfkelenme, kin duyma gibi güzel ve kötü, maddi ve manevi, iyi ve kötü duyguların hepsine birlikte sahibiz. Bu şekilde yaratılmışız. Her duygu, hepimizde var ama yapısal olarak birinde öfke ağır basarken diğerinde merhamet ağır basar.

Kul, kendisindeki hangi özelliği öne çıkarırsa o şekilde anılır. Yoksa aslında hepimizde hem olumlu hem olumsuz özellikler var. Önemli olan insanın nefesine, insanın ruhuna fayda veren şeyleri Allah-u Teâlâ'nın yaratmış olması. İnsanın nefesine fayda veren şeylerin birincisi; Allah-u Teâlâ'nın bizi bir fitrat üzere yaratması ve her birimizin nefislerine belli özellikler vermiş olmasıdır. Ve hepimizin nefsinde faydalı şeyler ve zararlı kötü şeyler olması. Fitrat ise Allah-u Teâlâ'yı anmaya ve Kur'an'ı yaşamaya muhtaç yaratıldı. Kulun fitratı, hayrı sevme üzerinedir, hayrı sevme fitratı üzeredir. Kul, eğer kendisi bu fitratı öldürmezse hayır yönü her zaman açığa çıkar. Her zaman faydalı şeyleri sever.

Olumsuz şeylerde aslında faydalı olabilir. Meselâ diyelim ki nefsimizde hangi özellikler var. Bir iman etme arzusu var. Gerçekten her nefiste bir iman etme isteği yani tevhid üzere olma isteği vardır. Her nefiste aslında merhamet etme, şefkat etme, paylaşma yani cömert olma pek çok güzel haslet bulunur. Yumuşak huyluluk, adil davranmak değil mi? Adalet herkesin istediği bir şeydir. Ama her nefiste ne

vardır? Öfke, kırgınlık, bencillik de vardır.

Öfke mesela; bununla ilgili İmam Gazali diyor ki; "Aklın askeri zayıflayınca şeytanın ordusu hücumu geçer. O zaman elinde topaçla çocuğun oynadığı gibi kişiyle oynar, kişi şeytanın elinde oyuncak haline gelir." Aslında Allah-u Teâlâ, bize, bu özellikleri faydalı olana, olumlu olana çevirme yetisi vermiştir. Mesela kıskançlık duygusu, faydalı olacak şekilde de kullanılabilir bir duygudur.

Kıskançlık, aslında çok olumsuz bir duygudur. İnsan için en ham duygulardan birisi ya da haset daha da ham olan duygudur. Buna rağmen biz, bir durumda kıskançlık duygusunu hissetiysek hatırlayalım ki Allah-u Teâlâ birçok ayetinde bize şöyle buyuruyor: "Yarışanlar iyilikte, salih amelde yarışsın" emri vardır. Bizim bu duyguları, olumlu yönlerimizi çoğaltmada kullanmamız gerekir.

Muslih b. Acli şöyle demiştir: "Allah, kulu için bir hayır dilediğinde onun kalbinde ona bir nasihat edici yaratır ve o da ona daima iyiliği emredip kötülükten sakındırır." Allah, muhakkak kulları için hep hayır diler ama kul, bu hayra talip olduğunda onun kalbinde bir nasihat edici yaratıyor. Buna biz vicdan da diyebiliriz. İçinde bir ses olur. Kişi yanlış şeyler yaptığında onu rahatsız edecek duygular verir. Eğer biz, nefislerimizi gerçekten arındırmış, fitratlarımızı örtmemiş olsak her günaha yaklaştığımızda içimizdeki ses bizi uyaracaktır. Nefsiyle baş etmeye çalışan kişiye, Allah-u Teâlâ yardımını gönderecektir.

Allah-u Teâlâ, Ankebut Suresi 69. ayette şöyle buyurmuştur: "Uğrumuzda cihad edenleri, çaba sarf edenleri elbette yollarımıza ulaştırırız. Kuşkusuz Allah muhsinlerle beraberdir." Allah-u Teâlâ, normal cihad edenleri de muhakkak doğru yola ulaştırır ama burada özellikle nefisle cihad kastedilmiştir. Allah-u Teâlâ, nefisleriyle cihad edenleri, kendini arındırmaya çalışanları elbette yollarımıza ulaştırırız, diye buyuruyor. Yeter ki bir caba içinde olalım. Devamında ise "Allah, muhsinlerle beraberdir" denmekte. Muhsinin anlamı: Birinci olarak ihsan sahibi, Allah'ı görüyormuş gibi ibadet etme. İkinci olarak da iyilik etme.

Kişi, Allah'ı görüyormuş gibi ibadet ediyorsa zaten bir uyarıcı aklında vardır ve

o kişi, nefisle çok güzel bir şekilde mücadele etmiş muhsinlerden olmuştur. Ayette de Allah-u Teâlâ'nın buyurduğu gibi Allah, onlarla beraberdir. Allah, bizimle beraberse zaten bizi korur. Bizler de Allah'ın yardımıyla en doğruyu yapanlardan oluruz. Kişinin çabalamayıp sadece arzu etmesi, zaman içinde bu içerisinde bulunan vicdan sesinin ölmesine sebep olur. Bu sesin ölmesi ile bizi günaha çağırın sesler çoğalır. Aksi halde de biz, olumsuzluklara gömülürsek dünyada ve ahirette kaybedenlerden oluruz. İşte dünya hayatının anlamı, nefsin bu istekleriyle mücadele etmede şekilleniyor. İslâm, kişiye bu mücadeleyi öğretmektedir. İslâm'ın getirdiği ölçüler, nefsin isteklerini olumlu bir şekilde yönlendirmeyi sağlar.

Nefsin, bu aşırı ve doyumsuz arzularına, isteklerine ve lezzetlerine uymak, kötü huylardandır. Bunun kötü olduğu, âyet-i kerimelerde açıkça bildirilmiştir. Nefsin arzularının, insanı, Allah (c.c.) yolundan uzaklaştırdığı, O'nu zikretmekten alıkoyduğu haber verilmiştir. Çünkü nefis, daima Allah'ı (c.c.) inkâr, O'na inat ve isyan etmek ister. Ahlâki hastalıkların çoğu da nefse uymaktan kaynaklanmaktadır. Her işte nefsin arzularına uymak, nefse tapınmak olur.

İbn Kayyim, nefsin özellikleri ile ilgili şöyle bir tespitte bulunmuş: Nefis, üzerinde üç çeşit davetçi vardır. Bunlar, aynı zamanda nefsimizin özellikleridir.

Birincisi; şeytanın ahlaki özellikleri ile donanmaya çağırın bir davetçi. Bu özellikler; kibir, haset, zulüm, şer, bozgunculuk, hile yapmak, aldatmak. Bütün bunlar, şeytanın özellikleridir. Şeytanın ahlaki ile donanmamızı isteyen bir çağrıdır. Ve biz, eğer bunlara teslim olursak -Allah korusun- nefsimiz şeytanın nefesine benzer, onun gibi olanlardan oluruz.

İkincisi; nefsi hayvanların ahlakına çağırın davetçidir. Bu da şehvet ve nefsin bütün arzularıdır. Nefsin arzuları konusunda itidalli davrandığımızda hayatımızı güzelleştiren ve kolaylaştıran bir şey olur; ama bu konuda kendimizi şehvete ya da nefsin diğer arzularına teslim ettiğimizde kaybetmiş oluruz. Hayvanların ahlakına sahip olan nefsin özelliklerine sahip oluruz. İnsanda yeme içme isteğinin bulunması normaldir. Şehvetin bulunması ise insanların

evlenmesine, aile kurmasına, insan neslinin devamına sebep olur ama insan, bu konuda itidalli olmalıdır.

Bu konularda itidal nedir? Allah'ın, çizdiği sınırlara riayet etmektir. Nefsin diğer arzularında da; yemede, içmede, eğlenmede, barınmada, giyinmede aklınıza ne geliyorsa her birinde Allah'ın çizdiği sınırlara riayet ediyorsak bunlar, bizim için güçtür, kuvvettir, dünya hayatını kolaylaştırır. Bunlar da Allah'ın sınırlarına riayet ediyorsak yine bizim için ibadet konumuna gelirler; ama öyle değil de biz tamamen hayatımızı, bu arzuların, bu isteklerin bizi yönetmesine bırakırsak işte o zaman hayvanların ahlakına çağırın davetçiye nefsimizi teslim etmiş oluruz.

Üçüncü de meleklerin özelliklerine çağırın davetçidir. Meleklerin özellikleri nedir? Birincisi, ihsandır. Melekler, ihsan makamındadır. Gerçekten melekûtâleminde ve Rablerini görebilenler yaşarlar. Bizim de Rabbimizi görüyormuşçasına yaşayanlardan olmamız, meleklerin ya da meleklerden de daha üstün konuma getirir. Çünkü biz, gerçekte görmediğimiz halde bunu yapıyorsak meleklerden daha üstün konuma çıktık demektir.

Meleklerin başka hangi özellikleri vardır? Allah'ın emrine itaat, ilim, iyilik, samimiyet, bağlılık, dua etmek, ibadet etmek, müminler için istiğfar etmek, bütün müminlere yardım etmek, meleklerin özellikleridir. Bizim de birbirimizle yardımlaştığımız, birbirimize dua ettiğimiz, birbirimizi hayra çağırınığımız müddetçe, Allah'a itaat ettiğimiz müddetçe -İnşallah- meleklerin ahlakına çağırın davetçiye uymuş oluruz. Ve -inşallah- nefsinin arındırılardan, kurtuluşu erenlerden oluruz. Nefis ile insanın imtihanı çoktur. Bu imtihanlardan kazanarak çıkabilmek için Rabbimiz, bize her zaman bunun nasıl olması gerektiği konusunda örnekler veriyor. Kur'an'a bakalım; Peygamber kıssalarında, Peygambere iman eden müminlerin kıssalarında, inkâr edenlerin kıssalarında görüyoruz. Verilen mesajlar, nefsin arındırılması ya da nefsin imtihanının kaybedilmesi noktasındaki sıkıntılar... (Devam edecek)

Yeni Nesle Ulaşmada İfade ve Tavrımız*

İdris TUĞRUL

Hiç şüphesiz kusursuz olan İslam'dır. Bir hata, bir kusur ya da bir gaflet söz konusu ise bu, İslam'dan değil, insandan kaynaklıdır.

Allah'ın (cc) birbirinin ardı sıra peygamber göndermesindeki hikmet budur belki. Gönderilen bir peygamber ve onunla birlikte tebliğ edilen ilahi mesaj, insanlar tarafından ya kendi çıkarları için az bir paha karşılığında¹ yok sayılarak, ya bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr ederek² ya da hakkı batıla karşıtılarak³ tahrif edilmiştir. Bu yüzden yüce Allah, insanlar tarafından bozulan ilahi kelamı yeniden insanlara anlatsın, onları düştükleri bu zelil durumdan çıkarsın ve insanlara gerçek özgürlük ve kurtuluşu sunsun diye yeni peygamberler göndermiştir. Bu mesajın ulaştığı bütün kalpler ve akıllar, artık bu öğretinin hem uygulanması hem de anlatılmasından

* Erdemliler Hareketi tarafından 25 Mart tarihinde gerçekleştirilen çevrimiçi konferansın özet metnidir.

1 Tevbe, 9; Bakara, 174-175

2 Bakara, 85

3 Bakara, 41-42

Görünen o ki günümüz insanının din ve inanç adına ihtiyaç duyduğu en önemli şey, rehberlik ve örnekliğin topluma çok yansıtılmamış olması. Hayat bulmamış hiçbir şeyin varlığından söz etmenin mümkün olmadığı gibi sözün, söyleyene etmediği etkiyi dinleyenden beklemek de çok normal bir aklın ürünü değildir.

sorumlu oldular.

Ne hikmettir ki tahrif edilen ilahi mesajdan sonra gönderilen yeni emirler, tahrif edilmiş olan önceki mesajın bağluları (atalar dini) tarafından sert bir direnişle karşılanmıştır. Bu kalıplaşmış, ritüele dönüşmüş, merasim dini haline gelmiş inanç sistemi, neredeyse totemler dinine dönüştürülmüş. Ve bazen kutsallığını gönderen Allah'tan değil de bir insandan alır olmuş. İşte tam bu noktada genç beyinler devreye giriyor ve aktarıla gelen inanç sistemini sorguluyor.

Allah Resulü'nün etrafındaki ilk insanların gençler olması, bunu destekler nitelikte (Hz. Ali, Hz. Bilal, Ammar bin Yasir, Mus'ab bin Umeyr, Habab bin Eret, Selman, Zeyd vb). Ayrıca yüce Allah, kitabında Ashab-ı Kehf'ten bahsederken,⁴ Hz. Musa'nın genç yardımcısından⁵ bahsederken gençlerin karşımıza çıkması tesadüf değil elbette.

Haz ve Hız Çağında İnsan Olmak

Bilindiği üzere haz; mutluluk, rahat ve so-

4 Kehf, 13

5 Kehf, 60

runsuz bir yaşam sürme arzusu ve zevk dürtüsü asırlar boyu düşünür ve filozofların gündeminde olmuştur. Hedonizm (hazcılık) olarak en son formunu bulan bu akım, insan hayatının mutlak gayesi olarak "haz almayı" görür. İnsan, bütün eylemlerinde hazzı aramalı, der. İyi ve kötü, doğru ve yanlış, güzel ve çirkinin belirlenmesi insanın aldığı hazza göre ölçülür, der hedonizm. Günümüz insanının da yaşam anlayışı bu değil mi? Bugün eğitim de dâhil birçok sosyolojik kurum, bu anlayış üzerine insan yetiştirmiyor mu? Mesela ilkokuldan başlayın yüksekokuyla kadar harcanan bu çabanın yegâne gayesi (genelde) daha rahat bir hayat, daha çok para kazanma arzusu değil mi? Eğitimin temeli; para kazanma, rahat yaşama, isminin önüne unvanlar yazdırma üzerine kurulu olduğundan dolayı olsa gerek para, haz, ad, şöhret getirmeyen diğer öğretiler ve erdemler terk edildi.

Bugün toplumun geneline nüfuz etmiş anlayış, hayatı hazza indirgenmiş bir yaşam anlayışı değil mi? Hedonizm, çağımız insanının ruhunu bedeninin emrine amade kıldığı için, karşılığında bir şey beklenmeden yapılan amel ve eylemleri; "kayıp", "zarar" olarak defterlerimiz yazdırdı. Satın alacağımız bir eşyadan alacağımız anlık ve geçici bir haz için, aylarca belki yıllarca köle gibi çalıştırdı bizi. Bütün görsellerden faydalanarak, karşımıza muhteşem bir görsel sunum yaparak sahibi olmadığımız eşyadan bile haz almaya itti. Kayıtsız kalma ihtimalimizi düşünmüş olacak ki hanelerimize, ceplerimize ve zihinlerimize öyle sinsice ve kuşatarak sızdı ki, fark edemedik bile gelişyle bizden nelerin gittiğini. Hazzın tabiatından olmalı ki çabucak terk edip gidince, zaman kaybetmeden başka hazlar peşine koşar olduk. Öyle ya "bi daha mı gelicez dünyaya» anlayışı ile ne kadar haz varsa tatmalı, bilmediğimiz, hissetmediğimiz hiçbir haz kalmamalıydı. Ve böylece hunharca israf ettik, keyf alma dürtülerimizi modern çağın doyumsuz canavarları gibi.

Öyle hızlı olmalıydı ki, karşındakinin mahiyetini dahi sorgulamaya zamanı olmaması, buna fırsat verilmemeliydi. Bizim yerimize alınmıştı bütün kararlar, bahane üretmeyelim, itiraz dahi edemeyelim diye renk renk, desen desen, boy boy hazırlanmıştı her şey, aklımız başımızdan gitsin diye. Günlerce aç bırakılmış bir canlıyı her çeşit yiyeceklerle dolu bir yere şalmışçasına "her üründen tadalım" diye ama doymadan ve tadına tam varıp tefekkür etmeden ilerledik hızlıca.

Öyle hızlı olmalıydı ki, hayatı fast-food tadında yaşamalı insan, bir an dahi hazdan mahrum

olmamalıydı. Bir yerden bir yere gitmek için acele etmeli, vardığı yerden hızlıca ayrılmalıydı. Bu uğurda üç-beş saniye için gerekirse trafikte terör estirip insanlarla kavga dahi etmeliydi. Bilgi edinmek için kalın kalın kitaplar okumaya gerek kalmaması diye, kısa ama "aydınlatıcı" ve "öğretici" videolar hazırlanmalıydı. Evet, daha fazlası bugün dünya insanların hayatlarındaki bir gerçek olarak karşımızda. *Hazzın esiri olmuş benciller topluluğu*. Öyle ya mesele benim haz almamsa gerisinin canı cehenneme olmalı.

Bütün bunlardan sonra, insandan geriye kalanı toplamak zor gözükse de imkansız değil elbette. Bu süreçten en çok etkilenen ve kendini ona göre dizayn eden, muhakkak genç nesil oldu. Çünkü gençliğin de tabiatından olmalı atalar dinine baş kaldırmak. Hızlı olma hali insandan öyle bir şey alıp götürdü ki, bu, insanı insan yapan özellik olan "düşünme", "tefekkür" halidir. Alternatif fikirler susunca önüne sürülen her fikir benimsendi Müslüman toplumlarda. Şimdi insana, gerçekte ne olduğunu ve neye ihtiyacı olduğunu belirleyecek araçlar bulunmalı. Topluca yaşayan bir canlının ferdi, bencil ve çıkarıcı bir anlayışla hayatını sürdürmesi, toplumun diğer fertlerini etkilediği için kabul edilebilir değil. Çünkü insan, birbiriyle etkileşim halinde yaşamak zorundadır. Bu, ilahi bir yasadır.⁶

İşte yukarıda bahsi edilen bu son hal, elbette ki İslam'ın o eşsiz ahlaki öğretisinin, insana verdiği değeri ve insan-toplum, insan-Allah, insan-tabiat ilişkisini mükemmel bir yaşam tarzı ve düşünce modeli olduğu hakikatini yitirmiş olmasından kaynaklıdır. Bu hakikati terk edip hastalıklı zihinlerin, iş başına geldikleri vakit ekini ve nesli yok edenlerin,⁷ hayatı sadece dünyadan ibaret görenlerin⁸ ve dini, kutsalı, erdemli ve insancıl olan ne varsa oyun-eğlence haline getirenlerin⁹ açtıkları yoldan yürümeye koyuldu insanoğlu.

"Bir topluluk, kendi özünde olanı değiştirmedikçe Allah, o topluluğun durumunu değiştirmez"¹⁰ der yüce Allah. Anlaşılacağı üzere değişimin ilki, "öz"den istenir. Bu, isteğe bağlı ve zorunlu olmayan bir değişim yani seçme hakkının insanda olduğunu belirten iradi bir değişim. İkinci kısım olan "Allah, onların du-

6 Bakara, 213; Hucurat, 13

7 Bakara, 205

8 İsra, 49

9 En'am, 70; A'raf, 51; Cum'a, 11

10 Rad, 11

rumunu değiştirmez” lafzı ise cebri ve zorunlu olan bir değişim yani ilk değişimin şartına bağlanmış bir değişim. Yani toplumun halinden şikâyet eden birinin kendini düzeltmesi, ilk adım olacaktır. (Bu konuyu derinlemesine irdeleyen Cevdet Said’in “Bireysel ve Toplumsal Değişimin Yasaları” adlı kitabına bakılabilir.)

Ne Yapmalı?

Etkileşim ve iletişimin bu kadar hızlı ve aktif olduğu bir zamanda Müslüman bireylerin “etkisiz eleman” olarak varlıklarını sürdürmeleri kabul edilebilir bir durum değildir. Tam aksi yönde Kur’an-ı Kerim, aktif bir inanan, gündeme uyan değil gündem oluşturan ve hayatın her alanında söz hakkı olan bir Müslüman profili ile karşımıza çıkar. Öyle ki “Bir işi bitirince durma hemen diğerine başla”¹¹ der. Ve boş, gereksiz, faydasız şeylerle uğrařmamanın¹² bir mümin vasfı olduğunu ifade eder. İslam’ı bir yaşam biçimi olarak benimsemiş ve içselleştirmiş bir inanan insanın, çevresinde olup bitene kayıtsız kalması, görmezden gelmesi ve müdahil olmaması, inandığı değerlere zıt düşer. Kaldı ki bu inandış insan bilir ki, yaşadığı toplumda ve etkileşim halinde olduğu her insanın tutumu-davranışı kendini de yakından ilgilendirir. Bütün çevresinde olup bitene kayıtsız kalmak ya da ıslah yolunu tutmak, kendi amel defterine işlenecektir.¹³

İşte bu duyarlılık, sorumluluk ve imanının gereği olarak her bir Müslüman, uzaktan-yakından temas halinde olduğu bütün insanlara İslam’ın hakikatini ulaştırmakla yükümlüdür. Ve inanıp ulaştırdığı bu hakikat bilgisini, yaşam tarzı ile ispatlamak zorundadır. Görünen o ki günümüz insanının din ve inanç adına ihtiyaç duyduğu en önemli şey, rehberlik ve örnekliğin topluma çok yansıtılmamış olması. Hayat bulmamış hiçbir şeyin varlığından söz etmenin mümkün olmadığı gibi sözün, söyleyene etmediği etkiyi dinleyenden beklemek de çok normal bir aklın ürünü değildir.

İfademiz

Yazıya başlık olan konuya dönecek olursak; yeni nesle ulaşmada ifademiz, tamamen Allah’ın kelamını ihtiva etmeli. Öyle bir ihtiva etmeli ki, yüzyıllardır lafzını bozamadıkları Kur’an’ın içini boşaltıp anlam erozyonuna uğrattıkları kavramlar, özünü bulmalı. Öyle bir ihtiva etmeli ki, menfaatperestlerin iliştirdiği

“ek”lerden kurtulmalı, sapkın fikirlilerin düştükleri dipnotları, dünyaperestlerin bindirdiği kamburları, ikiyüzlülerin sakladığı maskeleri, kuzu postuna bürünmüş kurtların gerçekteki niyetleri, sessizliğimizden ve durağanlığımızdan cesaret alan korkakların ve en önemlisi, sahip olduğu değerin ve izzetin farkında olmadan uyuyanların uyanmasını sağlasın. Öyle bir ihtiva etsin ki, taşlaşmış kalplere merhamet yol bulsun. Görmeyen göze nur, iştmeyen kulağa ses, akletmeyen beyne furkan olsun.

İfademiz, bilginin en doğrusu, kalpleri mutmain eden, yolunu kaybedene rehber, mutsuz olana mutluluk, zarar edene kâr, yalnız olana dost, yetim olana destek, yürüyene koşan, “bittim” dediğin yerde yeten, kalpleri evirip çeviren, sinelerdekini özünü bilen yüce Allah’ın kelamı olmalı.

İfademiz, «Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütlerle çağır»¹⁴ ilahi emrinde olduğu gibi, hikmeti ve güzel olanı ulaştırmak olmalı.

Ve Tavrımız...

Hz. Âdem’den (as) başlayıp son peygamber Hz. Muhammed’e (sav) kadar olan bütün uyarıcı ve uygulayıcıların tavırları takınılarak içselleştirilip topluma sunulan bir tavır. Tamamen Allah’ın boyası¹⁵ ile rengini bulmuş ve “Hududullah”tan sınırlarını almış bir insan modeli ile sokaklarda, caddelerde, okullarda, iş yerlerinde ve hanelerde takınılmış bir tavır.

Yaptığı hatalara ve yanlışlara rağmen, varıp huzura duracağı yerin “Rabbinin huzuru” olduğunun biliciyle her halinde Rabbinin müracaat eden ve “Bir canı kurtarmak, güneşin üzerine doğduğu her şeyden hayırlıdır» müjdesine talip olarak takınılmış bir tavır.

Hazzın ve hızın küçültücü cazibesine karşın İslam’ın insana vaadi olan vakar, izzet, güç, barış, adalet, imar etme, huzur, selamet, ilim, hikmet ve Allah’ın sevgisine mazhar olmak gibi nice güzellikleri tercih etmiş bir insanın edasıdır tavrımız.

Hayvani iştahın yok edilip daha dingin ve mutmain bir kalple Allah’la alişveriş yapan bir insanın tavrıdır tavrımız.

Sözün özü, Kur’anî bir ifade, Muhammedi bir tavır... Vesselam.

11 İnşirah, 7

12 Muminun, 3

13 Casiye, 28-29

14 Nahl, 124

15 Bakara, 138